

*KONYA SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ
DEĞER ZİNCİRİ ANALİZİ VE KÜMELENME
ÇALIŞMALARI*

Yayın No:

6

Mevlana
Kalkınma Ajansı
Development Agency

2011

Not: Bu Çalışma Mevlana Kalkınma Ajansı tarafından hizmet alımı yolu ile hazırlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

1	KONYA SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ DEĞER ZİNCİRİ ANALİZİ VE KÜMELENME	5
1.1	SEKTÖRE GENEL BAKIŞ	8
1.1.1	Dünya Süt ve Süt Ürünleri Üretimi	8
1.1.1.1	Dünya Süt Üretimi	8
1.1.1.2	Dünya Süt ve Süt Ürünleri Ticareti (İthalat-İhracat)	11
1.1.2	Türkiye’de Süt Sektörü	17
1.1.2.1	Türkiye’de Süt Hayvancılığı ve Süt Üretimi	17
1.1.2.2	Türkiye’de Süt Ürünleri Üretimi, Tüketimi ve Ticareti	20
1.1.3	Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektöründe Değer Zinciri Analizi.....	22
1.1.3.1	Konya Süt ve Süt Ürünleri Değer Zinciri Ana Faaliyetleri	22
1.1.3.1.1	Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Girdi ve Tedarik Yapısı	22
1.1.3.1.1.1	Altyapı	22
1.1.3.1.1.2	Yem Üretimi	22
1.1.3.1.1.2.1	Yem Bitkileri Üretimi	22
1.1.3.1.1.2.2	Kesif Yem Üretimi.....	23
1.1.3.1.2	Hayvan Varlığı	24
1.1.3.1.3	Konya İlinde Süt Üretimi	26
1.1.3.1.3.1	Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Üretim Yapısı	29
1.1.3.1.3.2	Konya İlinde Süt İşleme	29
1.1.3.1.4	Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Satış ve Pazarlama Altyapısı.....	32
1.1.3.1.4.1	Süt Satış ve Pazarlama	32
1.1.3.1.4.2	Süt Ürünleri Satış ve Pazarlama.....	32
1.1.3.2	Konya Süt ve Süt Ürünleri Değer Zinciri Yan Faaliyetleri	33
1.1.3.2.1	Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Organizasyon Yapısı	33
1.1.3.2.2	Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü İnsan Kaynakları Yapısı.....	34
1.1.3.2.3	Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Teknolojik Altyapı	35
1.1.3.2.4	Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Tedarik Yapısı	35
1.1.4	Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü GZFT Analizi.....	38
1.1.5	Pazardan Beklenen Gelişmeler.....	40
1.1.6	Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü İçin Rekabetçilik Analizi ve Kümelenme	42
1.1.6.1	Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü İçin Rekabet Elması	43
1.1.6.2	Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü İçin Küme Haritası	44
1.1.6.2.1	Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Küme Haritası	45
1.1.6.2.2	Sektörel Kuruluşlar	46
1.1.6.3	Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Stratejik Yol Haritası	61
1.1.6.4	Örnek Proje Tanımlama Formu (2 Adet)	71

SONUÇ..... 77

TABLO DİZİNİ

Tablo 1 Dünya Süt Üretimindeki Büyük Üreticiler.....	8
Tablo 2 Dünya Süt Üretiminin Kıtalara Göre Dağılımı	10
Tablo 3 Dünya İşlenmiş Süt Ürünleri İhracatçısı Ülkeler / TEREYAĞI	13
Tablo 4 Dünya İşlenmiş Süt Ürünleri İhracatçısı Ülkeler / PEYNİR	14
Tablo 5 Dünya İşlenmiş Süt Ürünleri İhracatçısı Ülkeler / YAĞLI SÜT TOZU.....	14
Tablo 6 Dünya İşlenmiş Süt Ürünleri İhracatçısı Ülkeler / YAĞSIZ SÜT TOZU.....	15
Tablo 7 Türkiye’de Süt Hayvancılığının Gelişimi.....	17
Tablo 8 Türkiye’de Sağılan Hayvan Sayılarının İrklara Göre Dağılımı	18
Tablo 9 Türkiye’de Büyükbaş Hayvancılığın Bölgelere Göre Dağılımı (2009).....	18
Tablo 10 Türkiye’de Büyükbaş Hayvan Başına Ortalama Süt Verimi (Kg/Baş).....	18
Tablo 11 Türkiye’de Üretilen Süt Miktarının Gelişimi	19
Tablo 12 Türkiye’de Büyükbaş Hayvan Sütü Üretiminin Bölgelere Göre Dağılımı	19
Tablo 13 Toplanan İnek Sütü ve Süt Ürünleri Üretimi.....	20
Tablo 14 Türkiye’de Süt Fiyatları, Yem Fiyatları ve Süt/Yem Fiyat Paritesi	20
Tablo 15 Türkiye’de Süt İşleme Kapasitesi	21
Tablo 16 Konya Alan Dağılım Tablosu	22
Tablo 17 Konya Yem Bitkileri Durumu	22
Tablo 18 Konya Kesif Yem Hammadde Üretim Durumu	23
Tablo 19 Konya Yem Üretimi Durum Tablosu	24
Tablo 20 Konya İlinde Büyükbaş Hayvan Varlığı ve Sağılan Hayvanların Dağılımı.....	24
Tablo 21 Konya İlinde Küçükbaş Hayvan Varlığı ve Sağılan Hayvanların Dağılımı.....	25
Tablo 22 Konya İli Süt Üretim Durum Tablosu	26
Tablo 23 Büyükbaş Hayvancılık Süt Verimi Durum Tablosu	26
Tablo 24 Büyükbaş Hayvancılık İşletme Büyüklüğü Tablosu	27
Tablo 25 Konya İlinde Köy Bazlı Süt İşletmelerinde Üretilen ve Soğutulan Süt Miktarı (2011).....	27
Tablo 26 Konya İlinde Nitelikli Süt İşletmelerinde Üretilen ve Soğutulan Süt Miktarı (2011).....	28
Tablo 27 Süt İşleme Tesislerinde Elde Edilen Ürün Bilgileri	29
Tablo 28 Konya Süt İşleme Durum Tablosu.....	31
Tablo 29 Konya İlinde Süt İşleme Tesislerinde Oluşan Kapasite Bilgileri.....	31
Tablo 30 Konya İlinde Süt İşleme Tesislerinde Oluşan Kapasite Bilgileri.....	34
Tablo 31 Konya Süt Üreten İşletmelerde Üretim ve Kullanılan Teknolojik Ekipmanlar	35
Tablo 32 Konya Hayvancılığı Destekleyici Faaliyetler ve Veterinerlik Hizmetleri Durum Tablosu	36
Tablo 33 Konya İli Tarıma Bağlı Sanayi Durum Tablosu	36
Tablo 34 Konya İli Tarıma Bağlı Sanayi Durum Tablosu	36
Tablo 35 Türkiye’de Kişi Başına Yiyecek ve İçecek Tüketimi	40
Tablo 36 Süt ve Süt Ürünlerinde İhracat Bilgileri	40
Tablo 37 Süt ve Süt Ürünlerinde İTHALAT Bilgileri (SETBİR).....	40
Tablo 38 Toplam İhracat ve İthalat İçinde Süt ve Süt Ürünleri İhracatçının Payı (TÜİK)	41

GRAFİK DİZİNİ

Grafik 1 Dünya Süt Üretiminde Büyük Üreticilerin Süt Üretiminden Aldıkları Paylar	9
Grafik 2 Dünya Süt Üretimi 2015 Yılı Projeksiyonu	10
Grafik 3 Dünya Süt Üretiminin Son 10 Yıllık Süreçte Kıtalara Göre Dağılımı	11
Grafik 4 Süt İhracatında Önde Gelen Ülkeler	12
Grafik 5 Süt İthalatında Önde Gelen Ülkeler	12
Grafik 6 Dünya Büyük Süt Üreticisi Ülkelerdeki Süt Fiyatlarındaki Değişimler (FAO).....	13
Grafik 7 Tereyağı İhracatçısı Ülkeler	14
Grafik 8 Peynir İhracatçısı Ülkeler	14
Grafik 9 Yağlı Süt Tozu İhracatçısı Ülkeler	15
Grafik 10 Yağsız Süt Tozu İhracatçısı Ülkeler	16
Grafik 11 Türkiye Sağılan Hayvan Sayılarının Toplam Hayvan Sayısına Oranı (TÜİK)	17

1 KONYA SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ DEĞER ZİNCİRİ ANALİZİ VE KÜMELENME

1.1 SEKTÖRE GENEL BAKIŞ

1.1.1 Dünya Süt ve Süt Ürünleri Üretimi

1.1.1.1 Dünya Süt Üretimi

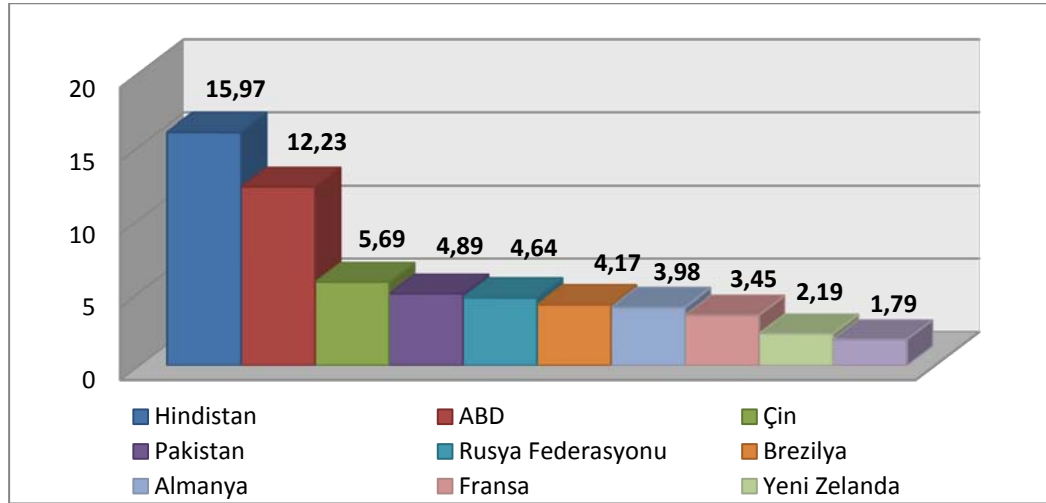
Dünya çiğ süt üretimi 2009 yılı itibarıyla 702 milyon tonun üzerinde olup, üretilen sütün 380 milyon tondan fazlası (%54) ilk 8 büyük süt üreticisi ülke tarafından üretilmektedir. Dünya süt üretiminde, en büyük payı %15,97 ile Hindistan almakta, bunu %12,23 ile ABD ve %5,69 ile Çin izlemektedir. Dünya Gıda teşkilatı verilerine göre toplam dünya süt üretiminin %83,09'unu inek sütü, %13,12'sini manda sütü, %2,21'ini keçi sütü, %1,32'sini koyun sütü ve %0,26'sını deve sütü oluşturmaktadır. Hindistan süt üretiminin %56'sını manda sütü, %40'ını inek sütü oluşturmaktadır. ABD ve Çin'de inek sütü üretimi %90'dır.

Tablo 1 Dünya Süt Üretimindeki Büyük Üreticiler

Sıra	Ülke	Süt Üretimi (Ton)	Üretimdeki Payı (%)
1.	Hindistan	112.114.290	15,97
2.	ABD	85.859.400	12,23
3.	Çin	39.946.410	5,69
4.	Pakistan	34.362.000	4,89
5.	Rusya Federasyonu	32.561.674	4,64
6.	Brezilya	29.255.768	4,17
7.	Almanya	27.972.367	3,98
8.	Fransa	24.217.730	3,45
9.	Yeni Zelanda	15.400.000	2,19
10.	İngiltere	13.236.500	1,89
11.	İtalya	13.063.200	1,86
12.	Türkiye	12.542.172	1,79
13.	Polonya	12.467.182	1,78
14.	Ukrayna	11.609.650	1,65
15.	Hollanda	11.468.600	1,63

Kaynak: FAOSTAT, 2009.

Grafik 1 Dünya Süt Üretiminde Büyük Üreticilerin Süt Üretiminden Aldıkları Paylar

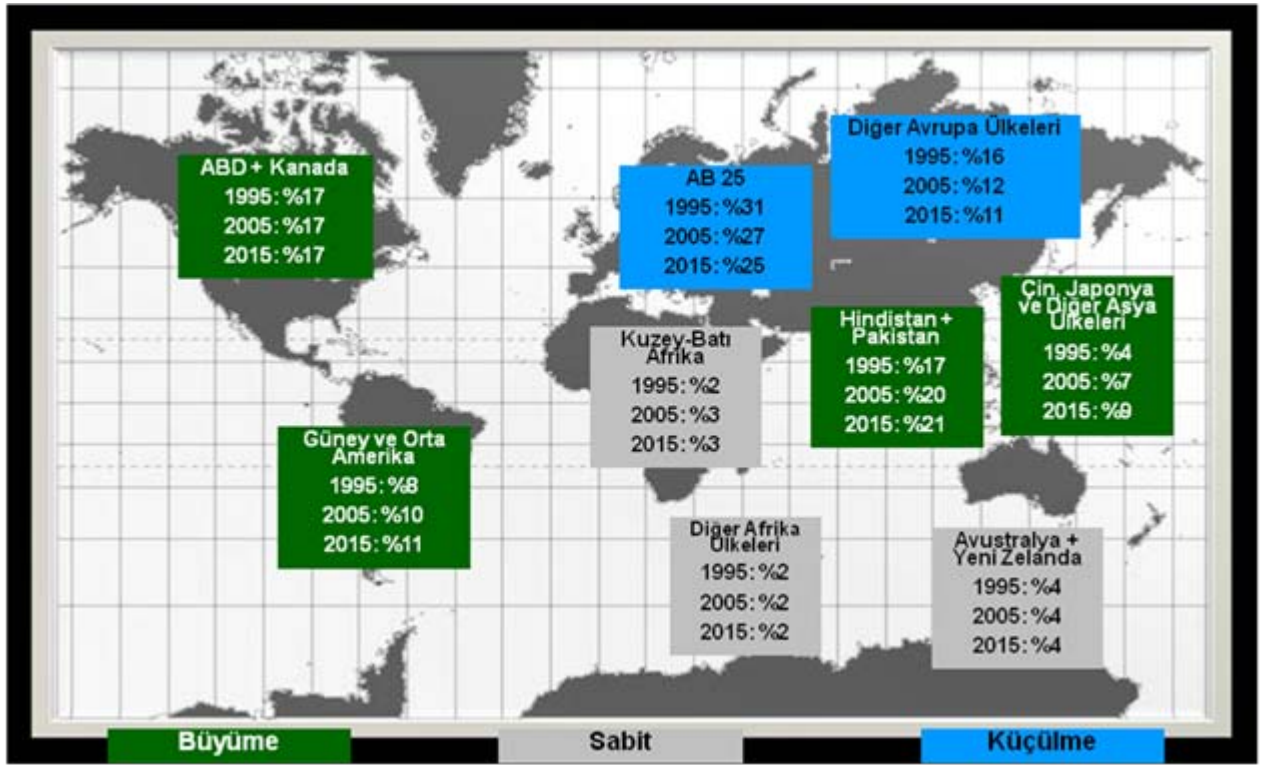
Kaynak: FAOSTAT, 2009.

Asya ülkeleri içinde Çin son beş yılda %20 ve Hindistan son 10 yılda toplam süt üretimini %43 oranında artırmışlardır. Süt üretimindeki bu artışa rağmen, artan girdi fiyatları ve bu artışlara göre daha yavaş büyüyen uluslararası süt fiyatlarının, Çin'deki süt üretimini gelecekte yavaşlatacağı ve Dünya'nın en büyük süt üreticisi konumundaki Hindistan'daki üretimin yılda %3 büyümeye devam edeceği beklenmektedir. Benzer şekilde süt üretimi geleneğine sahip Pakistan ve İran'da da sektörün gelişmesine yönelik politika ve programların, bu ülkelerin süt üretimlerini yılda %3 ve %5 oranlarında artırmalarına yardım edeceği tahmin edilmektedir.

FAO verilerine göre, Brezilya bütün Latin Amerika'da üretilen sütün %50'sini üreterek bölgenin en büyük süt üreticisi konumunda iken, azalan iç talep, yem ve girdi fiyatları nedeniyle ülkedeki süt üretiminin önümüzdeki yıllarda %3 düşeceği tahmin edilmektedir. Afrika ülkelerinin toplam dünya süt üretimindeki payı %5'ten daha azdır. Diğer taraftan genelde küçük aile işletmeciliği şeklinde olan bu ülkelerde büyük ve küçükbaş hayvancılık, kırsal alanlarda yoksul aileler için besin güvenliği sağlanması ve gelire katkısı nedeniyle önem taşımaktadır. Afrika'daki süt üretiminin büyük bir bölümü evde veya kayıt dışı piyasada işlem görerek tüketilmektedir. Mısır, Afrika'daki toplam sütün %50'sini tek başına üretmektedir.

2015 yılında dünya ülkelerinde süt üretim projeksiyonu aşağıda verilmiştir. Buna göre ABD ve Kanada ülkelerinde mevcut üretim seviyesi korunacak; Hindistan, Pakistan, Çin, Japonya, Asya ülkelerinde üretim artacak, Kuzey ve Batı Afrika, Diğer Afrika ülkeleri, Avustralya ile Yeni Zelanda'da üretim değişmeyecek, AB-25 ve Diğer Avrupa ülkelerinde ise süt üretimi azalma eğilimi izleyecektir.

Grafik 2 Dünya Süt Üretimi 2015 Yılı Projeksiyonu

Kaynak: FAOSTAT, 2009 - Yayınlanmamış Konya Süt Raporu 2011.

Süt üretiminde verim ile yem sistemi arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır. Kaliteli protein oranı yüksek tahıllara dayanan yemlerle beslenen ineklerin yıllık süt üretimleri daha fazladır. Dünya süt üretiminin kıtalara göre dağılımı ve kıtaların üretimden aldığı paylar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

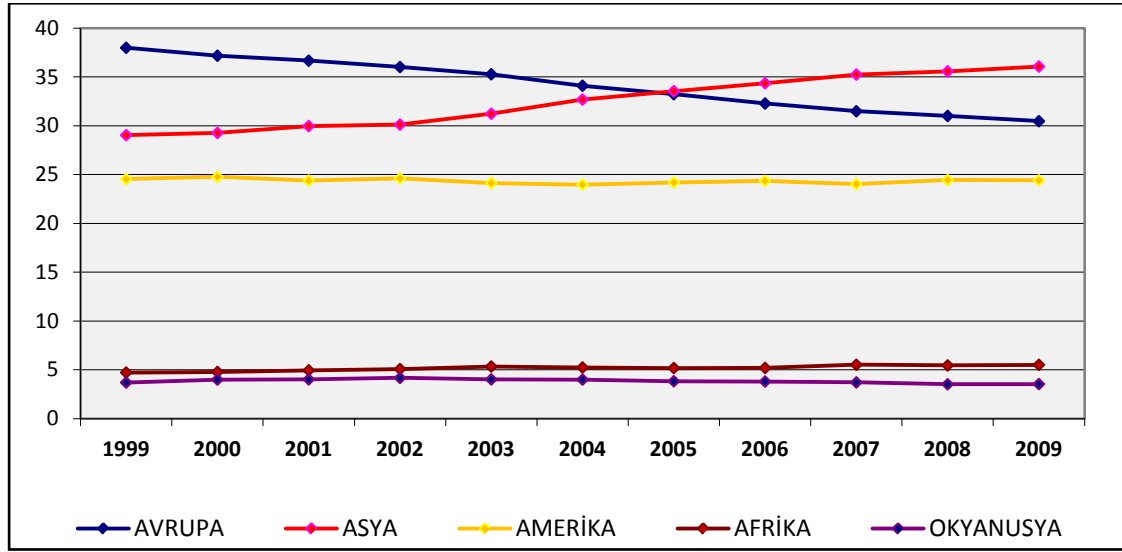
Tablo 2 Dünya Süt Üretimine Kıtalara Göre Dağılımı

Sıra	Bölge	Süt Üretimi (Ton)	Üretimdeki Payı (%)
1.	ASYA	253.237.282	36,07
2.	AVRUPA	213.943.991	30,47
3.	AMERİKA	171.447.033	24,42
4.	AFRİKA	38.653.136	5,51
5.	OKYANUSYA	24.855.980	3,54
	TOPLAM	702.137.422	

Kaynak: FAOSTAT, 2009.

Dünyadaki toplam süt üretiminin, son 10 yıla ilişkin üretim rakamlarının incelenmesiyle, büyük bir payının gelişmiş ülkelerde gerçekleştirildiği, Avrupa ve Amerika kıtalarının paylarından anlaşılmaktadır. (Grafik 11)

Grafik 3 Dünya Süt Üretiminin Son 10 Yıllık Süreçte Kıtalara Göre Dağılımı

Kaynak: Yayınlanmamış Konya Süt Raporu 2011, FAO.

Grafikten de anlaşılacağı gibi, Asya ülkeleri Avrupa ülkelerine göre daha fazla süt üretmektedir. Asya ülkeleri, 2000'li yıllarda toplam dünya süt üretiminin %30'unu gerçekleştirirken 2005'ten sonra bu oran %36'ya yükselmiştir.

Avrupa kıtasında yer alan süt üreticileri, 1999 yılındaki %37,99 olan üretim payını koruyamamış, bu pay 2009 yılında %30,47 seviyesine kadar gerilemiştir. Asya ve Afrika kıtasındaki üreticilerin payı sürekli artış gösterirken, Avrupa ve Okyanusya kıtalarındaki üreticilerin payları gerilemeye devam etmekte, Amerika kıtasındaki üreticilerin payı da yaklaşık %25 düzeylerinde sabit kalmaktadır.

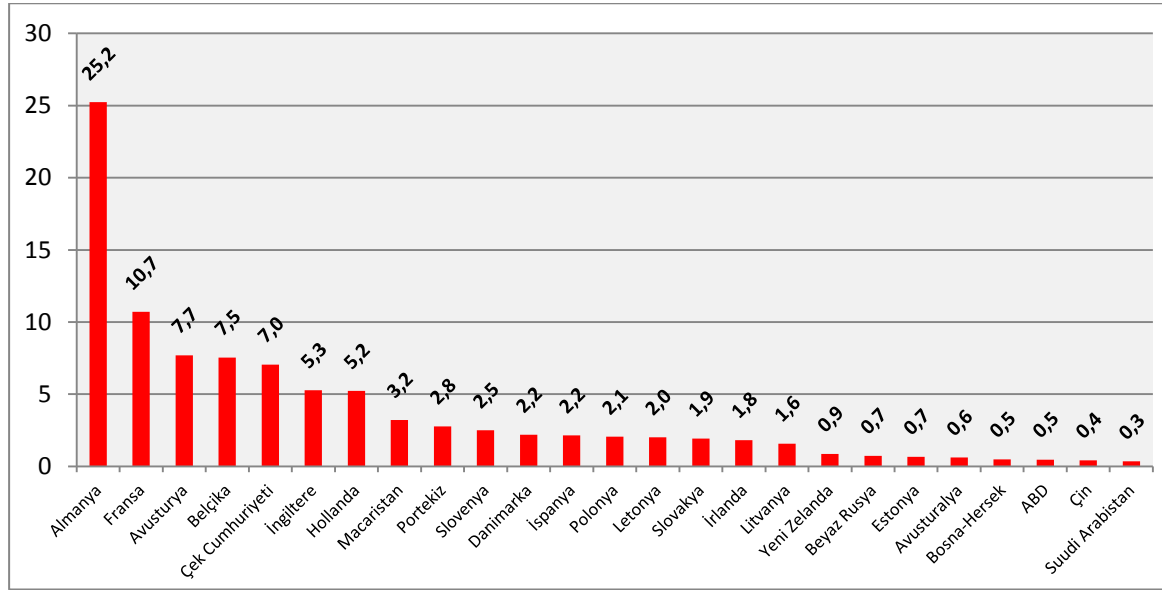
1.1.1.2 Dünya Süt ve Süt Ürünleri Ticareti (İthalat-İhracat)

Genel olarak üretilen sütün çoğu, bulunduğu bölge ve ülkede tüketilmektedir. Dünya genelinde ticarete konu olan sütün toplam dünya üretimi içindeki payı sadece %7'dir. Bu değer AB'nin kendi içindeki ticareti içermemektedir.

Süt üretiminde kendi kendine yeterli olan ülkeler sadece Hindistan, Pakistan, Kırgızistan, Somali, Güney Afrika ve Fransız Guyana'sıdır. Diğer taraftan Doğu Avrupa, AB-15, Kuzey Amerika, Şili, Arjantin, Uruguay ve Okyanusya ülkeleri net süt ihracatçısı konumdadırlar.

Dünya süt ihracatında %90'ın üzerindeki payla AB-27 ülkeleri lider durumdayken; Yeni Zelanda, Beyaz Rusya, Avustralya, Bosna-Hersek, ABD, Çin ve Suudi Arabistan ülkeleri diğer önemli ihracatçı ülkeler arasındadır. AB-27 içerisinde ise en önemli ihracatçı ülkelerin başında %25'in üzerindeki bir payla Almanya gelmektedir (Grafik 12).

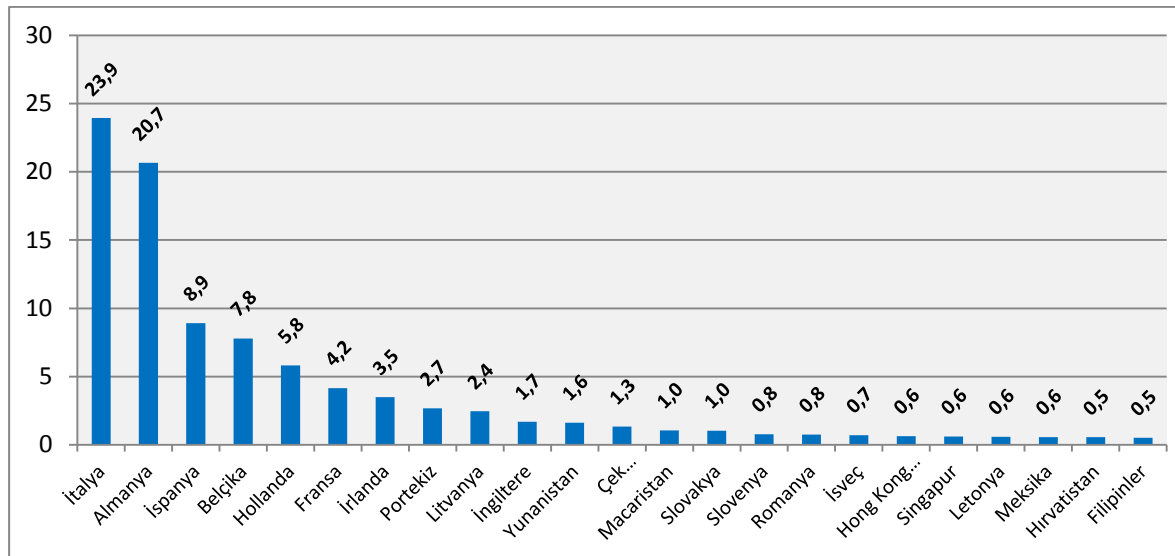
Grafik 4 Süt İhracatında Önde Gelen Ülkeler

Kaynak: FAOSTAT, 2008.

Dünya süt ithalatında da yine AB-27 ülkeleri büyük oranda yer almaktadırlar. AB-27 ülkelerini küçük orandaki paylarla Hong Kong (Çin), Singapur, Meksika, Hırvatistan ve Filipinler gibi ülkeler takip etmektedir. İhracatçı ve ithalatçı ülkeler listesinde AB-27 ülkeleri bulunmakla birlikte, net süt ithalatçısı ülkeler Doğu ve Güneydoğu Asya, Afrika, Latin Amerika ve Ortadoğu'da bulunmaktadır (Grafik 13).

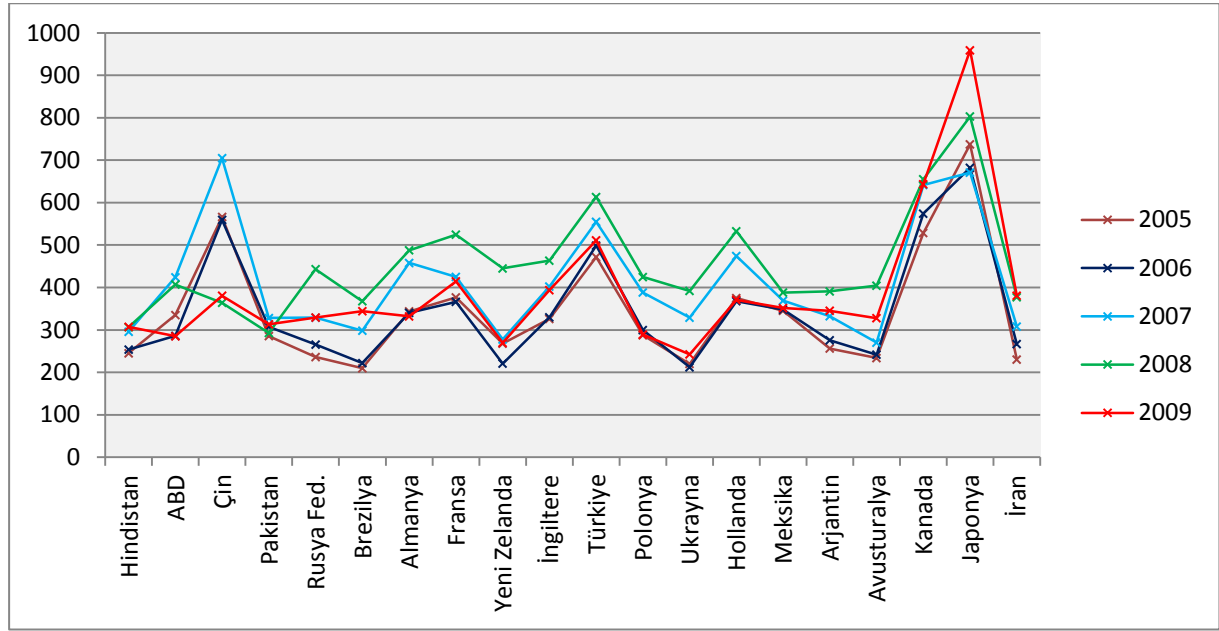
Grafik 5 Süt İthalatında Önde Gelen Ülkeler

Kaynak: FAOSTAT, 2008.

Dünya süt fiyatlarına bakıldığında, özellikle 2006 yılından sonra hızlı bir artış trendine girildiği, 2006 yılında ortalama 370,59 \$/ton olan süt fiyatının 2007 yılında 425,08, 2008 yılında ise 510,90 \$/ton olduğu görülebilir. (www.faostat.fao.org) Özellikle Sudan, Japonya, Kanada, Çin ve Kolombiya gibi ülkelerin, süt fiyatlarının daha yüksek olduğu son yıllarda fiyat değişimindeki artışların bu ülkelerden kaynaklandığı söylenebilir.

Grafik 6 Dünya Büyük Süt Üreticisi Ülkelerdeki Süt Fiyatlarındaki Değişimler (FAO)

Kaynak: FAO Fiyat İstatistikleri Veritabanı, 2011. (<http://faostat.fao.org/site/570/default.aspx>)

Dünya süt ürünleri üretimindeki gelişmelere bakıldığında, artan talep nedeniyle genelde bir büyümenin olduğu görülmektedir. Diğer taraftan kişi başına süt üretimindeki düşmelerin, süte dayalı gıda endüstrisini olumsuz etkileyebileceği düşünülmektedir. Avustralya, Yeni Zelanda, Fransa, Almanya, Hollanda, Belçika, Danimarka, İrlanda ve Çek Cumhuriyeti'nde üretilen sütün %50'sinden fazlası süt ürünleri olan süttozu, tereyağı ve peynirin üretimine aktarılmaktadır. ABD, Kanada, Arjantin, Peru, Şili, İtalya, İsveç, Finlandiya, İsviçre, Polonya, Macaristan, Estonya, Litvanya ve Japonya'da ise bu oran %30 ile 50 arasında değişmektedir. Gelişmekte olan ülkelerdeki sütün işlenerek süt ürünlerine dönüşüm oranı oldukça düşük olup %0 ile 20 arasında değişmektedir.¹

Dünya süt üretiminin yaklaşık olarak %8,6'sı tereyağı, %11'i süttozu gibi kuru ürünler, %11'i peynir ve %1,2'si de yoğunlaşmış süte dönüştürülmektedir. Dünya tereyağı üretiminin %60'ı AB-15 ve Güney Asya ülkeleri tarafından üretilmektedir. Dünya kuru süt ürünlerinin %38'ini AB-15 ülkeleri yaparken, onu Okyanusya ülkeleri olan Yeni Zelanda ve Avustralya (%20), Kuzey Amerika (%17), Latin Amerika (%11) ve Ortadoğu ile Afrika (%1,4) izlemektedir. Dünya'da üretilen peynirin %43'ünü AB-15 ülkeleri, %27'sini de ABD ve Kanada üretmektedir.²

Tablo 3 Dünya İşlenmiş Süt Ürünleri İhracatçısı Ülkeler / TEREYAĞI

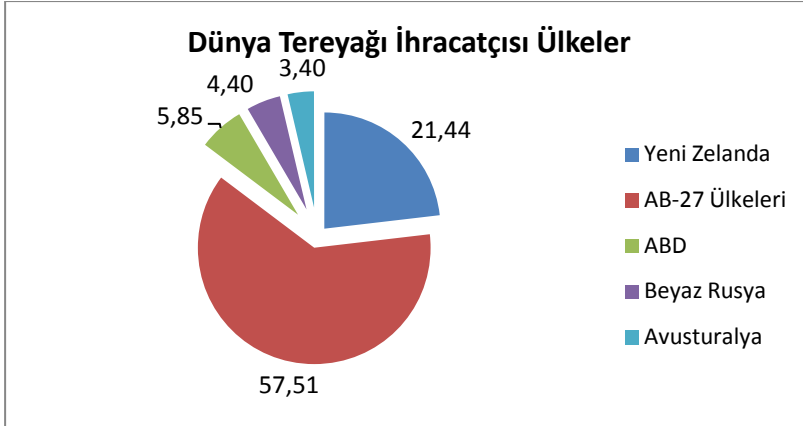
Ülke	Ton	Dünyadaki Payı (%)
Yeni Zelanda	299.778	21,44
AB-27 Ülkeleri	804.286	57,51
ABD	81.756	5,85
Beyaz Rusya	61.500	4,40
Avustralya	47.515	3,40
Arjantin	14.557	1,04
Uruguay	9.647	0,69
TÜRKİYE	216	0,02
Diğer	79.195	5,66
Dünya Toplam Tereyağı Üretimi	1.398.450	100

Kaynak: FAOSTAT, 2008.

¹ Yayınlanmamış Konya Süt Raporu 2011.

² Yayınlanmamış Konya Süt Raporu 2011, Hemme, Weers ve Christoffers, 2006.

Grafik 7 Tereyağı İhracatçısı Ülkeler

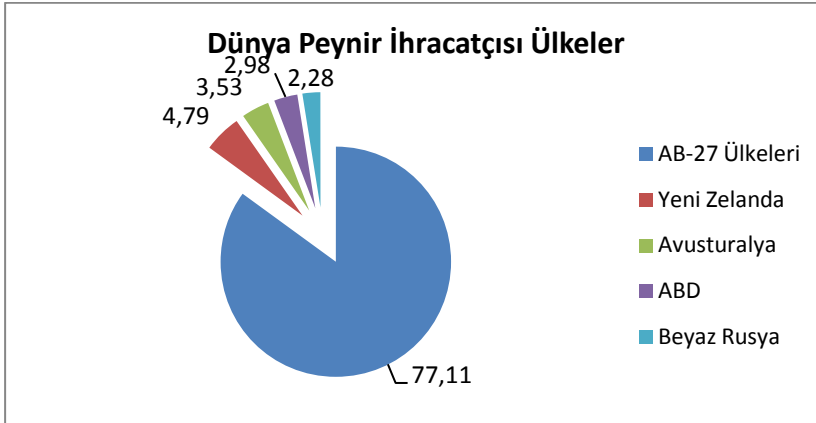

Tablo 4 Dünya İşlenmiş Süt Ürünleri İhracatçısı Ülkeler / PEYNİR

Ülke	Ton	Dünyadaki Payı (%)
AB-27 Ülkeleri	3.450.270	77,11
Yeni Zelanda	214.245	4,79
Avusturalya	157.931	3,53
ABD	133.489	2,98
Beyaz Rusya	102.012	2,28
Ukrayna	77.423	1,73
TÜRKİYE	3.971	0,09
Diğer	335.261	7,49
Dünya Toplam Peynir Üretimi	4.474.602	100

Kaynak: FAOSTAT, 2008.

Grafik 8 Peynir İhracatçısı Ülkeler

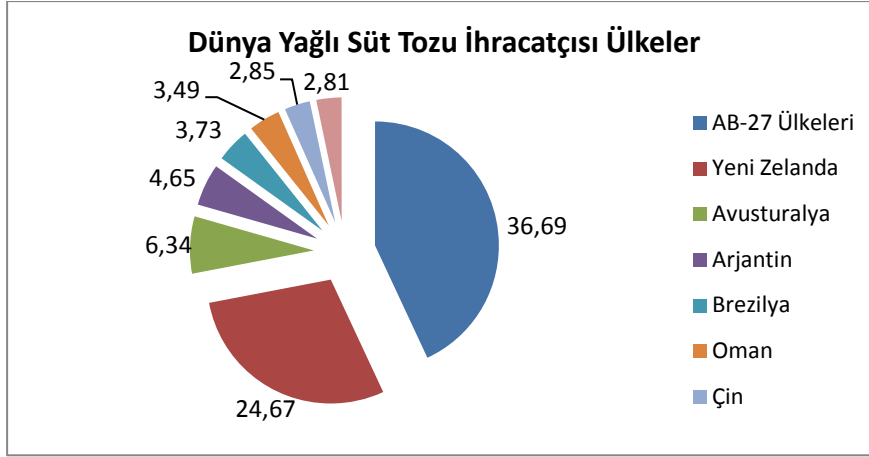
Tablo 5 Dünya İşlenmiş Süt Ürünleri İhracatçısı Ülkeler / YAĞLI SÜT TOZU

Ülke	Ton	Dünyadaki Payı (%)
AB-27 Ülkeleri	815.006	36,69
Yeni Zelanda	547.858	24,67
Avusturalya	140.887	6,34
Arjantin	103.268	4,65
Brezilya	82.891	3,73
Oman	77.531	3,49

Ülke	Ton	Dünyadaki Payı (%)
Çin	63.367	2,85
Singapur	62.376	2,81
TÜRKİYE	659	0,03
Diğer	327.299	14,74
Dünya Toplam Yağlı Süt Tozu Üretimi	2.221.142	100

Kaynak: FAOSTAT, 2008.

Grafik 9 Yağlı Süt Tozu İhracatçısı Ülkeler

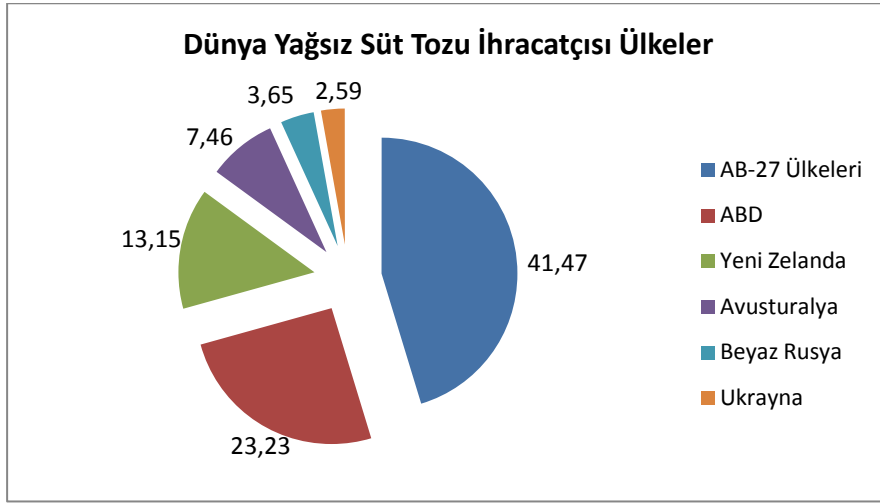

Tablo 6 Dünya İşlenmiş Süt Ürünleri İhracatçısı Ülkeler / YAĞSIZ SÜT TOZU

Ülke	Ton	Dünyadaki Payı (%)
Dünya Toplam Üretimi	1.684.513	100
AB-27 Ülkeleri	698.598	41,47
ABD	391.381	23,23
Yeni Zelanda	221.518	13,15
Avusturalya	125.582	7,46
Beyaz Rusya	61.482	3,65
Ukrayna	43.573	2,59
Hindistan	30.580	1,82
TÜRKİYE	214	0,01
Diğer	111.585	6,62

Kaynak: FAOSTAT, 2008.

Grafik 10 Yağsız Süt Tozu İhracatçısı Ülkeler

1.1.2 Türkiye’de Süt Sektörü

1.1.2.1 Türkiye’de Süt Hayvancılığı ve Süt Üretimi

Türkiye hayvan varlığının yıllara göre seyri izlendiği zaman, tablodan da görüleceği üzere 1991 yılından bu yana hayvan varlığı önce azalış, sonra da artış göstermiştir. Dünya verilerine bakıldığında ise hayvan varlığının tüm dünyada azalma gösterdiği görülmektedir.

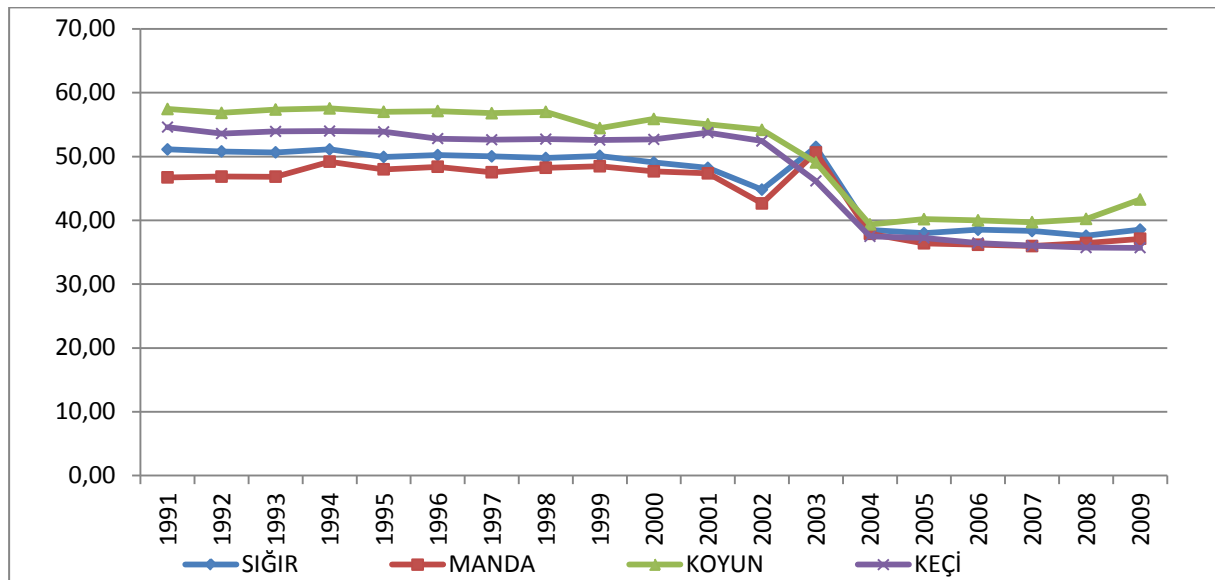
Tablo 7 Türkiye’de Süt Hayvancılığının Gelişimi

YIL	TOPLAM HAYVAN SAYISI (ADET)				SAĞILAN HAYVAN SAYISI (ADET)			
	SIĞIR	MANDA	KOYUN	KEÇİ	SIĞIR	MANDA	KOYUN	KEÇİ
2010	11.369.800	84.726	23.089.691	6.293.233	4.361.800	35.362	10.583.608	2.582.539
2009	10.723.958	87.207	21.749.508	5.128.285	4.133.148	32.361	9.407.866	1.830.814
2008	10.859.942	86.297	23.974.591	5.593.561	4.080.243	31.440	9.642.170	1.997.689
2007	11.036.753	84.705	25.462.293	6.286.358	4.229.440	30.460	10.109.987	2.263.629
2006	10.871.364	100.516	25.616.912	6.643.294	4.187.931	36.353	10.245.894	2.420.642
2005	10.526.440	104.965	25.304.325	6.517.464	3.998.097	38.205	10.166.091	2.426.993
2004	10.069.346	103.900	25.201.155	6.609.937	3.875.722	39.362	9.919.191	2.476.574
2003	9.788.102	113.356	25.431.539	6.771.675	5.040.362	57.378	12.477.217	3.126.656
2002	9.803.498	121.077	25.173.706	6.780.094	4.392.568	51.626	13.637.193	3.553.438
2001	10.548.000	138.000	26.972.000	7.022.000	5.085.814	65.356	14.846.753	3.773.466
1991	11.972.923	366.150	40.432.340	10.764.198	6.118.997	171.082	23.222.244	5.877.490

Kaynak: TÜİK 2011.

Toplam hayvan varlığındaki azalışa paralel olarak sağılan hayvan sayılarının da azaldığı görülmektedir. Yem, süt ve et üretimlerinde ki maliyet artışından kaynaklanan bozulma neticesinde hayvan varlığındaki düşüş hızlanmış, et fiyatlarının artmasıyla da sağılan hayvanlar büyük oranda kesime gönderilmiştir. Bu durum hayvan varlığını azaltmıştır.

Grafik 11 Türkiye Sağılan Hayvan Sayılarının Toplam Hayvan Sayısına Oranı (TÜİK)

Kaynak: TÜİK 2010.

Ayrıca, ülkemizde süt üretiminin %95’e yakın bir bölümünün büyükbaş hayvanlardan sağlanması nedeniyle, siğir cinsi hayvanların ırklara göre dağılımı konusundaki bilgilerin de incelenmesinde fayda görülmektedir.

Tablo 8 Türkiye’de Sağılan Hayvan Sayılarının Irklara Göre Dağılımı

YIL	SAĞILAN HAYVAN SAYISI (ADET)				PAY (%)		
	TOPLAM	KÜLTÜR	MELEZ	YERLİ	KÜLTÜR	MELEZ	YERLİ
2010	4.361.841	1.626.412	1.787.012	948.417	37,29	40,97	21,74
2009	4.133.148	1.470.886	1.686.064	976.198	35,59	40,79	23,62
2008	4.080.243	1.385.730	1.665.189	1.029.324	33,96	40,81	25,23
2007	4.229.440	1.299.750	1.698.801	1.230.889	30,73	40,17	29,1
2006	4.187.931	1.106.679	1.799.409	1.281.843	26,43	42,97	30,61
2005	3.998.097	925.618	1.717.309	1.355.170	23,15	42,95	33,9
2004	3.875.722	832.711	1.699.804	1.343.206	21,49	43,86	34,66
2003	5.040.362	1.034.817	2.236.680	1.768.865	20,53	44,38	35,09
2002	4.392.568	850.725	1.971.740	1.570.103	19,37	44,89	35,74
2001	5.085.814	912.411	2.248.877	1.924.526	17,94	44,22	37,84
1991	6.118.997	650.739	2.087.014	3.381.244	10,63	34,11	55,26

Kaynak: TÜİK, 2011.

Tabloda da görüleceği üzere, ülkemizde son yıllarda kültür ırkı sağılan hayvan sayısı sürekli artış göstermiştir. Bu artışlarda uzun dönemli ıslah çalışmaları ile sperm ve damızlık hayvan ithalatı etkili olmuştur. Yerli ırk hayvan sayısında da sürekli bir düşüş gözlenmektedir.

Hayvan sayısının en yoğun olduğu bölgeler; TR3-Ege Bölgesi ile TRA-Kuzey Anadolu Bölgesidir. Bu bölgeleri TR8-Batı Karadeniz ve TR2-Marmara Bölgeleri izlemektedir. Bölgelere göre hayvan sayısı tablo 182’de verilmiştir.

Tablo 9 Türkiye’de Büyükbaş Hayvancılığın Bölgelere Göre Dağılımı (2009)

Düzyen 1 Bölgesi	Toplam Hayvan Sayısı	Sağılan Hayvan Sayısı
TR3-Ege	1.656.978	630.725
TRA-Kuzeydoğu Anadolu	1.619.037	609.418
TR8-Batı Karadeniz	1.381.696	518.859
TR2-Batı Marmara	1.026.619	418.346
TR6-Akdeniz	905.004	379.449
TR7-Orta Anadolu	1.018.708	353.657
TRB-Ortadoğu Anadolu	732.138	326.196
TR4-Doğu Marmara	660.683	241.233
TR5-Batı Anadolu	652.912	232.894
TRC-Güneydoğu Anadolu	644.356	228.680
TR9-Doğu Karadeniz	439.353	193.581
TR1-İstanbul	73.681	32.470

Kaynak: TÜİK, 2009.

Tablo 10 Türkiye’de Büyükbaş Hayvan Başına Ortalama Süt Verimi (Kg/Baş)

Yıllar	Kültür	Kültür Melezi	Yerli	Ortalama
2001	2.916	1.961	737	1.867
2002	2.901	1.962	736	1.914
2003	3.107	2.042	978	2.105
2004	3.880	2.711	1.317	2.755
2005	3.885	2.706	1.316	2.778
2006	3.881	2.715	1.316	2.637
2007	3.886	2.713	1.316	2.638
2008	3.883	2.715	1.315	2.638

Kaynak: TÜİK, 2009 - Yayınlanmamış Konya Süt Raporu 2011.

Türkiye ortalama süt verimi yıllar itibariyle artış göstererek, 2001 yılında hayvan başına 1.867 kilogramdan 2008 yılında 2.638 kilografa ulaşmıştır. Tüm ırklarda görülen verimlilik artışı da göze çarpan bir diğer özelliktir. Türkiye’de düşük verimli yerli ırk hayvanların varlığı azalmasına rağmen, bu ırk grubunda da verim seviyesinin artması, düşük ölçekli aile işletmeleri açısından önemlidir.³

Ülkemizde gerçekleştirilen manda, koyun ve keçi hayvancılığı faaliyetlerinde de hayvan başına süt üretimi sürekli artış göstermektedir. 1991 yılında hayvan başına süt üretimi; manda için 940 kg/baş, koyun için 49 kg/baş ve keçi için ise 57 kg/baş seviyelerinde bulunmaktadır. 2009 yılına gelindiğinde ise, manda başına üretimin 1.000 kg seviyesini geçtiği, koyun başına süt üretiminde 78 kg ve keçi başına süt üretiminde de 105 kg seviyelerine ulaşıldığı gözlenmektedir. Türkiye’de, 2002 yılında 8,4 milyon ton olan süt üretimi 2010 yılı itibariyle 13,5 milyon ton olarak gerçekleştirilmiştir.

Tablo 11 Türkiye’de Üretilen Süt Miktarının Gelişimi

YIL	SÜT ÜRETİMİ (1.000 TON)					PAY (%)			
	TOPLAM	SIĞIR	MANDA	KOYUN	KEÇİ	SIĞIR	MANDA	KOYUN	KEÇİ
2010	13.543,67	12.418,54	35,49	816,83	272,81	91,69	0,26	6,03	2,01
2009	12.542,19	11.583,31	32,44	734,22	192,21	92,35	0,26	5,85	1,53
2008	12.243,04	11.255,18	31,42	746,87	209,57	91,93	0,26	6,1	1,71
2007	12.329,79	11.279,34	30,38	782,59	237,49	91,48	0,25	6,35	1,93
2006	11.952,10	10.867,30	36,36	794,68	253,76	90,92	0,3	6,65	2,12
2005	11.107,90	10.026,20	38,06	789,88	253,76	90,26	0,34	7,11	2,28
2004	10.679,41	9.609,33	39,28	771,72	259,09	89,98	0,37	7,23	2,43
2003	10.611,01	9.514,14	48,78	769,96	278,14	89,66	0,46	7,26	2,62
2002	8.408,57	7.490,63	50,93	657,39	209,62	89,08	0,61	7,82	2,49
2001	9.495,55	8.489,08	63,33	723,35	219,8	89,4	0,67	7,62	2,31
1991	10.239,94	8.616,41	161,35	1127,44	334,74	84,15	1,58	11,01	3,27

Kaynak: TÜİK, 2011.

Süt üretiminde, hayvan cinslerine göre alınan paylar incelendiğinde, siğir sütü üretiminin payının sürekli artış trendi içerisinde olduğu gözlenmektedir, manda, koyun ve keçi sütü üretiminin payının ve üretim miktarının sürekli düşüş trendi gösterdiği gözlenmektedir. Yıllara göre hayvan türlerinin payları incelendiğinde; manda, keçi ve koyun sütü miktarında azalışların meydana geldiği ve toplam üretimden aldıkları payın azaldığı görülmektedir. 1991 yılında %84,1 olan siğir sütü oranı ise 2010 yılında %91,7 seviyesine yükselmiştir.

Hayvancılık faaliyetlerinden elde edilen sütün bölgelere göre incelenmesiyle, en fazla süt üretiminin TR3-Ege Bölgesinde bulunduğu gözlenmektedir. Bu bölgeden sonra, süt üretiminde büyük pay sahibi olan bölgeler, TR2-Batı Marmara, TRA-Kuzeydoğu Anadolu, TR8-Batı Karadeniz ve TR6-Akdeniz Bölgeleri şeklinde sıralanmaktadır.

Tablo 12 Türkiye’de Büyükbaş Hayvan Sütü Üretimine Bölgelere Göre Dağılımı

Düzy 1 Bölgesi	Süt (Ton)	Sağılan Hayvan Sayısı
TR3-Ege	2.106.731	630.725
TRA-Kuzeydoğu Anadolu	1.341.230	609.418
TR8-Batı Karadeniz	1.297.333	518.859
TR2-Batı Marmara	1.506.255	418.346
TR6-Akdeniz	1.146.893	379.449
TR7-Orta Anadolu	990.585	353.657
TRB-Ortadoğu Anadolu	732.502	326.196
TR4-Doğu Marmara	729.669	241.233
TR5-Batı Anadolu	720.800	232.894
TRC-Güneydoğu Anadolu	470.841	228.680

³ Yayınlanmamış Konya Süt Raporu, 2011.

Düzey 1 Bölgesi	Süt (Ton)	Sağılan Hayvan Sayısı
TR9-Doğu Karadeniz	487.792	193.581
TR1-İstanbul	85.126	32.470

Kaynak: TÜİK, 2009.

1.1.2.2 Türkiye’de Süt Ürünleri Üretimi, Tüketimi ve Ticareti

Süt ortalama olarak %4 oranında yağ, %3 oranında protein, %5 oranında diğer katı maddelerden ve %88 oranında sudan oluşmakta ve farklı işlemlerden geçirilerek pek çok farklı besine dönüştürülebilmektedir.⁴

Ülkemizde, süt büyük oranda yoğurt, içme sütü, beyaz peynir ve tereyağı şeklinde tüketilmektedir.

Ülkemizde toplanan sütün değerlendirilme şekline göre süt ve süt ürünleri üretimi miktarları aşağıda verilmektedir. Tablodan da anlaşılacağı üzere, toplanan inek süt miktarında ve üretilen süt ürünleri miktarlarında 2011 yılının ilk çeyreğinde önceki yılın aynı dönemine göre ciddi artış olduğu gözlenmektedir.

Tablo 13 Toplanan İnek Sütü ve Süt Ürünleri Üretimi

Veriler (Ton)	2010 (Yıllık)	2010 (3 Aylık)	2011 (3 Aylık)	2010/2011 3 Aylık Değişim (%)
Toplanan İnek Sütü	6.745.011	1.581.512	1.734.878	8,8
İçme Sütü	1.090.605	304.302	306.449	0,7
Peynir	473.057	107.206	123.552	13,2
Yoğurt	908.269	202.721	232.409	12,8
Ayran	397.935	80.397	103.771	22,5

Kaynak: TÜİK, 2011.

Ülkemizde kişi başına GSYİH’daki artışa paralel olarak, protein ihtiyacının hayvansal ürünlerden karşılanma oranı da artmaktadır. Türkiye süt ürünlerinde kendine yeterli diğer bir deyişle iç talebin yerli üretimle karşılandığı bir ülkedir. Tereyağı, yağsız ve tam yağlı sütte talep büyük oranda yerli üretimle karşılanmakta, krema, peynir ve peynir altı suyunda talebin üzerinde gerçekleşen üretim ihraç edilmektedir. Türkiye’nin kişi başına yıllık süt ve ürünleri tüketimi 2007 yılında yaklaşık 21 kg civarında olup, ülkemiz dünyadaki sıralamada sadece gelişmiş ülkelerin değil Arnavutluk, Kazakistan ve Kırgızistan gibi gelişmekte olan bazı ülkelerinde gerisinde yer almaktadır.⁵

Türkiye’de süt fiyatları serbest piyasada arz ve talebe göre oluşmaktadır. Sütün kolay bozulabilir olması ve depolanma kabiliyetinin sınırlı olması nedeniyle üretimden sonra hemen arz edilmesi gereklidir. Bu nedenle, süt fiyatları düşse bile üretici sütünü, gerileyen fiyattan satmak zorunda kalmaktadır.⁶

Oysa ülkemizde, süt üretiminde en önemli etken sütün ana girdisi olan yem fiyatı olmaktadır. Süt hayvancılığında yıllar itibarıyla süt/yem paritesine bakıldığı zaman 2008 yılına kadar dalgalanma gösteren ve en düşük seviyeye ulaşan parite, 2009 yılında artış göstermiştir.

Tablo 14 Türkiye’de Süt Fiyatları, Yem Fiyatları ve Süt/Yem Fiyat Paritesi

Yıllar	Süt Fiyatları (TL/kg)	Yıllık Değişim (%)	Süt Yemi Fiyatı (TL/kg)	Yıllık Değişim (%)	Süt/Yem Paritesi
2009	790.000	-1,3	426.667	-20,1	1,9
2008	800.000	11,1	533.750	20,3	1,5
2007	720.000	0	443.750	37,3	1,6

⁴ Yayınlanmamış Konya Süt Raporu 2011.

⁵ Yayınlanmamış Konya Süt Raporu 2011.

⁶ TZOB Ülkemiz Süt Hayvancılığında Mevcut Durum, Sorunlar, Ankara, 2005.

Yıllar	Süt Fiyatları (TL/kg)	Yıllık Değişim (%)	Süt Yemi Fiyatı (TL/kg)	Yıllık Değişim (%)	Süt/Yem Paritesi
2006	720.000	12,5	323.250	2,9	2,2
2005	640.000	6	314.000	-6,1	2
2004	603.640	14,1	334.483	38	1,8
2003	529.160	29	242.310	25	2,2
2002	410.297	37,7	193.870	48,3	2,1
2001	297.878	35,2	130.742	40,1	2,3
2000	220.376	40,3	93.322	24,6	2,4
1999	157.066	49,7	74.906	60,6	2,1

Kaynak: TSYB, 2010.

2010 Yılı İhale Dönemleri	Süt fiyatı (TL/Litre)	Karma Yem Fiyatı (TL/kg)	Parite
Ocak-Şubat-Mart	0,850	0,520	1,63
Nisan-Mayıs-Haziran	0,725	0,580	1,25
Temmuz-Ağustos-Eylül	0,740	0,600	1,23
Ekim-Kasım-Aralık	0,730	0,650	1,12
ORTALAMA	0,761	0,587	1,30

Kaynak: TSYB, 2010.

Süt hayvancılığında işletme büyüklüğündeki artışlar, bakım ve besleme şartlarının iyileşmesi, hayvan barınaklarının modernizasyonu sonucu sağım sistemlerinin kurulması, süt üreticilerinde çığ sütün fiyatlandırılmasında kalite kriterleri olarak yağ oranı, protein oranı ve mikrobiyolojik yük (bakteri sayısı, somatik hücre sayısı) miktarının esas alınması, birim hayvan başına verimliliği artıracak; süt kalitesini ve hijyenini gelişmiş ülkeler düzeyine çıkartacaktır. Bu sebeple üreticilerimizin bilinçlendirilmesi ve örgütlenmelerinin temini, desteklemelerin optimum işletme büyüklüğünü sağlayacak şekilde düzenlenmesi, hijyen koşullarının temini ile üretimin kayıt altına alınması ve nihai olarak süt hayvancılığının pazar odaklı üretim yapmasının temini büyük önem taşımaktadır.⁷

Türkiye genelinde süt, süt tozu ve süt ürünleri konusunda faaliyet gösteren sanayi kuruluşu sayılarına ilişkin veriler, ülkemizde faaliyet gösteren üreticilerin kapasite raporlarına göre aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 15 Türkiye’de Süt İşleme Kapasitesi

Üretim Kodu	Üretim Adı	Üretici Sayısı (Adet)	Kurulu Kapasite
31120101	Pastorize Süt	91	377.100.314 Litre
31120102	Süt Sterilize ve Kondanse, Tıbbi	15	299.882.328 Litre
31120103	Süt Tozu (Yağlı)	14	35.395,00 Ton
31120301	Tereyağı	714	165.161,65 Ton
31120302	Krema	714	34.605,59 Ton
31120303	Yağlar Eritilmiş ve Tuzlanmış	9	885,40 Ton
31120403	Yoğurt	830	978.618,84 Ton

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.

⁷ Yayınlanmamış Konya Süt Raporu 2011.

1.1.3 Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektöründe Değer Zinciri Analizi

1.1.3.1 Konya Süt ve Süt Ürünleri Değer Zinciri Ana Faaliyetleri

1.1.3.1.1 Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Girdi ve Tedarik Yapısı

1.1.3.1.1.1 Altyapı

Toplam 4.081.351,95 ha olan Konya İli arazisinin %50,89'unu tarım arazisi, %18,66'sını çayır-mera, %13,24'ünü orman fundalık ve %17,22'sini de tarım dışı arazi oluşturmaktadır.

Tablo 16 Konya Alan Dağılım Tablosu

Alan Adı	KONYA		TÜRKİYE	
	Ha	%	Ha	%
Tarım Arazisi	2.076.920,90	50,89	24.435.984,80	31,19
Çayır-Mera	761.460,70	18,66	14.616.687,30	18,65
Orman	540.189,00	13,24	21.389.783,00	27,30
Diğer	702.781,35	17,22	17.915.244,90	22,86
Toplam	4.081.351,95	100	78.357.700,00	100

Kaynak: TÜİK 2010 (Geçici Veri), Konya Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü 2010, DSI 2010.⁸

Türkiye'de toplam 24.435.984,8 ha işlenen arazinin 2.076.920,9 hektarı (%0,085) Konya ilinde bulunmaktadır. Konya ilindeki tarım arazisinin %58,87'sini tarla arazisi, %35,44'ünü nadas alanı, 1,22'sini sebze, %1,02'sini meyve ve %0,48'ini ise bağ alanları oluşturmaktadır. Toplam toprak alanı ve bu alanların süt üretimine yönelik kullanım kabiliyetleri açısından incelendiğinde, Konya ilinde süt üretimine yönelik önemli bir altyapının mevcudiyeti görülmektedir.

Anadolu çayır-mera alanlarının uzun yıllar otlatmaya dayalı nitelik olarak zayıflaması, ekilebilir toprak alanı açılmak üzere yok edilmesi, mülkiyet sorunlarına bağlı kullanımında etkinliğin olmaması gibi sorunlar Konya ili için de geçerlidir.

1.1.3.1.1.2 Yem Üretimi

1.1.3.1.1.2.1 Yem Bitkileri Üretimi

Türkiye'de yem bitkileri ekimi için toplam 14.587.601 da alan ayrılmış olup, bu alanın %38,99'unda yonca, %29,4'ünde fiğ, %19,5'inde silajlık mısır, %10,77'sinde korunga ve kalan %1,34'ünde ise burçak ve diğer yem bitkileri yetiştirilmektedir. Türkiye toplam yem bitkileri ekim alanının %2,6'sı Konya'da bulunmaktadır. Konya'da toplam 380.030 da yem bitkileri alanı bulunmakta ve bu alanın %49,75'inde yonca üretimi yapılmaktadır. Konya'da üretilen yem bitkileri ekim alanında ikinci sırayı silajlık mısır alırken, bunu fiğ takip etmektedir.

Tablo 17 Konya Yem Bitkileri Durumu

Yem Bitkisi Arazisi Ekim Türü	KONYA				TÜRKİYE			
	Ekim Alanı		Verim Kg/Da	Toplam Ürün Miktarı (Ton)	Ekim Alanı		Verim Kg/Da	Toplam Ürün Miktarı (Ton)
	Da	%			Da	%		
Yonca	189.074	49,75	4.856	918.113	5.688.107	38,99	2.053	11.676.115
Silajlık Mısır	97.869	25,75	4.430	433.602	2.844.728	19,50	4.375	12.446.450
Fiğ	67.378	17,73	1.403	94.502	4.288.400	29,40	937	4.018.984
Korunga	20.913	5,50	1.430	29.912	1.570.810	10,77	961	1.508.930
Burçak	4.796	1,26	523	2.506	99.508	0,68	804	80.005
Diğer	0	0,00	-	0	96.048	0,66	-	220.555
Toplam	380.030	100		1.478.635	14.587.601	100		29.951.039

Kaynak: TÜİK Bitkisel Üretim İstatistikleri 2010 (Geçici Veri)

⁸ Diğer Alanlar Verileri Toplanan Verilere Göre Hesaplanmıştır.

İl genelinde Konya Valiliğince oluşturulan Yayınlanmamış Konya Süt Raporunda, TÜİK verilerinden farklı olarak ilçeler bazında 2010 Aralık ayında bir envanter çalışması yapılarak Konya İlinin 31 ilçesinde büyükbaş hayvan varlığı, sağılan hayvan varlığı, üretilen toplam süt miktarı, soğutulan süt miktarı, sütün işletmelerden işleme yerlerine taşınmasında yer alan toplayıcıların oranı, işletmelerin ahır yapısı, işletmelerin kaba yem üretim durumları tespit edilmiştir. Burada izlenen metodoloji; Gerçek anlamda süt işletmesi olarak tanımlanabilecek 20 baş ve üzeri hayvana sahip olan işletmeler nitelikli işletme olarak tanımlanmış ve hayvan sayılarına göre tabakalandırılarak (20 Baş-<, 21-50 baş, 51-100 baş, 101-150 baş, 151 ve yukarısı), aynı şekilde köy de bulunan ve dağınık şekilde olan işletmeler içinde, her köy veya yerleşim mahalleri bir işletme kabul edilerek bunlar da köy bazlı işletmeler olarak tanımlanmış ve kendi içerisinde (0-100baş, 101-300, 301-500, 501-1000,1001->) hayvan varlığına göre tabakalandırılmıştır. Böylece, işletmelerde ve köylerde nitelikli işletme sayısı, hayvan sayısı, sağılan hayvan sayısı, toplam süt üretimi, soğutulan süt miktarı, sütün satış fiyatı, sağım ünitesi sayısı, sağım makinesi sayısı, Sütün değerlendirilmesi (Kooperatif, Fabrika, Toplayıcı) konularının her birisi kendi içerisinde, konu uzmanları tarafından uygulamalı olarak çalışılmıştır.

Çalışmada köy bazlı işletmelerde ve nitelikli işletmelerde hayvanların ihtiyacı olan kaba yem miktarı, ve üretilen kaba yemin ihtiyacı karşılama oranı hesaplanmıştır. Buna göre; köy bazlı işletmelerde toplam kaba yemin ihtiyacı karşılama oranı sağılan hayvanlar için %27 ve bütün büyükbaş hayvanlar için ancak %15 oranında karşılanabildiği tespit edilmiştir. Nitelikli işletmelerde bu oran sırası ile %37 %24'tür. Süt üretim maliyetlerinin %70'ten fazlasını yem maliyetlerinin oluşturulduğu düşünüldüğü zaman kaliteli, protein oranı yüksek kaba yem üretiminin ne denli önemli olduğu açıktır.

Görüleceği üzere Konya ilinde hayvancılık için önemli girdi olan kaba yem konusunda önemli bir açık bulunmaktadır. Son yıllarda, hayvancılık faaliyetleri için mutlaka hayvancılık faaliyeti ile birlikte yapılması gereken kaba yem üretiminin önemini çokça ifade edildiği ve bilinç oluşturulduğu gözükmesine rağmen kaba yem açığının yüksek olması sektör için bir risk oluşturmaktadır. Üretimini arttırılmasına yönelik desteklemelerin nitelik ve nicelik olarak geliştirilmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir. Konya ili kırsalında kaba yem üretimi ile desteklenmeyen süt üretimi faaliyetlerinin gerçekleştirildiği Emirgazi gibi ilçelerde süt üretiminin krizlere karşı dayanıklılığının düşük olacağı görülmektedir. Geniş coğrafi yapısına bağlı olarak farklı tarımsal alanlara sahip olan ilin bazı ilçelerinde de kaba yem yerine ekilecek ürünlerin girdilerinin daha yüksek olmasından dolayı kaba yem ekiminin yapılmadığı ve alternatif ürün getirisi ile satın alınma yoluna gidildiği görülmektedir. Bu durum kaba yem desteklemelerinin şekillenmesinde dikkate alınmalıdır.

1.1.3.1.1.2.2 Kesif Yem Üretimi

Kesif yem üretimi, hayvanların farklı dönemlerde ihtiyacı olan ve doğadan serbest olarak karşılmasına imkan olmayan gıdaların endüstriyel olarak üretilerek pazarlanması faaliyetini içermektedir. Girdi olarak önemine binaen süt ve et fiyatları ile beraber, sektör karlılıklarına ilişkin et/yem ve süt/yem pariteleri gösterge olarak kullanılmaktadır. Konya ilinde süt hayvancılığı için, kesif yem sektörünün ihtiyacı, mısır, arpa, çavdar ve buğday gibi ana hammaddeler yeteri miktarda yetiştirilmektedir. Ayrıca kepek gibi değirmencilik yan ürünleri ve melas da bölge sanayinden temin edilebilmektedir. Ancak proteince zengin pamuk, ayçiçeği ve soya küspesi gibi yem girdileri konusunda bölge dışı bağımlı bir özellik göstermektedir.

Tablo 18 Konya Kesif Yem Hammadde Üretim Durumu

Tarla Arazisi Ekim Türü	KONYA				TÜRKİYE			
	Ekim Alanı		Verim Kg/Da	Toplam Ürün Miktarı (Ton)	Ekim Alanı		Verim Kg/Da	Toplam Ürün Miktarı (Ton)
	Da	%			Da	%		
Buğday (Diğer)	4.744.651	40,05	217	1.027.260	67.694.000	42,41	240	16.224.000
Arpa	2.960.630	24,99	221	653.978	30.400.000	19,05	238	7.250.000
Mısır	154.817	1,31	668	103.430	5.940.000	3,72	726	4.310.000
Ayçiçeği (Yağlık)	234.032	1,98	200	46.764	5.514.000	3,45	212	1.170.000

Tarla Arazisi Ekim Türü	KONYA				TÜRKİYE			
	Ekim Alanı		Verim Kg/Da	Toplam Ürün Miktarı (Ton)	Ekim Alanı		Verim Kg/Da	Toplam Ürün Miktarı (Ton)
	Da	%			Da	%		
Çavdar	172.352	1,45	280	48.275	1.410.000	0,88	259	365.560
Yulaf (Dane)	63.535	0,54	224	14.212	883.900	0,55	231	203.870
Diğer	148.153	1,25	-	44.314	23.648.759	14,82	-	8.771.917
Toplam	11.847.333	100		7.787.489	159.620.669	100		64.977.859

Kaynak: TÜİK Bitkisel Üretim İstatistikleri 2010 (Geçici Veri)⁹

Diğer yandan yem sanayinin ihtiyacı olan mısır gibi bazı hammaddelerin ilde Karapınar ilçesi ve ülke içinde Güneydoğu Anadolu Bölgesi gibi yerlerde üretilmeye ve uygun fiyatlarla temin edilmeye başlanması hayvancılığın en önemli girdisi olan yem fiyatlarının düşmesine neden olmaktadır.

Konya ilinde faaliyet gösteren ve hayvancılık faaliyetlerinde kullanılan yem girdisini üreten işletmelere ilişkin detay durum ise aşağıda tablo halinde sunulmuştur;

Tablo 19 Konya Yem Üretimi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR	NACE Rev.2-TR Kodu Açıklaması	Mevcut Durum		
		Tesis Sayısı	Kapasite (Kg)	İstihdam
10.91	Çiftlik hayvanları için hazır yem imalatı	79	2.001.047.266	1.920

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.

TOBB veri tabanına göre Konya ilinde 79 adet kesif yem üreticisi firma bulunmakta ve kurulu kapasite 2 milyon tonu aşmaktadır. Yem üreticilerinin kapasite kullanım oranlarının düşük olması, hammadde fiyatlarındaki dalgalanmalara bağlı olarak girdi temininde zorluklar, hammadde depolama altyapısı eksikliği ve finans sorunları bulunmaktadır. Limana uzaklık nedeni ile yurtdışı kaynaklı yem girdilerinin Konya ilindeki işletmelere ulaşmasında yaşanan lojistik maliyetlerinin yüksek olması da ayrıca bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ancak bölgede ana hammaddelerin üretiliyor olması ve un, irmik, makarna ve şekerpancarı gibi tarıma dayalı imalat sanayinin ikincil ürünlerinin girdi olarak mevcudiyeti sektör için bir rekabet avantajı sağlamaktadır.

1.1.3.1.2 Hayvan Varlığı

Süt üretiminin en önemli unsuru, doğal olarak süt veren hayvanlardır. Dolayısıyla süt üretimindeki en önemli unsur olan hayvanın sayısal varlığı yanında potansiyel olarak yüksek verimli bir hayvan olması, süt üretimi için gerekli diğer girdiler gibi önem arz etmektedir.

Mevcut hayvan varlığına ilişkin 2010 yılı istatistiklerine göre Konya ilindeki sığır varlığı 460.924 baş, manda varlığı 110 baş, koyun varlığı 1.349.248 baş ve keçi varlığı da 115.508 baş olarak gerçekleşmiştir. Bu hayvanlardan 170.570 baş sığır, 56 baş manda, 811.653 baş koyun ve 51.895 baş keçi sağılmaktadır. TÜİK verilerine göre yıllar itibariyle kültür ırkında artışların diğer ırklara göre yüksek oranlı olduğu görülmektedir.

Tablo 20 Konya İlinde Büyükbaş Hayvan Varlığı ve Sağılan Hayvanların Dağılımı

Yıllar	Hayvan Varlığı	Sığır (Kültür)	Sığır (Melez)	Sığır (Yerli)	Manda	TOPLAM
2007	Toplam Hayvan Sayısı	203.210	148.911	48.775	195	401.091
	Sağılan Hayvan Sayısı	81.668	52.155	16.457	107	150.387
	Sağılan Hayvan (%)	40,19	35,02	33,74	54,87	37,49
2008	Toplam Hayvan Sayısı	211.177	150.924	44.391	130	406.622
	Sağılan Hayvan Sayısı	82.086	47.358	14.624	69	144.137

⁹ İşlenen Tarla Arazisi Verisi ile Ekim Alanı Verisi Arasında Farklılık Oluşabilmektedir.

Yıllar	Hayvan Varlığı	Sığır (Kültür)	Sığır (Melez)	Sığır (Yerli)	Manda	TOPLAM
	Sağılan Hayvan (%)	38,87	31,38	32,94	53,08	35,45
2009	Toplam Hayvan Sayısı	216.314	146.263	36.612	108	399.297
	Sağılan Hayvan Sayısı	85.358	53.553	13.041	58	152.010
	Sağılan Hayvan (%)	39,46	36,61	35,62	53,70	38,07
2010	Toplam Hayvan Sayısı	269.866	153.175	37.773	110	460.924
	Sağılan Hayvan Sayısı	102.352	55.039	13.179	56	170.626
	Sağılan Hayvan (%)	37,93	35,93	34,89	50,91	37,02

Kaynak: TÜİK, 2011.

Tabloda görüldüğü gibi Konya ilindeki sağılan hayvan sayısında 2008 yılında düşüş yaşanmış, 2009 yılında ise bu düşüş yükselişe yerini bırakmıştır. Ancak, sağılan hayvanların cinslere göre dağılımında, yerli ırklarda olan hayvan sayısında küçük bir artış gözlenmektedir.

Tablo 21 Konya İlinde Küçükbaş Hayvan Varlığı ve Sağılan Hayvanların Dağılımı

Yıllar	Hayvan Varlığı	Koyun (Yerli)	Koyun (Merinos)	Keçi (Kıl)	Keçi (Tiftik)	TOPLAM
2007	Toplam Hayvan Sayısı	1.305.589	74.763	111.118	2.549	1.494.019
	Sağılan Hayvan Sayısı	605.796	32.089	39.073	951	677.909
	Sağılan Hayvan (%)	46,40	42,92	35,16	37,31	45,37
2008	Toplam Hayvan Sayısı	1.125.721	76.191	89.018	2.806	1.293.736
	Sağılan Hayvan Sayısı	554.270	34.114	25.809	982	615.175
	Sağılan Hayvan (%)	49,24	44,77	28,99	35,00	47,55
2009	Toplam Hayvan Sayısı	1.101.691	69.743	72.629	2.932	1.246.995
	Sağılan Hayvan Sayısı	554.826	30.371	25.010	1.123	611.330
	Sağılan Hayvan (%)	50,36	43,55	34,44	38,30	49,02
2010	Toplam Hayvan Sayısı	1.265.712	83.536	112.004	3.504	1.464.756
	Sağılan Hayvan Sayısı	768.080	43.573	50.740	1.155	863.548
	Sağılan Hayvan (%)	60,68	52,16	45,30	32,96	58,96

Kaynak: TÜİK, 2011.

Küçükbaş hayvanlar açısından durum değerlendirmesi yapıldığında, hayvan sayısında son 3 yıllık periyotta sürekli bir düşüş eğilimi gözlenmekte, ancak sağılan hayvanların toplam hayvan sayısına oranı her geçen yıl daha da yukarılara çıkmaktadır. TÜİK verileri yukarıdaki şekilde hesaplanmış olmakla beraber Yayınlanmamış Konya Süt Raporuna göre 2011 Ocak ayı itibari ile ilde toplam köy bazlı işletmelerde 427.241 Büyükbaş, nitelikli işletmelerde 128.068 Büyükbaş olmak üzere toplam 555.309 Büyükbaş hayvan mevcut olup, bunların köy bazlı işletmelerde 147.519 başı, nitelikli işletmelerde 50.749 başı olmak üzere toplam 198.268 başı (% 35,7) sağılan hayvanlardan oluşmaktadır. Sağılan hayvanların 169.511 başı kültür ırkı, 20.499 başı melez ve 8.258 başı yerli hayvanlardan oluşmaktadır.¹⁰

Sonuç olarak, TÜİK 2010 verileri ile Yayınlanmamış Konya Süt Raporu arasında toplam sağılan hayvan sayısında %16'lık bir sapma görülmektedir. Bunun nedeni TÜİK'in hesaplamalarda il hayvan karnelerindeki hayvan sayılarını esas almasıdır. Türkiye'de hayvansal üretim rakamlarını resmi olarak hesaplayan ve yayınlayan üç kuruluş bulunmaktadır. Bunlar TÜİK, DPT ve TKB'dir. Ayrıca, FAO tarafından da ülkelere göre türler itibariyle yıllık üretim miktarları yayınlanmaktadır. Genel itibariyle bu kuruluşlar hesaplamalarında benzer metotları kullansalar da, yapılan üretim tahminleri arasında büyük farklılıklar ortaya çıkmaktadır.¹¹

Görüldüğü üzere Konya ili yıllar itibariyle değişim göstererek hayvan varlığı açısından yüksek verimli hayvanlara sahip bir bölge durumuna gelmiştir. Nitelikli işletmelerde yer alan büyükbaş sağılan

¹⁰ Yayınlanmamış Konya Süt Raporu, 2011.

¹¹ Türkiye'de Tarım İstatistikleri Gelişimi, Sorunlar ve Çözüm Önerileri, 2009

hayvan varlığının köy bazlı işletmelere göre 1/3 seviyesinde olduğu görülmektedir. Ayrıca dikkat çekici diğer bir nokta nitelikli hayvancılık işletmelerinde süt verimi yüksek olan ırkların oranının köy bazlı işletmelere göre yüksek olmasıdır. Bu işletmelerin bakım ve besleme şartlarının yüksek olması, süt verimlerini yükseltmekte ve dolayısıyla rekabet şanslarını artırmaktadır.

1.1.3.1.3 Konya İlinde Süt Üretimi

Konya ve Türkiye toplam süt üretiminde yıllar itibariyle önemli oranlarda artış görülmektedir. Büyükbaş hayvan sütü üretiminin toplam süt üretimindeki payı Türkiye ve Konya'da %90 düzeyinde bulunmaktadır. Ayrıca görüldüğü üzere 2010 yılında toplam süt üretimi Türkiye genelinde %7,98 oranında artarken bu rakam Konya ilinde %43,64 oranında artmıştır. Küçükbaş hayvan sütü açısından bakıldığında ise, Konya ilinde koyun sütü üretiminin yıllar itibariyle azalma gösterdiği, keçi sütü üretiminde ise artış olduğu dikkat çekmektedir.

Tablo 22 Konya İli Süt Üretim Durum Tablosu

Hayvan Cinsi	Konya Süt Üretim Miktarı (Ton)			Türkiye Süt Üretim Miktarı		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
Süt (Büyükbaş)/Ton	478.657,5	506.813,2	756.168,0	11.286.598	11.615.756	12.454.031
Süt (Koyun)/Ton	45.151,9	45.046,1	36.478,8	746.872	734.219	816.832
Süt (Keçi)/Ton	2.571,5	2.542,5	3.708,8	209.570	192.210	272.811
Toplam Süt (Ton)	526.380,9	554.401,8	796.355,5	12.243.040	12.542.185	13.543.674

Kaynak: TÜİK Tarım Verileri 2010.

TÜİK hayvan sayısı ve hayvansal süt üretimi rakamlarının bölünmesi suretiyle ırk bazında süt verimliliği Düzey 1 bölge bazında incelendiğinde çıkan durum aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Konya ili kültür ırkında en fazla verimliliğe sahip il konumundadır. Ayrıca tablodan anlaşılacağı üzere diğer bölge ortalamalarının da üzerinde bir verimlilik oranına sahiptir. Yerli ve melez ırklarda ise orta sıralarda yer almaktadır. Konya ilinde toplam kültür hayvanı sayısı diğer ırklara göre artış göstermektedir.

Tablo 23 Büyükbaş Hayvancılık Süt Verimi Durum Tablosu

Bölge/Ülke/ İl	Kültür	Melez	Yerli	Genel Ortalama
TR2-Batı Marmara	3.951,49	2.717,59	1.283,63	3.650,15
TR3-Ege	3.943,76	2.727,16	1.296,65	3.375,45
TR6-Akdeniz	3.827,75	2.684,83	1.272,37	3.043,69
TR1-İstanbul	3.921,77	2.620,97	1.363,57	2.846,62
TR7-Orta Anadolu	3.834,46	2.729,89	1.350,88	2.825,19
TR8-Batı Karadeniz	3.860,89	2.688,63	1.323,50	2.602,05
TR9-Doğu Karadeniz	3.735,81	2.756,63	1.339,64	2.574,07
TRB-Ortadoğu Anadolu	3.515,96	2.636,60	1.320,08	2.295,07
TRA-Kuzeydoğu Anadolu	3.700,06	2.826,23	1.327,30	2.276,95
TRC-Güneydoğu Anadolu	3.724,78	2.662,57	1.273,19	2.188,55
TR4-Doğu Marmara	3.876,98	2.698,63	1.306,59	2.188,55
TR5-Batı Anadolu	3.950,62	2.679,80	1.311,82	1.865,52
TÜRKİYE	3.827,75	2.684,83	1.272,37	2.847,09
TR521-Konya	3.992,99	2.776,01	1.322,03	3.393,93

Kaynak: TÜİK Tarım Verileri 2010 üzerinden hesaplama

Süt verimine ırk ve beslenme şartları dışında, tarımsal işletmelerin büyüklüğü buna bağlı olarak da makine ekipman kullanımı, teknoloji kullanımı ile vasıflı insan kaynaklarının kullanımı gibi faktörler etki etmektedir. Tarım işletmeleri büyüdükçe verimlilik de artmaktadır.

Ülkemizde TÜİK verilerine göre süt sığırcılığı yapan işletmelerin hayvan sayısı bakımından büyüklükleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 24 Büyükbaş Hayvancılık İşletme Büyüklüğü Tablosu

Ülke/Bölge	Toplam Süt Sığırı Sayısı (Bin Adet)	İŞLETME BÜYÜKLÜĞÜ				
		1-9	10-29	30-49	50-149	>150
Türkiye	3.998	56,6	25,2	14,7	3,2	0,3
AB-25	22.981	13,0	18,6	19,6	26,0	22,8

Kaynak: EUROSTAT 2007, TÜİK 2005.

Süt hayvancılığında işletme başına düşen hayvan sayısı incelendiğinde, Türkiye değerleri ile AB ortalama değerleri arasındaki fark açıkça görülmektedir. AB’de 1–30 baş arasında süt sığırı ile üretim yapan işletme oranı toplamın %31,6’sını oluştururken, Türkiye’de bu oran %81,8 olarak bulunmuştur. AB’de süt sığırı miktarı bakımından, 50 baş ve üzeri hayvana sahip işletme sayısı toplam işletme sayısının %48,8’i iken, Türkiye’de bu oran %3,5 gibi oldukça düşük bir seviyede bulunmaktadır. Diğer taraftan, Türkiye’de işletmelerin sayısı gittikçe azalmakta ve üretimde kalan veya yeni açılan işletmelerde ölçek yükselmektedir, ancak bu durum yeterli düzelmeyi sağlamaktan uzaktır. Üretimin küçük işletmelerde gerçekleştiriliyor olması, süt üretiminin Türkiye’de halen pazar odaklı olarak, ticari amaçla yapılmadığını, daha çok hane içi tüketim amacıyla yapıldığını göstermektedir. Düşük ölçekli işletmelerin yüksek oranda olması, sektörde yapılacak yayım, eğitim, istatistik gibi pek çok çalışmayı güçleştirmektedir. Ayrıca bu tarz işletmelerden hane ihtiyacını aşan sütün satışı kayıt dışı üretime ve sokak sütçülüğüne neden olmaktadır. Türkiye’de toplam süt üretiminin sadece %30’u kayıt altında bulunmaktadır ve geriye kalan %70’lik kısım kayıt dışı olarak üretilmektedir (Anonim, 2005). Kayıt dışı ürünlerin hijyen açısından takibi güçleşmekte ve insan sağlığı için pek çok risk içermektedir. Diğer taraftan devlet gelir kaybına uğramakta, kayıt altında üretim yapan sanayi işletmeleri için de haksız bir rekabet ortamı doğurmaktadır. Kayıt dışı üretimle ilgili olarak Türkiye’yi bekleyen bir diğer önemli sorun ise AB üyelik müzakerelerinde, Türkiye’ye tanınacak süt kota miktarının saptanmasında yaşanacaktır. Kota miktarı belenirken, kayıt dışı üretim dikkate alınmayacaktır. Bu sebeple süt üretiminin tamamının kayıt altına alınması acil bir önceliktir. İşletmelerin küçük ölçekli olması sebebiyle, AB üyeliği öncesinde pazarda tutunamayan ve gerekli koşulları (çevre, hayvan bakımı, hijyen vs.) sağlayamayan işletmeler kapanacaktır.¹²

Yayınlanmamış Konya Süt Raporunda, Konya ilinde köy bazlı işletmelerde üretilen günlük toplam süt miktarı 1.756.725 lt olarak bulunmuştur. İlçeler bazında bakıldığında üretilen günlük toplam süt miktarı olarak %16,96 ile Ereğli ilk sırada yer alırken bunu %11,7 ile Çumra ve %6,43 ile Meram takip etmektedir. Üretilen günlük toplam süt miktarınının 306.151’i soğutulan süt miktarı olarak bulunmuştur. İlçeler bazında bakılınca günlük soğutulan süt miktarı olarak %62,51 ile Ereğli ilk sırada yer alırken bunu %13,77 ile Beyşehir ve %5,73 ile Meram takip etmektedir. Ortalama sütün satış fiyatı 0,66 TL olarak bulunmuştur. İlçeler bazında ortalama süt fiyatına bakıldığında, 0,92TL ile Hadim ilk sırada yer alırken bunu 0,71 ile Ereğli ve 0,68TL ile Sarayönü takip etmektedir. Toplam merkezi sağım ünitesi sayısının 19 olduğu sağım makinasının sayısının ise 25.252 adet olduğu belirlenmiştir.¹³

Tablo 25 Konya İlinde Köy Bazlı Süt İşletmelerinde Üretilen ve Soğutulan Süt Miktarı (2011)

İlçeler	Süt Üretimi (Lt/Gün)	%	Soğutulan Süt (Lt/Gün)	%	Satış Fiyatı (Lt/TL)	Merkezi Sağım Ünitesi	%	Sağım Makinası	%
Ahırlı	12.656	0,72	243	0,08	0,63	1	5,26	313	1,24
Akören	21.925	1,25	700	0,23	0,65	0	0	680	2,69
Akşehir	87.300	4,97	0	0	0,63	2	10,5	1.091	4,32
Altınekin	15.750	0,9	0	0	0,64	0	0	933	3,69
Beyşehir	119.250	6,79	42.170	13,8	0,63	1	5,26	1.839	7,28

¹² Alıntı -Yayınlanmamış Konya Süt Raporu, 2011.

¹³ Alıntı -Yayınlanmamış Konya Süt Raporu, 2011.

İlçeler	Süt Üretimi (Lt/Gün)	%	Soğutulan Süt (Lt/Gün)	%	Satış Fiyatı (Lt/TL)	Merkezi Sağım Ünitesi	%	Sağım Makinası	%
Bozkır	36.435	2,07	0	0	0,61	0	0	773	3,06
Cihanbeyli	54.840	3,12	0	0	0,65	0	0	1.042	4,13
Çeltik	8.400	0,48	0	0	0,6	0	0	387	1,53
Çumra	205.860	11,7	0	0	0,62	0	0	3.220	12,8
Derbent	9.050	0,52	9.050	2,96	0,65	0	0	320	1,27
Derebucak	7.625	0,43	0	0	0,63	0	0	26	0,1
Doğanhisar	21.523	1,23	550	0,18	0,65	0	0	775	3,07
Emirgazi	21.190	1,21	12.300	4,02	0,63	0	0	472	1,87
Ereğli	297.945	17	191.373	62,5	0,71	0	0	1.031	4,08
Güneşsınır	19.922	1,13	0	0	0,65	0	0	670	2,65
Hadim	11.255	0,64	0	0	0,92	0	0	164	0,65
Halkapınar	11.884	0,68	4.978	1,63	0,64	0	0	217	0,86
Hüyük	17.248	0,98	0	0	0,63	0	0	309	1,22
Ilgın	74.090	4,22	2.000	0,65	0,63	0	0	246	0,97
Kadınhanı	87.760	5	6.361	2,08	0,63	0	0	0	0
Karapınar	66.053	3,76	0	0	0,63	0	0	2.015	7,98
Karatay	142.168	8,09	2.000	0,65	0,64	0	0	3.278	13
Kulu	56.379	3,21	681	0,22	0,65	0	0	0	0
Meram	113.011	6,43	17.530	5,73	0,65	2	10,5	3.413	13,5
Sarayönü	32.292	1,84	0	0	0,68	0	0	292	1,16
Selçuklu	35.094	2	4.200	1,37	0,64	2	10,5	409	1,62
Seydişehir	90.099	5,13	0	0	0,63	8	42,1	453	1,79
Taşkent	7.769	0,44	0	0	1	0	0	25	0,1
Tuzlukçu	18.360	1,05	0	0	0,63	0	0	324	1,28
Yalıhüyük	3.380	0,19	0	0	0,63	0	0	207	0,82
Yunak	50.212	2,86	12.015	3,92	0,62	3	15,8	328	1,3
TOPLAM	1.756.725	100	306.151	100	0,66	19	100	25.252	100

Kaynak: Yayınlanmamış Konya Süt Raporu, 2011.

Yine Yayınlanmamış Konya Süt Raporuna göre, Konya ilinde nitelikli işletmelere bakıldığında günlük toplam süt miktarı toplam 856.011 Litre seviyesindedir. İşletmeler bazında bakıldığında üretilen günlük toplam süt miktarında %21,33 ile Karapınar ilk sırada yer alırken bunu %15,53 ile Ereğli ve %11,98 ile Çumra ilçeleri takip etmektedir. Üretilen günlük toplam süt miktarınının 387.370 litrelik kısmı soğutulmaktadır. İşletmeler bazında bakılınca günlük soğutulan süt miktarında %34,31 ile Ereğli ilk sırada yer alırken bunu %24,52 ile Karapınar ve %9,36 oranlarıyla Emirgazi ilçeleri takip etmektedir. Nitelikli işletmelere bakıldığında toplam merkezi sağım ünitesi sayısı 221 adet ve sağım makinası sayısı ise 2.247 adet şeklindedir.

Tablo 26 Konya İlinde Nitelikli Süt İşletmelerinde Üretilen ve Soğutulan Süt Miktarı (2011)

İlçeler	Süt Üretimi (Lt/Gün)	%	Soğutulan Süt (Lt/Gün)	%	Satış Fiyatı (Lt/TL)	Merkezi Sağım Ünitesi	%	Sağım Makinası	%
Ahırlı	10.720	1,25	483	0,12	0,62	2	0,9	73	3,25
Akören	4.904	0,57	1.100	0,28	0,66	1	0,45	9	0,4
Akşehir	21.456	2,51	0	0	0,63	2	0,9	43	1,91
Altınekin	10.780	1,26	1.700	0,44	0,64	3	1,36	58	2,58
Beyşehir	28.850	3,37	17.960	4,64	0,63	1	0,45	284	12,6
Bozkır	7.082	0,83	0	0	0,61	0	0	68	3,03
Cihanbeyli	12.010	1,4	0	0	0,65	3	1,36	29	1,29
Çeltik	2.440	0,29	0	0	0,6	0	0	10	0,45
Çumra	102.560	12	27.540	7,11	0,63	20	9,05	170	7,57

İlçeler	Süt Üretimi (Lt/Gün)	%	Soğutulan Süt (Lt/Gün)	%	Satış Fiyatı (Lt/TL)	Merkezi Sağım Ünitesi	%	Sağım Makinası	%
Derbent	2.173	0,25	0	0	0,65	0	0	21	0,93
Derebucak	1.456	0,17	0	0	0,63	0	0	4	0,18
Doğanhisar	5.097	0,6	0	0	0,64	0	0	57	2,54
Emirgazi	37.344	4,36	36.273	9,36	0,63	29	13,1	163	7,25
Ereğli	132.900	15,5	132.900	34,3	0,87	65	29,4	0	0
Güneysınır	16.035	1,87	11.500	2,97	0,67	2	0,9	21	0,93
Hadim	1.460	0,17	0	0	0,9	1	0,45	10	0,45
Halkapınar	5.245	0,61	0	0	0,68	3	1,36	34	1,51
Hüyük	5.981	0,7	215	0,06	0,64	1	0,45	51	2,27
İlgin	43.789	5,12	7.740	2	0,63	0	0	6	0,27
Kadınhanı	37.566	4,39	7.885	2,04	0,65	0	0	0	0
Karapınar	182.626	21,3	95.000	24,5	0,66	38	17,2	508	22,6
Karatay	52.510	6,13	21.880	5,65	0,67	20	9,05	190	8,46
Kulu	3.150	0,37	681	0,18	0,65	0	0	20	0,89
Meram	19.943	2,33	5.600	1,45	0,67	6	2,71	92	4,09
Sarayönü	26.505	3,1	7.344	1,9	0,69	6	2,71	101	4,49
Selçuklu	10.879	1,27	3.750	0,97	0,66	9	4,07	48	2,14
Seydişehir	53.874	6,29	2.650	0,68	0,63	6	2,71	96	4,27
Tuzlukçu	12.516	1,46	4.404	1,14	0,63	0	0	61	2,71
Yalıhüyük	290	0,03	0	0	0,63	0	0	2	0,09
Yunak	3.870	0,45	765	0,2	0,59	3	1,36	18	0,8
GENEL TOPLAM	856.011	100	387.370	100	0,65	221	100	2.247	100

Kaynak: Yayınlanmamış Konya Süt Raporu, 2011.

1.1.3.1.3.1 Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Üretim Yapısı

1.1.3.1.3.2 Konya İlinde Süt İşleme

“Süt ve Süt Ürünleri Değer Zinciri” çalışmasında teorik olarak süt hem kendisi bir ürün hem de süt ürünleri sektörünün ana girdisi konumundadır. Bu durum değer zinciri çalışmasında analizi zorlaştırmaktadır. Anlaşılmayı teminen süt üretimi “Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Girdi ve Tedarik Yapısı” içerisinde incelenirken üretim yapısı içerisinde süt ürünlerinin üretimi incelenecektir.

Konya ilinde süt ürünleri üretimini incelemeye başlamadan önce, sütün işlenmesi suretiyle elde edilen ürünlere ilişkin olarak PRODTR (Avrupa Topluluğu Sanayi Ürün Listesi) sınıflamasına göre ürün dağılımı aşağıdaki tabloda sunulmuştur;

Tablo 27 Süt İşleme Tesislerinde Elde Edilen Ürün Bilgileri

PRODTR 2011 Ürün Kodu*	Ürün Kodu Tanımı
10.51	SÜTHANE İŞLETMECİLİĞİ VE PEYNİR İMALATI
10.51.11	İşlenmiş sıvı süt
10.51.11.33.00	Süt ve krema (ağırlığına göre, yağ içeriği ≤ % 1 olan, konsantre edilmemiş, şeker veya tatlandırıcı bir madde ilave edilmemiş, net içeriği ≤ 2 litre olan hazır paketlerde)
10.51.11.37.00	Süt ve krema (ağırlığına göre, yağ içeriği ≤ % 1 olan, konsantre edilmemiş, şeker veya tatlandırıcı bir madde ilave edilmemiş, net içeriği > 2 litre olan hazır paketlerde)
10.51.11.42.00	Süt ve krema (ağırlığına göre, yağ içeriği > % 1, fakat ≤ % 6 olan, konsantre edilmemiş, şeker veya tatlandırıcı bir madde ilave edilmemiş, net içeriği ≤ 2 litre olan hazır paketlerde)
10.51.11.48.00	Süt ve krema (ağırlığına göre, yağ içeriği > % 1, fakat ≤ % 6 olan, konsantre edilmemiş, şeker veya tatlandırıcı bir madde ilave edilmemiş, net içeriği > 2 litre olan hazır paketlerde)

PRODTR 2011 Ürün Kodu*	Ürün Kodu Tanımı
10.51.12	Süt ve krema (ağırlığına göre, yağ içeriği > % 6 olan, konsantre edilmemiş veya tatlandırılmamış)
10.51.12.10.00	Süt ve krema (ağırlığına göre, yağ içeriği > % 6, fakat ≤ %21 olan, konsantre edilmemiş, şeker veya tatlandırıcı bir madde ilave edilmemiş, 2 litreye eşit veya daha az olan hazır paketlerde)
10.51.12.20.00	Süt ve krema (ağırlığına göre, yağ içeriği > % 6, fakat ≤ %21 olan, konsantre edilmemiş, şeker veya tatlandırıcı bir madde ilave edilmemiş, 2 litreden fazla olan hazır paketlerde)
10.51.12.30.00	Süt ve krema (ağırlığına göre, yağ içeriği > % 21 olan, konsantre edilmemiş, şeker veya tatlandırıcı bir madde ilave edilmemiş, 2 litreye eşit veya daha az olan hazır paketlerde)
10.51.12.40.00	Süt ve krema (ağırlığına göre, yağ içeriği > %21 olan, konsantre edilmemiş, şeker veya tatlandırıcı bir madde ilave edilmemiş, 2 litreden fazla olan hazır paketlerde)
10.51.21	Süt tozu, yağı alınmış
10.51.21.30.00	Süt tozu, yağı alınmış (ağırlığına göre, yağ içeriği ≤ % 1,5 olan katı formdaki süt ve krema), 2.5 kg'a eşit veya daha az olan hazır paketlerde
10.51.21.60.00	Süt tozu, yağı alınmış (ağırlığına göre, yağ içeriği ≤ % 1,5 olan katı formdaki süt ve krema), 2.5 kg'dan fazla olan hazır paketlerde
10.51.22	Süt tozu, yağlı
10.51.22.30.00	Yağlı süt tozu veya yağlı krema tozu (ağırlığına göre, yağ içeriği > % 1,5 olan katı formdaki süt ve krema), 2.5 kg'a eşit veya daha az olan hazır paketlerde
10.51.22.60.00	Yağlı süt tozu veya yağlı krema tozu (ağırlığına göre, yağ içeriği > % 1,5 olan katı formdaki süt ve krema), 2.5 kg'dan fazla olan hazır paketlerde
10.51.30	Tereyağı ve süt ürünleri, sürülebilir olanlar
10.51.30.30.00	Tereyağı (ağırlığına göre, yağ içeriği ≤ % 85 olan)
10.51.30.50.00	Tereyağı (ağırlığına göre, yağ içeriği > % 85 olan) ve süttten türetilen diğer katı ve sıvı yağlar (ağırlığına göre, yağ içeriği < % 80 olan sürülebilir süt ürünleri hariç)
10.51.30.70.00	Sürülebilir süt ürünleri (ağırlığına göre, yağ içeriği < % 80 olan)
10.51.40	Peynir ve lor
10.51.40.30	<i>Olgunlaşmamış veya işlenmemiş peynirler (taze peynir) (lor ve çökelek dahil)</i>
10.51.40.30.01	Taze peynir
10.51.40.30.02	Lor ve çökelek
10.51.40.30.99	Diğer olgunlaşmamış veya tuzlanmamış peynir
10.51.40.50	<i>Rendelenmiş, toz haline getirilmiş, mavi damarlı ve diğer işlem görmemiş peynirler (taze peynir, lor ve çökelek hariç)</i>
10.51.40.50.01	Kaşar peyniri
10.51.40.50.02	Beyaz peynir
10.51.40.50.03	Tulum peyniri
10.51.40.50.99	Diğer rendelenmiş, toz haline getirilmiş, mavi damarlı ve diğer işlem görmemiş peynirler (taze peynir, lor ve çökelek hariç)
10.51.40.70.00	Eritme peynirler (rendelenmiş veya toz haline getirilmiş olanlar hariç)
10.51.51	Süt ve krema, katı formda olmayanlar (konsantre edilmiş veya şeker ya da diğer tatlandırıcılar ilave edilmiş)
10.51.51.04.00	Yoğunlaştırılmış veya suyu alınmış süt, tatlandırılmamış
10.51.51.08.00	Yoğunlaştırılmış veya suyu alınmış süt, tatlandırılmış
10.51.52	Yoğurt ve diğer mayalanmış veya ekşitilmiş süt ya da krema
10.51.52.41	<i>Kesilmiş süt, krema, yoğurt ve diğer mayalı ürünler</i>
10.51.52.41.01	Ayran
10.51.52.41.02	Yoğurt (tatlandırılmış veya meyve, sert kabuklu yemişler veya kakao ilave edilmiş olanlar hariç)
10.51.52.41.90	Kesilmiş süt, krema ve diğer mayalı ürünler (ayran ve yoğurt hariç)
10.51.52.45.00	Tatlandırılmış sıvı yoğurt veya ekşitilmiş süt (tatlandırılmış veya meyve, sert kabuklu yemişler veya kakao ilave edilmiş kesilmiş süt, krema, yoğurt ve diğer mayalı ürünler)
10.51.52.63.00	Yayık altı suyu tozu
10.51.52.65.00	Yayık altı suyu

PRODTR 2011 Ürün Kodu*	Ürün Kodu Tanımı
10.51.53	Kazein
10.51.53.00.00	Kazein ve kazeinatlar
10.51.54	Laktoz ve laktoz şurubu
10.51.54.00.00	Laktoz ve laktoz şurubu (kimyasal olarak saf laktoz dahil)
10.51.55	Peynir altı suyu (kesilmiş sütün suyu)
10.51.55.30.00	Peynir altı suyu (kesilmiş sütün suyu) ve tadil edilmiş peynir altı suyu, toz, granül veya diğer katı formlarda (konsantre veya tatlandırıcı bir madde ilave edilmiş olsun veya olmasın)
10.51.55.60.00	Peynir altı suyu (kesilmiş sütün suyu) ve tadil edilmiş peynir altı suyu, sıvı veya ezme formunda (konsantre veya tatlandırıcı bir madde ilave edilmiş olsun veya olmasın)
10.51.56	Başka yerde sınıflandırılmamış süt ürünleri
10.51.56.00.00	Başka yerde sınıflandırılmamış doğal süt bileşenleri içeren ürünler
10.52	DONDURMA İMALATI
10.52.10	Dondurma ve diğer yenilebilir buzlar
10.52.10.00.00	Dondurma ve diğer yenilebilir buzlar (şerbet, lolipop dahil; dondurmadaki karışımlar ve esaslar hariç)

Kaynak: TÜİK Sınıflama Sunucusu, PRODTR 2011 (Avrupa Topluluğu Sanayi Ürün Listesi) Ürün Sınıflaması, 2011.

*Tabloda görülen dörtlü kodlar NACE (Faaliyet Kodunu) ve altılı, sekizli ve onlu kodlarda PRODTR(Ürün Kodunu) ifade etmektedir.

Konya ilinde 10.51 ve 10.52 Nace kodunda toplamda 185 adet faaliyet bulunmaktadır. Bir tesiste bir tek faaliyet olabileceği gibi birden fazla üretim faaliyeti de olabilmektedir. Dolayısıyla faaliyet sayısı firma sayısını göstermemektedir. Bu tesislerdeki istihdam sayısı ise 8.760 kişidir.

Tablo 28 Konya Süt İşleme Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR	Tarıma Dayalı İmalat Sanayi Kolları	Mevcut Sanayi Durumu		
		Faaliyet Sayısı	Kapasite	İstihdam
C	İMALAT			
10	Gıda ürünlerinin imalatı		Litre/Kg	
10.51	Süthane işletmeciliği ve peynir imalatı	171	337.439.888 kg	8.449
10.52	Dondurma imalatı	14	5.433.348 lt 394.800 kg	258

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.

Sektör olarak Konya ilinde üretim faaliyetleri, Peynir ve lor (80), Tereyağı ve süt ürünleri, sürülebilir olanlar (37) ve Yoğurt ve diğer mayalanmış veya ekşitilmiş süt ya da krema (30) başlıklarında ağırlıklı olarak gerçekleştirilmektedir. Konya ilinde "Süthane işletmeciliği ve peynir imalatı" başlığında kurulu kapasite 337.439.888 Kg'dır.

Tablo 29 Konya İlinde Süt İşleme Tesislerinde Oluşan Kapasite Bilgileri

PRODTR 2011 Ürün Kodu	Ürün Kodu Tanımı	Faaliyet Sayısı	Kapasite
10.51	SÜTHANE İŞLETMECİLİĞİ VE PEYNİR İMALATI		
10.51.11	İşlenmiş sıvı süt	2	1.634.368 Kg
10.51.12	Süt ve krema (ağırlığına göre, yağ içeriği > % 6 olan, konsantre edilmemiş veya tatlandırılmamış)	2	252.614 Kg
10.51.21	Süt tozu, yağı alınmış	4	14.661.000 Kg
10.51.22	Süt tozu, yağlı	4	5.518.000 Kg
10.51.30	Tereyağı ve süt ürünleri, sürülebilir olanlar	37	7.931.798 Kg
10.51.40	Peynir ve lor	80	102.086.061 Kg

PRODTR 2011 Ürün Kodu	Ürün Kodu Tanımı	Faaliyet Sayısı	Kapasite
10.51.51	Süt ve krema, katı formda olmayanlar (konsantre edilmiş veya şeker ya da diğer tatlandırıcılar ilave edilmiş)	3	15.171.000 Kg
10.51.52	Yoğurt ve diğer mayalanmış veya ekşitilmiş süt ya da krema	30	150.491.047 Kg
10.51.53	Kazein	-	-
10.51.54	Laktoz ve laktoz şurubu	1	2.400.000 Kg
10.51.55	Peynir altı suyu (kesilmiş sütün suyu)	3	16.414.000 Kg
10.51.56	Başka yerde sınıflandırılmamış süt ürünleri	5	20.880.000 Kg
10.52	DONDURMA İMALATI		
10.52.10	Dondurma ve diğer yenilebilir buzlar	14	5.433.348 Litre 394.800 Kg

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.

Beyaz peynir bölgede üretilen başlıca ürün olup, toplam 58 üretici firma bulunmaktadır. Beyaz Peynir dışında; kaşar peyniri ve yoğurt üreten tesis sayısı 41 firma, tereyağı üreticisi sayısı 45 ve diğer peynirler (lor, çökelek vb.) üreticisi sayısı da 34'tür. Ayrıca Konya'da faaliyet gösteren süt işleme firmalarından 3 tanesi yağlı süt tozu üretimi gerçekleştirmektedir.¹⁴

1.1.3.1.4 Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Satış ve Pazarlama Altyapısı

1.1.3.1.4.1 Süt Satış ve Pazarlama

Bölgede yaklaşık sayıları 800 kadar olan süt toplayıcıları kendi taşıyıcı araçları ve sürücüleri aracılığıyla üreticilerden süt almaktadır. Daha büyük tesislerden bir bölümü sütlerini doğrudan toplama merkezlerinden alırken, bazılarının araçlarında soğutma tankları mevcuttur, ancak bunların ölçeği sınırlıdır. Süt toplayıcıları, paslanmaz çelik tankları olan kamyonlarla köylerden ve işletmelerden süt toplamaktadır. Toplama işlemi bahar ve yaz aylarında günde iki kez, kışın ise bir kez yapılmaktadır. Daha büyük işletmelerin köylerde toplama tankları bulunmakta, ancak bunların sayısı ise sınırlı kalmaktadır. İşlenmemiş sütün büyük bölümü işletmelere süt toplayıcılar tarafından teslim edilmektedir. İşletmelerin satın aldıkları sütün miktarı işleme kapasitelerine göre farklılık göstermektedir. Bölgede işlenmemiş sütün kalitesi Marmara ve Ege bölgelerine göre daha düşüktür. Sütteki toplam bakteri sayımı 1 milyonun üzerinde çıkarken, yağ ve protein düzeyleri mevcut Türkiye ortalamaları kadardır. İşlenmemiş sütün kalite analizi işletmeler tarafından mahallinde yapılmaktadır. Ancak, mevcut toplama yöntemleri nedeniyle, sütün menşei izlenememekte ve böylece kalite sorunu çözülme kavuşturulamamaktadır. Çok sayıda üreticinin varlığı, denetimlerin sütün menşesinde yapılmasını fiilen olanaksız kılmaktadır. İlde bulunmayan bazı ulusal firmalar da, üretilen işlenmemiş sütün bir bölümünün alımı yapmaktadır.¹⁵

1.1.3.1.4.2 Süt Ürünleri Satış ve Pazarlama

Süt ürünleri, üretim süreçleri sonrasında toptan ve perakende gıda zincirleri kanalı ile nihai tüketicilere ulaşmaktadır. Ülkemizin ekonomik ve sosyal gelişimine paralel olarak tüketim alışkanlıklarının ve tüketim miktarlarının değişmesi süt ürünlerinin tüketim ve pazarlanmasını da değiştirmiştir. Perakende satış zincirlerinin büyümesi, yaygınlaşması ve birçok marka ürünün aynı rafta satılmaya başlanması sektördeki rekabeti ve ürünlerin gelişim sürecini hızlandırmıştır.

Konya ilinde de organize olmamış küçük satış noktalarından, hipermarket, süpermarket ve indirim mağazaları gibi organize perakende mağazacılığa geçilmiştir. Bu mağazaların yaygın olması ve özellikle gıda ürünlerinin satışını destekler soğutmalı dolap ve raf sistemlerinin yaygınlaşması süt

¹⁴ TOBB Sanayi Veritabanı, Erişim: Mayıs 2011

¹⁵ Yayınlanmamış Konya Süt Raporu, 2011.

ürünlerinin satılabilirliğini arttırmıştır. Ancak organize perakende mağazacılık beraberinde toplu alımları getirmiş bu durumda üreticileri düşük kar marjları ile satış yapmaya zorlamıştır. Organize satış noktalarının toplam satış içindeki yüzdelерinin artması ise bu noktalara satış yapmak isteyen süt üreticileri arasında rekabet oluşmasına neden olmuştur. Fiyatta rekabet edebilmenin zorlukları ile ambalaj, ürün kalitesi ve marka yönünde süt üreticilerinin kendilerini geliştirmesine neden olan bir yeni durum ortaya çıkmıştır.

Bu durum süt üreticilerini ayrı satış kanalları oluşturma ve küçük perakendecilerle işbirliği yapma noktasında zorlamıştır. Bunun neticesinde de kendi ürünlerini satmak üzere perakende satış noktası açan süt üretici sayılarında bir artış gözlemlenmiştir.

Diğer yandan büyük perakende gruplarının kendi markalı ürünlerini oluşturma sürecine süt ürünlerini de dahil etmesi ve perakendecilik karları ile üretim karlılığını birleştirme eğilimleri pazarda var olan rekabeti daha da arttırmıştır.

1.1.3.2 Konya Süt ve Süt Ürünleri Değer Zinciri Yan Faaliyetleri

Süt ve Süt Ürünleri Sektörünü esas alan değer zinciri çalışmasının buraya kadarki kısımlarında, ana faaliyetler bazında değerler incelenmiş ve ayrı ayrı bu değerlerin güçlü ve zayıf yanları görülmeye çalışılarak sektörün rekabetçiliğine yönelik tespitlerde bulunulmuştur. Yine aynı şekilde sektörün faaliyetlerini destekleyen “değer zinciri yan faaliyetleri” de aşağıdaki başlıklarda analiz edilmeye çalışılacaktır.

1.1.3.2.1 Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Organizasyon Yapısı

Süt ve Süt Ürünleri Sektörünün organizasyon yapısı incelenirken yöntem olarak “Süt” ve “Süt Ürünleri” üreticilerinin içerisinde buldukları organizasyon yapıları detaylı olarak incelenmeye çalışılacaktır. Bu organizasyon yapıları ile sektörün ilişkileri detay olarak incelenecek ve rekabet edebilirlik açısından yapılması gerekenlere ilişkin tespitlerde bulunulacaktır.

Konya ilindeki süt üreticileri, geleneksel köy bazlı işletmeler ile nitelikli süt işletmeleri olarak ikiye ayrılmaktadır. Köy bazlı işletmeler, aile işletmeleri tarzında organize olmuş, yönetim ve hayvancılık faaliyetleri bakımından uygulamaları ağırlıklı olarak geleneksel yöntemlere göre gerçekleştirmektedirler. Öğrenme ve uygulama noktasında nitelikli tarım işletmelerine göre daha zayıf bir karakter taşımaktadırlar. Diğer yandan organizasyon yapıları aile işletmesi tarzında şekillenmektedir. Tarımın kesikli çalışma yapısı, tarımsal üretimdeki düşük gelir seviyeleri ve kırsal alanda tarımsal üretim zorlukları ek gelir elde etme anlamında hayvancılığı teşvik etmekte ve köy bazlı süt işletmelerinin sayısını belirlemektedir.

Nitelikli işletmeler, köy bazlı işletmelere göre yüksek kar elde etme güdüsüyle hareket etmektedirler. Dolayısıyla nitelikli işletmelerdeki hayvan sayısı, barınakların büyüklüğü, besleme şartları ve veterinerlik hizmetleri modern ve ölçek ekonomisine uygun gelişmektedir. Bu işletmelerin organizasyon yapısı da nitelikli işçi çalıştıran, veterineri olan ve yönetimi modern işletmecilik anlayışıyla gerçekleştiren bir duruma yönelmektedir. Mevcut işletmelerin bir kısmında, sayı bakımından nitelikli hayvan işletmesi karakteristikleri görülürken, diğer uygulamalar bakımından köy bazlı işletmelerin özellikleri gözlemlenebilmektedir.

Süt üreticileri, Ziraat Odaları kayıtları yanında Çiftçi Kayıt Sistemi ve/veya Hayvan Kayıt Sistemi'ne kayıtlı olarak faaliyet göstermektedirler. Ayrıca, süt üretici birlikleri ve kooperatifler aracılığıyla da örgütlü hareket etmektedirler.

Konya ilinde süt işleyen firmaların büyük kısmı KOBİ niteliğinde olup, süt üretiminin yoğun olarak gerçekleştirildiği bölgelere yakın konumda, organize sanayi bölgesi dışında faaliyet göstermektedirler. Bu işletmelerin bünyesinde yeterli eğitim almış teknik personel, kanuni zorunlulukların da katkısıyla

yeterli düzeyde istihdam edilmektedir. Yönetim açısından, yeterli teknik personel çalıştırılmakta, sorumlu müdür vasfıyla gıda mühendisi veya veteriner hekim personel organizasyonda yer almaktadır. İdari ve pazarlama-satış açısından, birçok işletmede aile şirketi yapılanması görülmekte, profesyonel yönetici kullanımı yaygın olarak gerçekleştirilmemekte, firmaların faaliyetlerinin yürütülmesinde yaygın olarak mevcut firma yöneticileri aktif rol almaktadır.

Bu firmalar, Konya Ticaret Odası, Konya Sanayi Odası, Konya Ticaret Borsası ve bölgede yer alan diğer Ticaret ve/veya Sanayi Odaları'na kayıtlı olarak faaliyet göstermektedirler. Kayıtlı olunan diğer odalar Akşehir TSO, Çumra Ticaret Odası, Ereğli TSO, Ilgın Ticaret Odası, Seydişehir Ticaret Odası, Beyşehir Ticaret Odası şeklinde sıralanmaktadır.

Ayrıca, bölgede yer alan süt ve süt ürünleri üreticileri ulusal çapta faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarına üye olarak faaliyet yürütmektedirler. Sivil toplum kuruluşları arasında, Ambalajlı Süt Üreticileri Derneği (ASÜD), Türkiye Süt Et ve Gıda Üreticileri Birliği (SETBİR) ve Tüm Süt Et ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Derneği (TÜSEDD) yer almaktadır.

1.1.3.2.2 Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü İnsan Kaynakları Yapısı

TOBB sanayi veri tabanına göre Konya süt işleme sanayinde 8.707 kişi çalışmaktadır. Bu kişilerden 319 kişisi mühendis ve 369 kişisi teknisyen pozisyonunda yer almaktadır.

Tablo 30 Konya İlinde Süt İşleme Tesislerinde Oluşan Kapasite Bilgileri

NACE Rev.2-TR	Tarıma Dayalı İmalat Sanayi Kolları	Faaliyet Sayısı	Çalışan Personel Durumu (Kişi)					Toplam Personel
			Mühendis	Teknisyen	Usta	İşçi	İdari	
C	İMALAT							
10	Gıda ürünlerinin imalatı							
10.51	Süthane işletmeciliği ve peynir imalatı	171	304	354	436	6.438	917	8.449
10.52	Dondurma imalatı	14	15	15	31	180	17	258
	TOPLAM	185	319	369	467	6.618	934	8.707

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.

TR52 Düzey 2 Bölgesinde faaliyet gösteren işletmelerde insan kaynakları varlığının değerlendirilmesinde; mühendis ve teknisyen personelin hangi yaygınlıkta çalıştırıldığı önem taşımaktadır. İşletme başına çalıştırılan mühendis personel ortalaması 1,72 ve işletme başına çalıştırılan teknisyen personel ortalaması 2 seviyesinde ortaya çıkmaktadır. Dondurma imalatında işletme başına mühendis ve teknisyen ortalaması 1 seviyesinde iken, süt işleme konusunda faaliyet gösteren işletmelerde bu oranlar mühendis personel ortalamasında 1,77 ve teknisyen personel ortalamasında 2,07 şeklinde tespit edilmektedir. Süt işleme tesislerinde yeterli düzeyde mühendis ve teknisyen personel çalıştırıldığı görülmektedir.

Süt ve Süt Ürünleri sektöründe Değer Zinciri Analizi konusunda gerçekleştirilen saha çalışmalarında, işletmelerde 5 ve üzerinde mühendis-teknisyen personel çalıştırıldığı tespit edilmiştir. Süt ürünleri işleme konusunda faaliyet gösteren işletmelerde, gıda güvenliği açısından mevzuatla getirilen mühendis ve teknisyen personelin belirli sayıda çalıştırılması zorunluluk nedeniyle, işleme faaliyeti gösteren kuruluşlarda teknik personel sayısı da yüksek olmaktadır. Mühendis-teknisyen personel ortalamalarının değerlendirilmesinde bu husus ta göz önünde bulundurulmalıdır.

Süt üreten işletmelerin yapısal incelemesinde, süt üretiminin ağırlıklı olarak küçük ölçekli hayvan varlığına sahip yapılaşmanın yaygın olduğu görülmektedir. Ülkemizde 1-9 baş aralığında hayvan sahibi işletmelerin oranı %56,6 ve 10-30 baş aralığında hayvan sahibi işletmelerin oranı da %25,2 seviyesinde bulunmaktadır. Konya'da ve ülkemizde gözlenen bu mevcut durum, teknolojik ekipman

kullanımı, örgütlenme, bilgi yayılımı, eğitim ve ticari üretim gibi pek çok faktörü olumsuz etkilemektedir.¹⁶

Köy bazlı süt işletmelerinde, üretim geleneksel yöntemlerle yapılmakta ve birçok işletmede teknik personel görev alamamaktadır. Küçük ölçekli tarımsal işletmelerde yeterli teknik personelin bulunmaması ve bölgede teknik danışmanlık sağlayan işletme sayısının da yetersiz olması, süt üreten işletmelerdeki insan kaynakları yapısının oldukça güçsüz olduğu gerçeğini ortaya çıkarmaktadır.

1.1.3.2.3 Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Teknolojik Altyapı

Genel anlamda, süt ve süt ürünleri sektöründe teknoloji kullanımı konusunda bir problem bulunmamaktadır. Süt üreten işletmelerde sütün elde edilmesinde, küçük köy bazlı işletmelerde sağım makinaları ve nitelikli işletmelerde merkezi sağım üniteleri kullanılmaktadır. Bu konudaki desteklemelerin de etkisiyle makine kullanımı artmaktadır. Sütün elde edilmesinde kullanılan ekipmanlar açısından, küçük köy bazlı işletmelerde sağım ünitesi kullanımı 19 adet, sağım makinası kullanımı da 25.252 adet şeklindedir. Nitelikli işletmelerde ise 221 adet merkezi sağım ünitesi kullanılırken, 2.247 adet sağım makinası kullanılmaktadır.

Küçük köy bazlı işletmelerde sütün soğutulmasına ilişkin ekipman kullanımının yaygın olmaması nedeniyle soğutulan süt oranı %17 seviyesinde kalırken, nitelikli işletmelerde bu oran %45 seviyesinde oluşmaktadır. Genel ortalamada ise üretilen sütün %26,5'lik kısmı soğutulmakta, bu da teknolojik altyapının süt soğutma yönünde zayıf olduğunu göstermektedir.

Tablo 31 Konya Süt Üreten İşletmelerde Üretim ve Kullanılan Teknolojik Ekipmanlar

İşletme Yapısı	Süt Üretimi (Lt/Gün)	%	Soğutulan Süt (Lt/Gün)	%	Satış Fiyatı (Lt/TL)	Merkezi Sağım Ünitesi	%	Sağım Makinası	%
Köy Bazlı İşletmeler	1.756.725	67,24	306.151	44,14	0,66	19	7,92	25.252	91,83
Nitelikli İşletmeler	856.011	32,76	387.370	55,86	0,65	221	92,08	2.247	8,17
TOPLAM	2.612.736	100	693.521	100	1	240	100	27.499	100

Kaynak: Yayınlanmamış Konya Süt Raporu 2011.

Bölgede içimlik süt üretimi gerçekleştiren 2 firma bulunmakta, teknoloji kullanımında bu firmalar UHT işlemleri uygulamak suretiyle içme sütü üretmektedirler. Bölgenin asıl üretim ağırlığı olan peynir, yoğurt ve tereyağı (sürülebilir ürünler) üretiminde, teknoloji kullanımında rekabet gücü yüksek olan teknolojiler tercih edilmektedir. İşletmelere gelen süt, kullanım amacına göre seperatör, pastörizatör, homojenizatör, iradyatör, yağ yapma makinaları, peynir yapma makinaları ve dinlendirme noktaları gibi üretim makinalarıyla işlenmektedir.

1.1.3.2.4 Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Tedarik Yapısı

Konya ili hayvancılık konusunda hizmet sağlayan kuruluşlar açısından çok zengin bir yapıya sahip olup, süt hayvancılığı ve süt işleme konusundaki kurulu kapasite ile kendine yeter bir görüntü arz etmektedir. Konya ilinde süt üretimi için destekte bulunan hizmet sektörünün detayı aşağıda tablo halinde verilmiştir. Tablodan da anlaşılacağı üzere bu konuda hizmet veren 151 adet işletme bulunmaktadır. Hayvancılık sektörüne hammadde sağlayan kuruluşlar dışında kalan, mal ve hizmet tedarikçileri bu grupta yer almaktadırlar.

¹⁶ Yayınlanmamış Konya Süt Raporu, 2011.

Tablo 32 Konya Hayvancılığı Destekleyici Faaliyetler ve Veterinerlik Hizmetleri Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR	Tarıma Dayalı İmalat Sanayi Kolları	Kayıtlı İşletme Sayısı
A	TARIM, ORMANCILIK VE BALIKÇILIK	
01	Bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri	
01.6	Tarımı destekleyici faaliyetler ve hasat sonrası bitkisel ürünler ile ilgili faaliyetler	
01.62.01	Hayvan üretimini destekleyici olarak sürülerin güdülmesi (çobanlık), başkalarına ait hayvanların beslenmesi, kümeslerin temizlenmesi, kırkma, sağma, barınak sağlama, nalbantlık vb. faaliyetler	70
01.62.02	Hayvan üretimini destekleyici olarak sürü testi, kümes hayvanlarının kısırlaştırılması, yapay dölleme vb. faaliyetler (kuluçkahanelerdeki faaliyetler dahil)	34
M	MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	
75	Veterinerlik hizmetleri	
75.0	Veterinerlik hizmetleri	47

Kaynak: Konya Ticaret Odası, Akşehir TSO, Çumra Ticaret Odası, Ereğli TSO, Ilgın Ticaret Odası, Seydişehir Ticaret Odası, Beyşehir Ticaret Odası Üye Kayıtları, 2011.

Konya ilinde gerçekleştirilen hayvancılık ve hayvancılık faaliyetlerini destekleyen alt faaliyetlere girdi tedariki yapan, tarıma bağlı imalat sanayii aşağıdaki gibi şekillenmektedir.

Tablo 33 Konya İli Tarıma Bağlı Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR	NACE REV.2-TR Kodu Açıklaması	Mevcut Durum		
		Faaliyet Sayısı	Kapasite	İstihdam
20	Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	Adet	Kg	Kişi
20.15	Kimyasal gübre ve azot bileşiklerinin imalatı	14	85.954.000	369
20.20	Haşere ilaçları ve diğer zirai-kimyasal ürünlerin imalatı	6	82.686.000	403
28	Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı		Adet/Kg	
28.30	Tarım ve ormancılık makinelerinin imalatı	301	11.910.043 9.665.296	6.952
29	Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı		Adet/Kg	
29.10	Motorlu kara taşıtlarının imalatı	14	30.866 adet	393
29.20	Motorlu kara taşıtları karoseri (kaporta) imalatı; treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	150	438.755 adet 22.728.075 kg	2.909

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.

İşlenmiş süt ürünleri konusunda faaliyet gösteren işletmelerde, makine ve ekipmanlar ile ambalaj malzemeleri konusunda tedarik altyapısı irdelendiğinde, bölge içinde yeterli düzeyde ambalaj malzemesi ve paketleme makinası üreticisi firmanın yer aldığı, diğer makine ve ekipmanlarda ise Konya'da üretim anlamında açık olduğu gözlenmektedir. Ancak bu makine ve ekipmanların kullanımında ve tedarikinde bir sorun bulunmamaktadır.

Tablo 34 Konya İli Tarıma Bağlı Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR / PRODTR	NACE REV.2-TR Kodu Açıklaması	Mevcut Durum		
		Faaliyet Sayısı	Kapasite	İstihdam
22	Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı			
22.2	Plastik ürünlerin imalatı			
22.22	Plastik torba, çanta, poşet, çuval, kutu, damacana, şişe, makara vb. paketleme malzemelerinin imalatı	Adet	Adet/Kg	Kişi
22.22.13	Kutu, kasa, sandık ve benzeri eşyalar, plastikten	10	25.404.967 adet 7.089.196 kg	385
22.22.14	Damacana, şişe, matara ve benzeri eşyalar, plastikten	29	164.972.150 adet	551
22.22.19	Makara, masura, bobin, tıkaç, kapak, ağ (file) ve taşıma	21	90.612.674 adet	269

NACE Rev.2-TR / PRODTR	NACE Rev.2-TR Kodu Açıklaması	Mevcut Durum		
		Faaliyet Sayısı	Kapasite	İstihdam
	veya paketlenmede kullanılan diğer eşyalar, plastikten		2.571.831 kg	
28	Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı			
28.29	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer genel amaçlı makinelerin imalatı	Adet	Adet	Kişi
28.29.21	Şişeleri veya diğer muhafaza kaplarını temizleme, doldurma, paketlenme veya ambalajlama için makineler	27	10.973	420
28.93	Gıda, içecek ve tütün işleme makineleri imalatı	Adet	Adet	Kişi
28.93.11	Santrifüjlü krema (kaymak) ayırıcıları	2	1.556	76
28.93.12	Süt ürünleri makineleri	7	25.977	155

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.

1.1.4 Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü GZFT Analizi

KONYA SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ GZFT ANALİZİ			
GÜÇLÜ YANLAR	ZAYIF YANLAR	FIRSATLAR	TEHDİTLER
Bölgenin süt üretimini destekleyici geniş tarım arazilerine sahip olması	TR52 Bölgesi tarım arazilerinde verimi kısıtlayıcı faktörlerin (toprak derinliği, arazi eğimi, toprak yapısı, sulanma kabiliyeti, yağış rejimi, erozyon ve dağlık kesimlerde işlenebilir arazinin azlığı ile toprakların parçalı olması) varlığı	Bölgede devam eden Konya Ovaları Projesi (KOP) ve sulama yatırımı projeleri kapsamında sulanan alanların artacak olması	Bölgede var olan toprak erozyonu ve çölleşme riski
TR52 Bölgesi'nin doğal su kaynakları (göller, akarsular ve yeraltı suları) ve yapay su alanları (barajlar, göletler ve kanallar) ile sulama potansiyeline sahip olması	TR52 Bölgesi'nin sulanabilir alanlarının büyük bir oranı su yetersizliği, altyapı eksikliği ve bilinçsiz su kullanımından dolayı sulanamaması	Mavi Tünel'in 2012 yılında devreye girmesi ve DSİ'nin sulama yatırımları	Küresel ısınmaya ve yanlış kullanıma bağlı yerüstü ve yeraltı su kaynaklarının tükenmesi
Bölgenin hayvansal üretime uygun olması (arazi, mera-otlak ve hayvansal üretime girdi sağlayan sanayinin varlığı)	TR52 Bölgesi'nde yer alan tarımsal işletmelerin ölçek olarak küçük olması, ve girdi maliyetlerinin yüksek olması	Bölgeye süt ve süt ürünleri üretimi konusunda büyük ölçekli işletmelerin yatırım yapma kararlılığı	
Bölgenin süt üretimine yönelik hayvancılık için geniş meralara sahip olması	Meraların vasıf ve kullanım sorunlarının olması ve yem bitkileri ekim alanının düşük olması	Meraların ıslah edilme ve kiralanma imkanı	
Süt ineği varlığı	Yerli ırk süt sığırlarının oransal fazlalığı ve hayvanların düşük verimliliği		AB tam üyelik sürecindeki kota sisteminin getireceği kısıtlamalar
Bölgede süt ve süt ürünleri üretimi için gerekli makine-ekipman ve laboratuvar altyapısının varlığı	Bölgede makine-ekipman kullanımında ve analizinin önemi konusunda çiftçilerin bilinç eksikliği	Tarım Danışmanlığının uygulamaya başlanması ve tarımsal yayımlar	
Bölgede süt ve süt ürünleri üretimini destekleyen ve sektöre hizmet veren kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve eğitim kurumlarının varlığı	Bölgede süt ve süt ürünleri üretimini destekleyen ve sektöre hizmet veren kurumlar arasında koordinasyon eksikliği, tarımsal örgütlerin işlevsellik sorununun olması		
Bölgede süt ve süt ürünleri üretimi sektörünün kullandığı girdileri üreten sanayinin varlığı (Tarım makine-ekipmanları, süt sağım üniteleri ve süt işleme makineleri)	Sektör işletmelerinin ölçek sorunlarının olması	Ülke ekonomisinin büyüme trendine bağlı olarak sanayinin bölgede gelişmesi ve artan tarım destekleri	Makroekonomik istikrarın bozulması
Bölgede üretilen sütün işlendiği sanayi tesislerinin varlığı	Sanayi tesislerinde tam kapasite çalışmama ve kaliteli süt temin edememe	Bölgede halihazırda bulunan 5 üniversite ve bölgeye kazandırılacak tarım üniversitesi	

KONYA SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ GZFT ANALİZİ			
GÜÇLÜ YANLAR	ZAYIF YANLAR	FIRSATLAR	TEHDİTLER
Bölgede üretim yapan ve ürünlerini yurt geneline satan markalaşma potansiyeli olan firmaların varlığı	Markalaşma ve tanıtım sorunlarının bulunması	Kişi başına düşük süt tüketiminin artma potansiyeli	Markalaşma için gerekli olan finansmanın sürekli olarak artması
Artan yurtiçi ürün talebinin ve yurtdışı pazarın varlığı	Yüksek girdi maliyetleri sonucunda AB pazarına ürün satamama	Ar-ge ve ürün geliştirme konusunda çalışmaların varlığı	Hayvan hastalıkları, yüksek girdi maliyetleri ve süt fiyatlarındaki istikrarsızlık

1.1.5 Pazardan Beklenen Gelişmeler

Konya ilinin nüfusu ve kişi başına milli geliri artmaya devam etmektedir. Genç nüfusun varlığı, tüketim alışkanlıklarının değişmesi ve beslenme konusundaki bilinçlenmeye bağlı olarak ülke genelinde olduğu gibi Konya ilinde de kişi başına süt tüketimi artmaktadır.

Tablo 35 Türkiye’de Kişi Başına Yiyecek ve İçecek Tüketimi

Kişi Başı Tüketim	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*	2008**
Peynir	77	72,80	61	79,61	78,31	79,86	81,99	84	85,41
Yoğurt-Ayran	28	26,25	22	28,71	28,24	28,8	29,57	30	30,80
Tereyağı	19	17,90	15	19,58	19,26	19,64	20,16	21	21,00
Dondurma	1	1,33	1	1,46	1,43	1,45	1,49	2	1,54
Süt Tozu	1	1,06	1	1,15	1,14	1,17	1,20	1	1,26
Süt Ürünleri (Süt Eşdeğeri)	126	119,34	101	130,51	128,4	130,9	134,40	138	140,02
İçme Sütü	19	19,56	21	20,58	21,72	23,22	23,78	24	26,02
Toplam Süt	145	138,89	121	151,09	150,1	154,1	158,18	162	166,04

Kaynak: Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü T.E.A.E.-Bakış Dergisi, Sayı:9, Nüsha:13, Süt ve Süt Ürünleri, 2007.

Süt ve süt ürünlerimizin yurtdışı pazara satış oranları düşüktür ve oran sabit seyretmektedir. Sektörün girdi maliyetlerinin yüksek oluşu ve rekabetçiliğinin genel olarak düşük olmasına bağlı olarak dış talebin kısa ve orta vadede yüksek seviyelere çıkması beklenmemektedir.

Tablo 36 Süt ve Süt Ürünlerinde İhracat Bilgileri

Yıllar	Süt ve Krema		Yoğurt / Krema / Kefir vb.		Sütten Elde Edilen Yağlar	
	Miktar (kg)	Tutar (USD)	Miktar (kg)	Tutar (USD)	Miktar (kg)	Tutar (USD)
2009	8.117.917	15.317.686	8.538.229	9.417.117	256.911	1.411.244
2008	8.603.341	17.001.392	6.892.481	9.958.118	216.178	1.347.285
2007	8.266.865	15.188.857	5.752.137	7.324.622	117.169	696.058
2006	8.390.240	13.465.713	5.130.863	5.306.302	104.979	527.127
2005	5.307.339	7.008.008	1.770.428	1.730.068	99.716	455.788

Kaynak: SETBİR, 2010.

Süt ve Süt Ürünleri sektöründe ithalatı yapılan ürünlere bakıldığında ithalat rakamlarının da düşük seyrettiği gözükmemektedir. Bunun altında yatan nedenlerden biri de bu ürünlerin yüksek gümrük vergileri ile korunuyor olmasıdır. Burada da önemli bir değişiklik beklenmemektedir.

Tablo 37 Süt ve Süt Ürünlerinde İTHALAT Bilgileri (SETBİR)

Yıllar	Süt ve Krema		Yoğurt / Krema / Kefir vb.		Sütten Elde Edilen Yağlar	
	Miktar (KG)	Tutar (USD)	Miktar (KG)	Tutar (USD)	Miktar (KG)	Tutar (USD)
2009	336.504	527.169	11.570	96.360	13.956.960	35.821.435
2008	174.072	516.786	26.400	186.652	7.246.868	28.182.777
2007	101.556	172.370	12.775	75.697	5.915.003	19.596.816
2006	25.839	39.746	7.944	20.672	6.328.372	12.994.487
2005	160.099	234.757	259.861	435.125	6.193.424	14.687.400

Kaynak: SETBİR, 2010.

Türkiye hayvansal ürünler ve özellikle de süt ürünleri dış ticareti oldukça düşüktür. Son 10 yıllık periyotta süt ve süt ürünlerinin dış ticaretteki payı yükselme trendi içerisinde olsa bile, toplam ihracat ve tarımsal ürün ihracatları içindeki payı hala çok küçük oranlarda kalmaktadır.

Tablo 38 Toplam İhracat ve İthalat İçinde Süt ve Süt Ürünleri İhracatçının Payı (TÜİK)

Yıllar	Toplam İhracat (Milyon USD)	Tarım Ürünleri (%)	Süt ve Süt Ürünlerinin Tarım Ürünlerindeki Payı (%)	Toplam İthalat (Milyon USD)	Tarım Ürünleri (%)	Süt ve Süt Ürünlerinin Tarım Ürünlerindeki Payı (%)
2010	113.899	4,3	6,1	185.497	3,5	2
2009	102.143	4,3	5,7	140.928	3,3	2,5
2008	132.027	3	6	201.964	3,2	2
2007	107.272	3,5	4,5	170.063	2,7	2,4
2006	85.478	4	2,9	138.290	1,9	3
2005	73.476	4,5	2,4	116.774	2,2	3
2004	63.167	4	2,6	97.539	2,6	2,7
2003	47.252	4,5	3,7	69.339	3,4	2,2
2002	36.059	4,8	3,5	51.553	3,1	2,3
2001	31.334	6,3	2,1	41.399	3,2	1,6
2000	27.774	6	1,5	54.502	3,6	1,8

Kaynak: TÜİK, 2010.

Ülkemizdeki nüfus artışı ve tüketim alışkanlıklarındaki değişimler dolayısıyla süt ürünleri pazarının genişlemeye devam edeceği gözükmektedir. Türkiye'deki tüketici gelirlerinde olumlu eğilimlerinde pazar genişlemesine olumlu yönde etki edeceği beklenmektedir.

1.1.6 Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü İçin Rekabetçilik Analizi ve Kümelenme

Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü İçin Rekabet Elması çalışması gerçekleştirilmiştir. Ulusal rekabet üstünlüğü 4 grup altında sorulan sorularla incelenmiştir. Bu analize esas teşkil eden detaylar değer zinciri çalışmasının içinde süt ve süt ürünleri sektörleri için ayrı ayrı irdelenmiştir.

Girdi Koşulları, firma stratejileri ve yerel rekabet, talebin yapısı ve ilgili ve destekleyici kuruluşlar başlıklarından değer zincirini oluşturan bütün değerler ayrı ayrı incelenmiş ve rekabetçiliklerine ilişkin tespitler de bulunulmuştur.

Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü İçin Rekabet Elması hem değer zinciri içerisinde ele alınan konuların bir özeti hem de tamamlayıcısı olarak oluşturulmuştur. Bu nedenle burada ayrıca rekabet üstünlüğünden yeniden bahsetmek yerine sonuç kısmında değerlendirmelere yer verilecektir.

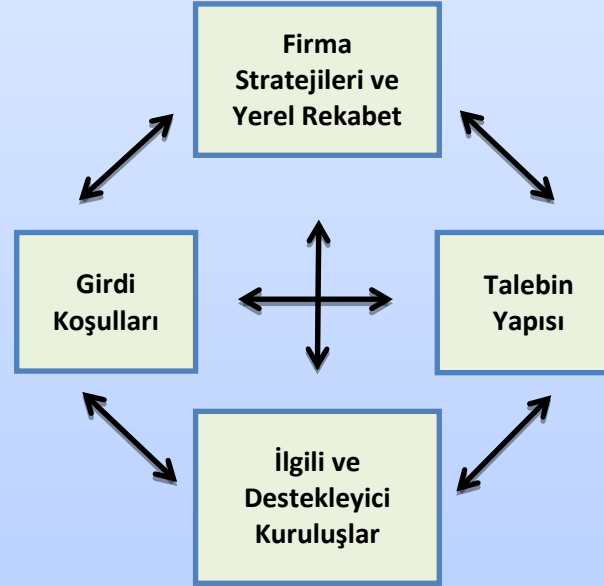
1.1.6.1 Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü İçin Rekabet Elması

DEVLET

- Kamu kurumlarının kümelenmeyi destekleme durumu (**orta**)
- Kamu kurumları tarafından kümenin daha rekabetçi hale gelebilmesi için sağladığı destekler ve sektördeki bürokrasi durumu (**zayıf**)

- Küme aktörleri arasında işbirliği ve diyalog (**yüksek**)
- Küme olabilmenin gerektirdiği minimum düzeydeki firma sayısına ulaşılma durumu, küme aktörleri arasında işbirliği ve diyalogu geliştirme programlarının durumu, küresel pazarlara açılım için yerel iş ağları oluşturma konusunda küme aktörleri arasında işbirliği, küresel pazarlara açılım için yerel iş ağları konusundaki desteklerin varlığı, ortak tedarik girişimlerini destekleyen fonların durumu, kamu ihaleleri için işbirliği ve ortaklık ve çok ortaklı projelere başvurunun yaygınlığı (**orta**)

- Üretim aşamasında yeterli işgücü olanağının mevcudiyeti, kullanılan hammaddelerin izlenebilirliği, kalite standartları açısından hammaddenin analizi (**yüksek**)
- Kalite ve sürdürülebilir hammadde tedariki, teknoloji konusunda nitelikli işgücü bulabilme, finans kaynaklarının mevcudiyeti, işletmelerde teknoloji kullanımı ve teknolojinin takibi, ar-ge ve inovasyon açısından ulusal ve yabancı fonlara erişim, ar-ge ve inovasyon açısından ihtisaslaşmış beyin gücünün varlığı, teknoloji konusunda nitelikli işgücü bulabilme ve Yeni pazarlar ve müşteriler hakkında bilginin mevcudiyeti (**orta**)

- Kümenin ürünlerine yarı mamul ya da mamul olarak bölgesel talebin varlığı, kümenin ürünlerine yarı mamul ya da mamul olarak ulusal talebin varlığı, kümenin ürünlerine yarı mamul ya da mamul olarak yurtdışı talebin varlığı, kamu ihalelerinde kümenin ürünlerine ayrıcalıklı erişim imkânının varlığı ve ulusal talep yapısındaki değişiklikler (**orta**)

- İş geliştirme, ar-ge ve inovasyon, ürün tasarım, pazarlama tanıtım, markalaşma, coğrafi işaretleme, mali destek araçları konusunda hizmeti veren kurumlar (**orta**)
- Üniversite-sanayi işbirliğinin gelişmesi için sağlanan desteklerin durumu, kalifiye eleman yetiştirme programları, teknoloji transferi konusunda sağlanan desteklerin durumu, yerel üniversitelerin kümelenme konusunda destek verme durumu ve Sivil toplum kuruluşlarının kümelenmeyi destekleyici yöndeki faaliyetleri (**zayıf**)

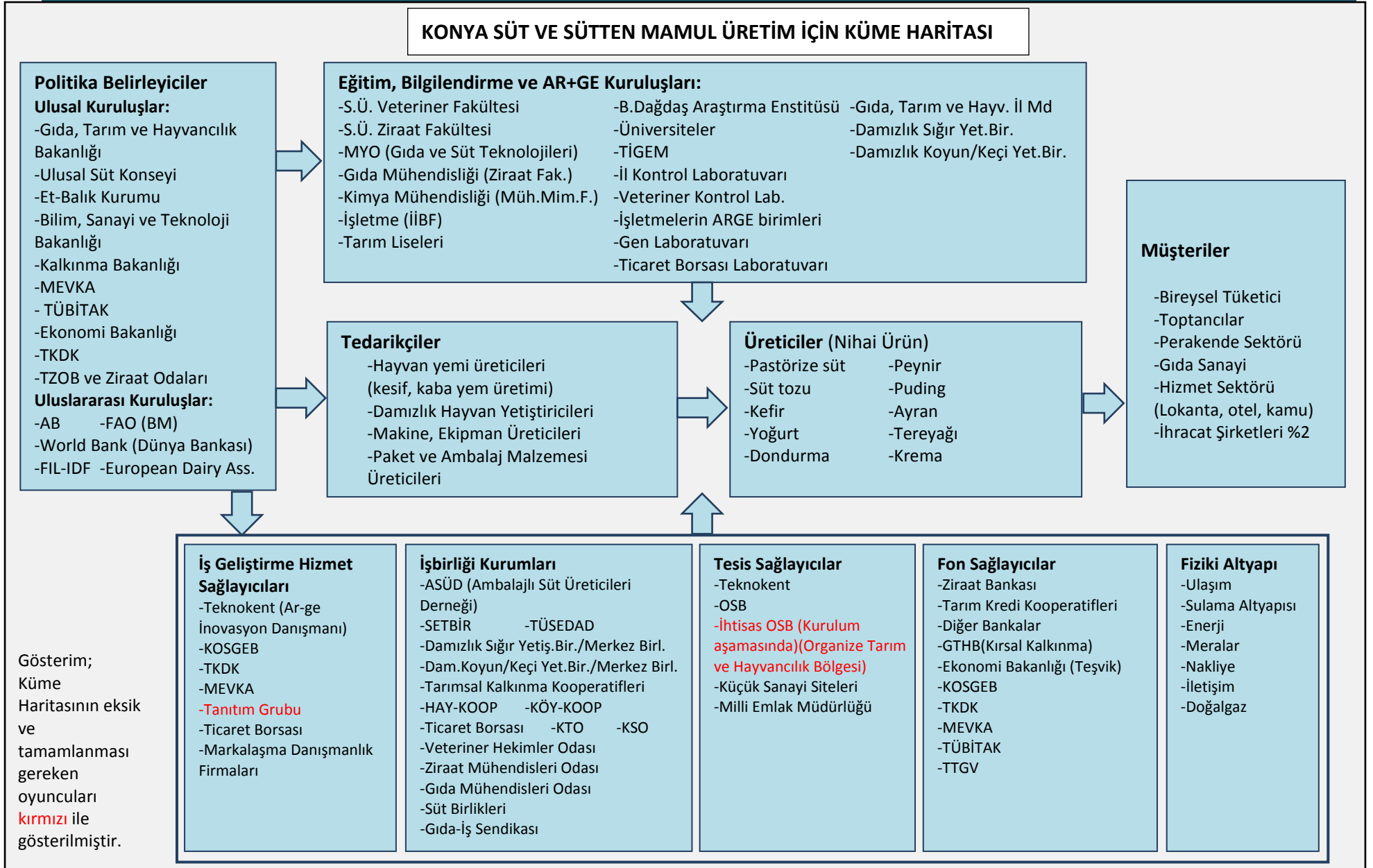
1.1.6.2 Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü İçin Küme Haritası

Konya Süt ve Süt ürünleri Sektörü için ilgili tarafların katılımı ile bir toplantı yapılmış ve yerel kapasitenin gelişmesine yönelik olarak uygulamalı eğitim gerçekleştirilmiştir.

Devam eden süreçte sektör temsilcisi firmalarla yapılan yüz yüze mülakatlar, bölgede gerçekleştirilen diğer çalışmalar ve ikincil veri kaynakları taranmak suretiyle sektöre ilişkin değer zinciri çalışması tamamlanmış ve küme haritası oluşturulmuştur.

Ayrıca kümenin aktörlerine ilişkin tanımlamalar değer zincirini de tamamlar şekilde ifade edilmiştir.

1.1.6.2.1 Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Küme Haritası

1.1.6.2.2 Sektörel Kuruluşlar

Sektörü ilgilendiren kuruluşlar, küme haritası dikkate alınmak suretiyle aşağıda politika belirleyici kuruluşlar (Ulusal ve uluslararası kuruluşlar), eğitim-bilgilendirme ve ar-ge kuruluşları, iş geliştirme hizmet sağlayıcıları, işbirliği kurumları, tesis sağlayıcılar ve fon sağlayıcılar ayırımına tabi tutularak kısaca tanıtılmaktadırlar.

Politika Belirleyici Kuruluşlar

Süt ve Sütten Mamul Üretim için oluşturulan küme haritasında, politika belirleyici kuruluşlar ulusal ve uluslararası kuruluşlar olmak üzere 2 kısımda tasnif edilmiştir. Ulusal kuruluşlar arasında Türkiye’de ulusal ölçekte veya bölgesel ölçekte faaliyet gösteren kuruluşlar yer almakta, uluslararası kuruluşlar arasında ise ülkemiz tarım ve gıda sektörünü ilgilendiren konularda, ulusal kuruluşlarla birlikte faaliyet gösteren kuruluşlara yer verilmiştir.

Ulusal Kuruluşlar

Ulusal kuruluşlar arasında süt üretimi ile süt işleme konusunda destekleme ve düzenleme faaliyeti gösteren kuruluşlar yer almaktadır.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (GTHB)

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’na 03.06.2011 tarih ve KHK/639 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile aşağıda sayılan ana faaliyet konularının geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak ve gıda, tarım ve hayvancılığa yönelik genel politikaları belirlemek, uygulamasını izlemek ve denetlemek amacıyla görev verilmiştir.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’nın ana faaliyet konuları:

- Bitkisel ve hayvansal üretim ile su ürünleri üretiminin geliştirilmesi,
- Tarım sektörünün geliştirilmesine ve tarım politikalarının oluşturulmasına yönelik araştırmalar yapılması,
- Gıda üretimi, güvenliği ve güvenilirliği, kırsal kalkınma, toprak, su kaynakları ve biyoçeşitliliğin korunması, verimli kullanılmasının sağlanması,
- Çiftçinin örgütlenmesi ve bilinçlendirilmesi,
- Tarımsal desteklemelerin etkin bir şekilde yönetilmesi ve
- Tarımsal piyasaların düzenlenmesi yönünde çalışmalar yapılması.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı; merkez teşkilatı, taşra teşkilatı ve yurtdışı teşkilatı olarak örgütlenmiş olup, Ankara merkezli olarak faaliyetlerini yürütmektedir. Merkez hizmet birimleri; Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü, Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, Hayvancılık Genel Müdürlüğü, Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü başta olmak üzere diğer Müşavirlik, Başkanlık ve Müdürlükler şeklinde sıralanmaktadır. Merkeze bağlı olarak 11 adet merkez araştırma enstitüsü, 10 adet bölgesel araştırma enstitüsü, 26 adet konu araştırma istasyonu, 42 adet laboratuvar müdürlüğü, 35 adet bölgesel enstitü, test ve tescil vb. müdürlükleri ve 15 adet bölgesel müdürlük faaliyet göstermektedir. Bakanlığın faaliyetleri; 81 il ve 873 ilçe müdürlüğünden oluşan taşra teşkilatı tarafından yerine getirilmektedir.

Ulusal Süt Konseyi

Süt sektörü ile ilgili stratejilerin ve politikaların geliştirilmesine zemin sağlayacak Ulusal Süt Konseyi’nin oluşturulması amacıyla; “Ulusal Süt Konseyi Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik” 23.09.2008 tarih ve 27006 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ulusal Süt Konseyi; 5488 sayılı Tarım Kanununda belirtilen ulusal tarım politikaları çerçevesinde çalışmalar yapmak üzere kurulmuştur. Konsey, süt üreticilerin ve sanayicilerin oluşturdukları birlikler, dernekler, kooperatifler, süt ile ilgili çalışmalar yapan araştırma ve eğitim kurumları, meslek odaları,

tüketici örgütleri ile kamu kurum ve kuruluşlarının bir araya gelmeleriyle oluşturulmuş, tüzel kişiliği haiz bir kuruluştur.

Konseyn üyeleri; sanayici alt grubunda özel sektör ve kamu sektöründe iktisadi faaliyet gösteren 29 kişi, üretici alt grubunda hayvancılık birlikleri ve kooperatiflerden 45 kişi ve kamu alt grubunda ise çeşitli kamu kuruluşları ve üniversiteler ile meslek kuruluşlarından toplam 20 kişi olarak belirlenmiştir. Konseyn yönetimi, özel sektör kuruluşları, birlikler, meslek kuruluşları ve kamu kuruluşlarından seçilmiş 9 kişilik yönetim kurulu tarafından yerine getirilmektedir.

Merkezi Ankara'da bulunan Ulusal Süt Konseyi tarafından süt hayvancılığı ve süt işleme potansiyelinin geliştirilmesine yönelik olarak politika belirlemeyi ve sektörün geliştirilmesine yönelik tedbirleri alma işlevini yerine getirmeyi amaçlamaktadır. Ulusal Süt Konseyi, ülkemizde süt üretiminin geliştirilmesine yönelik olarak Süt Üretiminin Geliştirilmesi Yol Haritası hazırlamış ve uygulamaya koymuştur.

Et ve Balık Kurumu

Et ve Balık Kurumu 3780 sayılı Milli Koruma Kanunu'nun 6. maddesi uyarınca, 28/08/1952 tarih ve 3/15597 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanan, K/871 sayılı Koordinasyon Kurulu Kararı üzerine, 01/10/1952 tarihinde, özel sektörün gelişmediği, sermaye birikiminin olmadığı, sanayi ve ticaretin gelişmediği, yetmişmiş eleman sıkıntısının olduğu bir dönemde kurulmuştur.

Et ve Balık Kurumu, veteriner hekimlerin kontrolünde kasaplık hayvan alım ve kesimlerini yaparak, hijyenik şartlarda kaliteli et üretmek için et kombinalarını faaliyete geçirmiş, ve hayvancılığın bir ticari emtia haline gelmesini sağlayarak et ve et ürünleri üretim sanayisini oluşturmuştur. Böylece ülke hayvancılığının geliştirilmesi ve verimliliğinin artırılması hedeflenmiştir. Süt

Et ve Balık Kurumu; karlılık ve verimlilik prensipleri içerisinde, kaynaklarını rasyonel kullanarak, zamanında etkili ve bilinçli kararlar alarak alım, üretim ve pazarlama gibi ana konularda faaliyet göstermektedir.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na 03.06.2011 tarih ve KHK/635 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile belirlenen amaçlara ulaşılması yönünde faaliyette bulunmak amacıyla görev verilmiştir. Süt üretimi ve süt işleme konularında gerçekleştirilecek politikalar ve kalkınma planlamaları yönündeki faaliyetleriyle sektöre ilişkin politikaların belirlenmesinde rol almaktadır.

- Kalkınma planları ve yıllık programlardaki ilke, hedef ve politikalar doğrultusunda sanayi politika ve stratejilerinin belirlenmesi, sanayi ürünlerine yönelik idari-teknik düzenlemeler hazırlamak ve uygulanmasını sağlamak, sicil tutmak, istatistik ve analizler üretmek.
- Ekonomik kalkınma, sosyal gelişme ve milli güvenlik hedefleri doğrultusunda bilim, teknoloji ve yenilikçilik politikalarını ilgili kurum-kuruluşlarla işbirliği yaparak belirlemek, uygulamak/uygulanmasını sağlamak, sanayiye yönelik ar-ge ve yenilikçilik program ve projelerini ve bu kapsamdaki yatırımları desteklemek, teşvik tedbirleri almak ve uygulamak.
- Organize sanayi bölgelerinin (organize tarım sanayi bölgeleri dahil), endüstri bölgelerinin ve küçük sanayi sitelerinin planlanması, kuruluşu, yapılaşması ve işleyişine ilişkin olarak mevzuatla verilmiş görevleri yapmak, bu kuruluşların arıtma, altyapı ve üstyapı tesislerini desteklemek.
- Görev ve faaliyet alanına giren konularda uluslararası kuruluşlar, AB ve yabancı ülkelerle ilişkileri yürütmek, iki ve çok taraflı bilimsel, sınai ve teknik işbirliği anlaşmaları ve protokollerin imzalanmasına yardımcı olmak, AB ve uluslararası kuruluşlarla yürüttüğü projelerin ve programların hazırlanmasında koordinasyon ve kontrolü sağlamak.

Kalkınma Bakanlığı

Kalkınma Bakanlığı, "ekonomik, sosyal ve kültürel politikaların ve hedeflerin tayininde ve ekonomik politikayı ilgilendiren faaliyetlerin koordinasyonunda Hükümete yardımcı olmak ve danışmanlık

yapmak” amacıyla kurulan Devlet Planlama Teşkilatı yerine 03.06.2011 tarih ve KHK/641 sayılı Kalkınma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur.

Bakanlık tarafından, iktisadi, sosyal ve kültürel politika ve hedeflerin belirlenmesinde Hükümete müşavirlik yapılması, kalkınma planlarının, orta vadeli programların, yıllık programların, stratejilerin ve eylem planlarının hazırlanması, bakanlık ve kamu kurum-kuruluşların iktisadi, sosyal ve kültürel politikayla ilgili faaliyetlerinin koordinasyonunun sağlanması ve uygulamanın etkin bir şekilde yönlendirilmesi konularında görevlerini yerine getirmektedir.

Kalkınma Bakanlığınca bölgesel ve ulusal kalkınmaya yönelik yukarıda sayılanlar yanında birçok görev yerine getirilmeye çalışılmakta ve ülkemizin kalkınmasına yönelik politikaların ve stratejilerin belirlenmesi ve uygulanması yönüyle birçok sektörün düzenlenmesine yönelik faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Süt üreten işletmeler ve süt işlemeye yönelik işletmelere sağlanacak desteklemelerle ilgili olarak ta Kalkınma Bakanlığının görevleri kapsamında koordinasyon sağlanmaya çalışılmaktadır. Özellikle 26 Düzey 2 Bölgesinde 2009 yılından itibaren kurulan ve bölgesel gelişmede yapı taşı vazifesi almaya başlayan Kalkınma Ajansları'nın bir anlamda üst kuruluşu olarak bölgesel politikaların belirlenmesi ve kalkınmanın sağlanmasında Bakanlık ciddi görevler üstlenmektedir.

Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA)

T.C. Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA), Konya ve Karaman illerini kapsayan TR 52 Düzey 2 Bölgesi'nde 22.11.2008 tarih ve 2008/14306 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile tüzel kişiliği haiz bir kurum olarak kurulmuş ve faaliyete geçmiştir.

MEVKA, “kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal kalkınma planı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak” amaçlarını gözeterek faaliyetlerini yürütmektedir.

Mevlana Kalkınma Ajansı tarafından TR52 Düzey 2 Bölgesi 2010-2013 Bölge Planı kapsamında bölgenin vizyonu “Kaynaklarını etkin ve çevreye duyarlı kullanan, sosyo-kültürel yapısı güçlü, rekabetçilik temelinde sürekli gelişen lider bir bölge olmak” şeklinde belirlenmiş ve aşağıda bulunan 5 tematik eksene göre desteklemelerde bulunulması amaçlanmıştır.

- Bölgenin rekabetçilik düzeyinin artırılması
- Bölgenin cazibesinin artırılması
- Doğal kaynakların sürdürülebilirliğinin sağlanması
- İnsan kaynaklarının geliştirilmesi ve istihdamın artırılması
- Sosyo-kültürel yapının güçlendirilmesi

Ajans Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinde belirlenen esaslar dahilinde yıllık olarak iktisadi kalkınma ve kırsal kalkınma başlıklarında özel sektör kuruluşlarına yönelik hibe destekleri sağlamak üzere Mali Destek Programları kapsamında desteklemelerde bulunmaktadır. Ajans tarafından 2010 ve 2011 yıllarında İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında gıda ürünlerinin de içerisinde bulunduğu konularda proje teklif çağrısına çıkmıştır.

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Kurumu (TÜBİTAK)

TÜBİTAK 1963 yılında, Türkiye’de planlı ekonomi döneminin başlangıcında, “özellikle doğa bilimlerinde temel ve uygulamalı akademik araştırmaları desteklemek ve genç araştırmacıları teşvik etmek, özendirmek” amacıyla kurulmuştur. Temel bilimler, mühendislik, tıp ve tarım-hayvancılık alanlarında 4 araştırma grubu ile kurulan TÜBİTAK, günümüzde 10 araştırma grubunu içerisinde barındıran, ülkenin araştırma-geliştirme ve inovasyon konusunda önemli kuruluşu olarak faaliyette bulunmaktadır.

TÜBİTAK önümüzdeki yirmi yıllık dönemde uygulanacak bilim ve teknoloji politikalarının belirlenmesine yönelik olarak “Vizyon 2023” adlı kapsamlı bir proje gerçekleştirmiş, ayrıca 2005-2010

Ulusal Bilim ve Teknoloji Politikaları Uygulama Planı, 2008-2010 Ulusal Yenilik Stratejileri Uygulama Planı ve 2007-2010 Uluslararası BTY Stratejileri Planının hazırlanmasında koordinasyonu sağlamıştır.

TÜBİTAK, kuruluş kanunu gereği, uluslararası ikili ve çok taraflı bilimsel ve teknolojik işbirliği faaliyetlerinde Türkiye'yi temsil etmekte ve bu alandaki koordinasyonu sağlamaktadır. Bunun yanı sıra, Türkiye'nin 2003 yılından itibaren AB Çerçeve Programlarına tam katılımı sonrasında bu programların ulusal koordinasyonunu sağlamaktadır.

Ekonomi Bakanlığı

Ekonomi Bakanlığı, 13.12.1983 tarihli ve 188 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı olarak kurulan ve daha sonra 09.12.2004 tarih ve 4059 sayılı Kanunla Dış Ticaret Müsteşarlığı olarak Hazine Müsteşarlığından ayrılan Dış Ticaret Müsteşarlığı yerine 03.06.2011 tarih ve KHK/637 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur.

Dış Ticaret Müsteşarlığı "dış ticaret politikalarının tespitine yardımcı olmak, tespit olunan bu politikalar çerçevesinde ihracat, ihracatı teşvik, ithalat, yurtdışı müteahhitlik hizmetleri ve ikili ve çok taraflı ticari ve ekonomik ilişkileri düzenlemek, uygulamak, uygulamaları izlemek ve geliştirmek" amaçlarıyla belirtilen tarihlere kurulmuştur. "İhracata dayalı büyüme modeli çerçevesinde, mal ve hizmet sektörlerinde yatırım-üretim-ihracat zincirine ilişkin politikaların bir bütün olarak ele alınmasını sağlayacak bir kurumsal yapılanmaya duyulan ihtiyaç" dikkate alınarak Dış Ticaret Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı'na bağlı faaliyette bulunan Teşvik ve Uygulama ile Yabancı Sermaye Genel Müdürlüklerinin birleştirilmesi suretiyle Ekonomi Bakanlığı kurulmuş ve faaliyetlerini yürütmeye başlamıştır.

Ekonomi Bakanlığı tarafından süt hayvancılığı ile süt işleme sektörlerini ilgilendiren konularda destek mekanizmalarının uygulanmasına yönelik faaliyetlerde bulunulmakta, ülke genelinde belirlenen şartlar dahilinde yatırımların ve ihracatın desteklenmesine yönelik faaliyetler yürütülmektedir.

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK)

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu, "ulusal kalkınma plan, program ve stratejilerinde öngörülen ilke ve hedefler çerçevesinde, Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluşlardan sağlanan kaynakları da kapsayacak şekilde, kırsal kalkınma programlarının uygulanmasına yönelik faaliyetleri gerçekleştirmek" amacıyla 04.05.2007 tarih ve 5648 sayılı Kanun ile kurulmuştur.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na bağlı olarak kurulmuş bulunan TKDK tarafından öncelikle AB Katılım Öncesi Mali Destek Aracı (IPA) kapsamında 5. bileşen olan Kırsal Kalkınma bileşeninde (IPARD) ülkemize AB tarafından sağlanacak mali desteklerin koordine edilmesi ve uygulanması yönündeki görevleri yerine getirmek üzere ilk aşamada 20 ilde kurulan Koordinatörlükler vasıtasıyla program uygulamasına başlamıştır.

Kurum tarafından 2. uygulama döneminde 22 ilde koordinatörlük kurulması ve IPARD programının devam edecek diğer fazlarında ülkede uygulanacak süt üreten işletmeler ile süt işleyen işletmelerle yönelik %50-%65 oranlarında hibe desteği sağlamaya yönelik faaliyetlerini sürdürecektir.

Ziraat Odaları ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği

Çiftçilerin meslek kuruluşu olan ziraat odaları, mesleki hizmetleri görmek, tarım sektörünün her alanda genel menfaatlerine uygun olarak gelişmesine ve devletin tarımsal plan ve programlarının gerçekleştirilmesine yardımcı olmak, çiftçilerin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak ve üreticiler arasında işbirliğini sağlamak amacı ile kurulmuştur. Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin üye ziraat odaları aracılığıyla ülke genelinde 5,4 milyon civarında çiftçi üyesi bulunmaktadır. Türkiye'de çiftçilik faaliyeti gösterenlerin, 6964 sayılı Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanunu hükümlerine göre çiftçiliğe başladıkları tarihten itibaren 1 ay içerisinde üyelik beyannamesini doldurarak üyelik işlemlerini tamamlamaları gerekmektedir.

Birliğin, Konya ilinde 3 adet merkez ilçede ve 23 adet taşra ilçelerde olmak üzere toplamda 26 ziraat odası üyesi bulunmaktadır. Konya ili merkez ziraat odası, 20.05.1989 tarihinde Büyükşehir Belediyesi statüsünün alınması sonrasında 3 merkez ilçede ziraat odalarına ayrılmış, Selçuklu Ziraat Odası'na merkez ziraat odası ve Konya İl Koordinasyon Kurulu Başkanlığı görevlerini almıştır. Selçuklu Ziraat Odası, Karatay Ziraat Odası ve Meram Ziraat Odası'nın kayıtlı üye sayısı 30.000'de fazladır.

Merkez ilçe Ziraat Odaları dışında; Akören, Akşehir, Altınekin, Beyşehir, Bozkır, Cihanbeyli, Çeltik, Çumra, Derbent, Doğanhisar, Emirgazi, Ereğli, Güneysınır, Hadim, Ilgın, Kadınhanı, Karapınar, Kulu, Sarayönü, Seydişehir, Taşkent, Tuzlukçu ve Yunak ilçelerinde taşra ziraat odaları bulunmaktadır.

Uluslararası Kuruluşlar

AB-Avrupa Birliği (EU-European Union)

Ülkemizin Avrupa Birliği üyelik süreci, 1963 yılında imzalanan anlaşma ile başlamış ve 2005 yılında tam üyelik müzakerelerine başlanmıştır. Avrupa Birliği üyeliği sürecinde, Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamındaki 5 bileşende müktesebata uyum ve yapısal uyum yanında Türkiye'de belirli sektörlerde destek mekanizmaları uygulanması öngörülmektedir.

Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı 5. bileşeni olan Kırsal Kalkınma Bileşeni (IPARD) kapsamında tarım ve tarımsal ürünlerin işlenmesi ile tarımla ilgili diğer alanlarda belirlenen bölgelerde mali destek araçları uygulanmaktadır. Sektörü ilgilendiren konularda, süt üreten işletmeler ile süt işlemeye yönelik gerçekleştirilecek yatırımlara %50-%65 aralığındaki oranlarda hibe desteği sağlanmaktadır.

BM-Gıda ve Tarım Örgütü (UN-Food and Agriculture Organization -FAO-)

Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Birleşmiş Milletler'in gıda ve tarım konusunda açlığı yok etmek ve beslenme şartlarını iyileştirmek amacıyla 1943 yılında kurulmuş olan uzmanlık kuruluşudur. BM üyesi olan ülkelerde teknik yardımların sağlanması ve gıda-tarım konusunda gerçekleştirilecek kalkınma programları kapsamında hedef ülkelerdeki kuruluşlarla birlikte mali destekler uygulamaktadır. Ülkemizde de Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile birlikte gıda ve tarım konularında çeşitli dönemlerde mali destek uygulamaları gerçekleştirilmektedir.

Dünya Bankası (World Bank)

Dünya Bankası, Uluslararası Yeniden Yapılanma ve Kalkınma Bankası olarak 1945 yılında kurulmuş ve 1947 yılından itibaren Birleşmiş Milletler'in özerk uzman kuruluşlarından biri olarak faaliyetlerini yürütmeye devam etmiştir. Ülkemiz bu kuruma 1947 yılından bu yana üye olup, kişi başı gayri safi hasıla seviyesine göre 4 gruba ayrılan ülkelere yönelik uzun vadeli ve belirli ödemesiz dönemi içeren sübvansiyonlu kredi imkanı tanınmaktadır. Ülkemiz, bu gruplamada III. Sınıfta yer almakta ve 5 yıl ödemesiz toplam 17 yıla kadar vadeli kredilerden yararlanılması mümkündür.

International Dairy Federation (FIL-IDF) / Uluslararası Süt Federasyonu

IDF, dünya genelindeki 1.200'den fazla uzmanı ile süt zincirinin tüm halkalarına bilimsel ve teknik konularda danışmanlık sağlamaktadır. Federasyon tarafından çalışma gerçekleştirilen alanlar; Beslenme ve Sağlık, Gıda Standartları, Analiz ve Örneklem Yöntemleri, Hayvan Sağlığı ve Refahı, Gıda Güvenliği ve Hijyen, Çiftlik Yönetimi, Çevre, Süt Bilim ve Teknolojisi, Süt Politikaları ve Ekonomisi ve Pazarlama şeklindedir. Federasyonun 53 ülkede ve Orta Afrika'da yer alan 7 ülkenin oluşturduğu birlik bünyesinde ulusal komiteleri bulunmaktadır. Uluslararası Süt Federasyonu'nun Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesinde temsilciliği bulunmaktadır.

European Dairy Association (EDA) / Avrupa Süt Birliği

EDA, 21 AB üyesi Avrupa ülkesinde bulunan süt derneği ve birliğinin üyeliğinde kurulmuş olup, Avrupa'nın süt konusundaki çıkarlarının uluslararası arenada korumayı amaçlamaktadır. Avrupa Birliği süt sektörünün ve süt endüstrisinin haklarını korumak ve çıkarlarına uygun hareket etmeyi amaçlayan

örgüt, sektörün etkin ve rekabetçi yapısını korumak, tüketicilere uygun fiyatla ürün sunumunu sağlamaya çalışmak ve hammadde tedarikinde üreticinin çıkarlarını korumaya çalışmak temel amaçları olarak belirlenmiştir. Ülkemizde birlik üyesi herhangi bir kuruluş bulunmamaktadır.

Eğitim, Bilgilendirme ve Ar-Ge Kuruluşları

Süt ve Süt Ürünleri için oluşturulan küme haritasında, sektöre bilgi ve hizmet sağlama yönünde stratejik öneme haiz bulunan kuruluşlar tasnif edilmiştir.

Eğitim Kuruluşları

Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi

Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi 1982 yılında Türkiye'nin 5. veteriner fakültesi olarak kurulmuş ve eğitime başlamıştır. Temel Bilimler, Klinik Öncesi Bilimler, Klinik Bilimler, Besin Hijyeni ve Teknolojisi ile Zootekni ve Hayvan Besleme dallarında eğitim vermektedir. Tarım ve hayvancılık konusunda verilen eğitimlerle, bölgemizde ve ülkemizde hayvancılık işletmelerinde ihtiyaç duyulan işgücünün karşılanması ile hizmetlerin sağlanmasına yönelik altyapının geliştirilmesi yönlerinden önemli bir misyonu üstlenmektedir. Konya ilinde, Selçuk Üniversitesi dışında 1 devlet ve 2 vakıf üniversitesi bulunmakta, bu üniversitelerde Ziraat Fakültesi bulunmamaktadır. Ayrıca, kısa vadede bahsedilen 3 üniversite bünyesinde Ziraat Fakültesi kurulması beklenmemektedir.

Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi

Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi 1982 yılında kurulmuş ve ilk olarak Toprak bölümüne öğrenci almıştır. 1983 yılında Tarla Bitkileri ve Tarım Makineleri Bölümlerine, daha sonra da Zootekni Bölümü ile eğitim-öğretim faaliyetine devam etmiştir. 1992 yılından itibaren Alaaddin Keykubad Kampüsündeki kendi binasında eğitim-öğretim faaliyetine devam etmektedir. 2003 yılından bu yana Fakültede 9 bölümde eğitim öğretim yapılmakta olup toplam 10 bölüm mevcuttur

Kampüs, Çarıklar ve Sarıcalar alanlarında Üniversite deneme arazilerine, seralarına, ahırlara, kümeslere, enstrümental analiz, genetik, fiziksel analiz, bitki biyoteknolojisi ve moleküler genetik laboratuvarlarına sahiptir. Ayrıca, iki ayrı bilgisayar laboratuvarı ve yurdumuzda üretilen tarım alet ve ekipmanlarına uygunluk belgesi veren bir test merkezine sahiptir. Fakülte faaliyetlerini 133 akademik personel ile devam ettirmekte olup, mevcut durumda toplam 1.443 öğrenciye hizmet vermektedir.

Konya ilinde, Selçuk Üniversitesi dışında 1 devlet ve 2 vakıf üniversitesi bulunmakta, bu üniversitelerde Ziraat Fakültesi bulunmamaktadır. Ayrıca, kısa vadede bahsedilen 3 üniversite bünyesinde Ziraat Fakültesi kurulması beklenmemektedir. Eğitim, Bilgilendirme ve Ar-Ge Kuruluşları kısmında yer alan Gıda Mühendisliği alanındaki eğitim hizmetleri, Ziraat Fakültesi bünyesinde yer alan Gıda Mühendisliği bölümünde verilmektedir.

Selçuk Üniversitesi Meslek Yüksek Okulları (Gıda İşleme, Süt Teknolojileri, Hayvancılık)

Selçuk Üniversitesi bünyesinde faaliyet gösteren Çumra Meslek Yüksek Okulu (Gıda Teknolojisi Programı), Karapınar Meslek Yüksek Okulu (Süt ve Ürünleri Teknolojisi ve Gıda Teknolojisi Programları), Sarayönü Meslek Yüksek Okulu (Gıda Teknolojisi Programı) ve Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu (Gıda Teknolojisi Programı) bu kapsamda yer almaktadır. Belirtilen okullarda, süt ve süt ürünleri teknolojisi alanında görev alabilecek tekniker niteliğinde teknik personel mezun edilmekte ve gıda sektöründe çalışma imkanı bulunmaktadır.

Selçuk Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Kimya Mühendisliği Bölümü

Selçuk Üniversitesi bünyesinde faaliyet gösteren Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi'nde Kimya Mühendisliği alanında eğitim hizmeti verilmektedir. Kimya Mühendisliği bölümü, 1999 yılında kurulmuş olup, bu tarihten itibaren kimya mühendisi niteliğine sahip mezun vermektedir.

Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü

Selçuk Üniversitesi bünyesinde faaliyet gösteren İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde yer alan İşletme Bölümünde 1987 yılından bu yana eğitim hizmeti sunulmaktadır. Bölümden mezun olan öğrenciler, özel sektörde yer alan işletmelerde işletme yönetimi ve mali yönetim konularında iş imkanı bulabilmektedir. Bölümde 1 yıl hazırlık ve 4 yıl örgün eğitim olmak üzere toplam 5 yıl süreli eğitim verilmektedir.

Tarım Meslek Liseleri

Tarım sektöründe nitelikli personel istihdam edilmesi ve özellikle süt hayvancılığı ile süt ürünleri üretimi konusunda istihdam edilecek nitelikte personel yetiştirilmesini sağlayabilecek Tarım Meslek Liselerinin bölgede yaygınlaştırılması önem taşımaktadır. Konya ilinde mevcut Karatay Tarım Meslek Lisesi ve Çumra Tarım Meslek Lisesi bünyesinde lise çağındaki öğrencilere eğitim verilmektedir.

Konya Tarım Meslek Lisesi, 1967 yılında Tarım Bakanlığı bünyesinde eğitim ve öğretime başlamış olup, 03.02.2006 tarih ve 5450 sayılı yasa ile Milli Eğitim Bakanlığı'na devredilmiştir. Okul hayvan sağlığı hizmetleri konusunda teknisyen yetiştiren bir eğitim - öğretim kurumudur.

Çumra Tarım Meslek Lisesi ise 1953 yılında Bölge Sulu Ziraat Deneme İstasyonu adıyla kurulmuş olup, tarım alanında ortaöğretim hizmeti sunan bir kuruluş olarak faaliyetlerini 2006 yılına kadar Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'na bağlı olarak yürütmüştür. 2006 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na devredilerek Çumra Tarım Meslek Lisesi unvanını alan kuruluş, ortaöğretim düzeyinde, mesleki uygulamalı örgün eğitim verilmektedir.

Araştırma-Geliştirme Kuruluşları

Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Enstitü, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na bağlı olarak bitkisel ve hayvancılık araştırmaları konusunda faaliyet göstermektedir. Enstitünün kuruluşu 1914 yılına dayanmakta, 1987 yılından bu yana tarımsal araştırmalar gerçekleştirilmesi konusunda uluslararası çapta hizmet sunulmaktadır. Enstitü bünyesinde özellikle tarla bitkileri konusunda olmak üzere hayvancılık konularında da araştırma-geliştirme konusunda faaliyetler yürütülmektedir.

Bitkisel üretimde kuru ve sulu şartlara uygun çeşit geliştirme, hastalık ve zararlılarla mücadele, yetiştirme teknikleri ve bitkisel üretimin sosyo-ekonomisi konularında ve hayvancılık alanında ise biyoteknoloji, ıslah, yetiştirme teknikleri, genetik kaynakların okunması, hayvan besleme, hayvan refahı, barınakları ve hayvansal üretimin sosyo-ekonomisi konularında araştırma yapılmaktadır.

Üniversiteler (Selçuk, Konya, Karatay ve Mevlana Üniversiteleri)

Konya ilinde 2 devlet ve 2 vakıf üniversitesi olmak üzere 4 adet üniversite bulunmakta, bunlardan kuruluşu en eskiye dayanan Selçuk Üniversitesi bünyesinde Ziraat Fakültesi, Veteriner Fakültesi, Kimya Mühendisliği, Meslek Yüksek Okulları bünyesinde gıda sektörünü ilgilendiren konularda eğitim sunulmakta, diğer üniversitelerde bahsedilen konularda bölüm bulunmamaktadır. Gıda sektörü dışında, tüm sektörleri ilgilendiren idari-mali uzmanlığı geliştirmeye yönelik eğitim hizmetleri ildeki üniversitelerde yaygın olarak verilmektedir.

Tarımsal İşletmeler Genel Müdürlüğü (TİGEM)

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bağlı olarak kurulan, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM) özel olarak tarım ve tarımsal sanayi desteklemek ve temel hizmetleri sağlamayı amaçlamaktadır. TİGEM'in bu etkinlikleri piyasa yönelimiyle ve kâr amacıyla yürütmesi beklenmektedir. Kooperatif üyelerine tarımsal eğitim sağlama konularında uzmanlaşmıştır. Devlet çiftlikleri (devlet üretim çiftlikleri, damızlık çiftlikleri ve sığır çiftlikleri) 1984 yılında TİGEM bünyesinde toplanmıştır. TİGEM bünyesinde 3,8 milyon dekar alanda faaliyet gösteren 38 devlet çiftliği bulunmaktayken, bu çiftliklerin 11 adedi özel sektöre 30 yıllığına kiralanmıştır. Kuruma bağlı olarak Konya ilinde faaliyet gösteren Altınova (Kadınhanı), Gözlü (Sarayönü) ve Konuklar (Sarayönü) olmak üzere toplam 3 tarımsal işletme bulunmaktadır.

İl Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü (Konya)

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren Konya İl Laboratuvar Müdürlüğü bünyesinde, fiziksel analiz, histoloji, kalıntı, katkı, mikotoksin, mikrobiyoloji, mineral ve yem analiz konularında hizmet sunulmaktadır. Bakanlık tarafından verilen kontrol ve izleme programları yanında deney kalitesinin sürekli geliştirilerek iyileştirilmesi ve gıda güvenliğinin sağlanması yönünde faaliyetler gösterilmektedir.

Konya Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitü Müdürlüğü

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren Konya Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü bünyesinde, bakteriyoloji, kuduz teşhis, toksikoloji, patoloji, tavuk hastalıkları teşhis, parazitoloji, epidemiyoloji, moleküler mikrobiyoloji ve viroloji laboratuvarlarında hizmet sunulmaktadır. Enstitünün hizmet bölgesi, Afyon, Aksaray, Antalya, Burdur, Isparta, Karaman, Konya ve Niğde illerini kapsamaktadır. Enstitü bünyesinde, görev alanındaki iller ve ülkemizin diğer illerindeki ihtiyacı karşılamak üzere enterotoksemi aşısı üretimi yapılmaktadır.

Konya Ticaret Borsası Özel Gıda Kontrol Laboratuvarı

Konya Ticaret Borsası bünyesinde 2003 yılından bu yana faaliyet gösteren gıda kontrol laboratuvarında kimyasal analiz, enstrümantal analiz, fiziksel analiz ve mikrobiyolojik analiz yanında un analizleri de gerçekleştirilmektedir. Laboratuvarında süt ve süt ürünleri konusunda 13 başlıkta analiz yapılabilmekte ve bölge içinde bu konudaki ihtiyaçlar kolaylıkla karşılanabilmektedir.

Gen Laboratuvarı

Konya ilinde genetik alanında hizmet sunan Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi bünyesine Genetik Laboratuvarı bulunmaktadır. Genetik laboratuvarının, hayvancılık yönünde gen kaynakları araştırması altyapısı yetersizdir.

Diğer Eğitim, Bilgilendirme ve Ar-Ge Kuruluşları

Konya Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın taşra teşkilatı yapılaşmasında Konya ilinde İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, İl Müdürlüğü bünyesinde 7 adet şube müdürlüğü ve 28 İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü ile faaliyet gösterilmektedir. Konya ilinde tarımsal potansiyelin harekete geçirilmesi ve tarımsal faaliyetlerin desteklenmesi yönlerinden, merkezi yönetimden almış olduğu yetkiye dayanarak ilde gerekli işlevleri yerine getirmektedir. Kırsal kalkınma stratejileri kapsamında, bölgedeki kırsal ekonominin, tarımsal faaliyetlerin ve tarım ürünlerinin ekonomiye kazandırılması yönündeki yatırımların desteklenmesinde de önemli rol üstlenerek faaliyet göstermektedir.

Konya Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği

Konya ilinde damızlık sığır yetiştiricilerinin örgütlenmesine, üyelerin bilgilendirilmesi ve hizmet ihtiyaçlarının karşılanması yönünde 1995 yılından bu yana faaliyette bulunan birliktir. Birlik bünyesinde 70'ten fazla personel ile Konya ili merkezinde ve 12 ilçesinde hizmet sunulmaktadır. Birliğin şubeleri, Akşehir, Beyşehir, Çumra, Ereğli, Ilgın, Karapınar, Sarayönü, Emirgazi, Kadınhanı, Güneysınır, Seydişehir ve Hüyük ilçelerinde yer almaktadır.

Konya Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliği

Birlik, Konya ilinde damızlık koyun-keçi yetiştiricilerinin örgütlenmesine, üyelerin bilgilendirilmesi ve hizmet ihtiyaçlarının karşılanması yönünde 2006 yılında 32 kurucu üyenin katılımıyla kurulmuş ve faaliyete geçmiştir. Birlik bünyesinde 5 teknik personel ile üyelerin bilgilendirilmesi ve hizmet sunulması yönünde faaliyet gösterilmektedir.

İş Geliştirme Hizmet Sağlayıcıları

Konya Selçuk Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi (Konya Teknokent)

Konya Teknokent-Teknoloji Geliştirme Hizmetleri A.Ş., 21.07.2003 tarih ve 2003/5692 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla kurulan Selçuk Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nin işletici şirketi olarak 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu hükümlerine göre 23.07.2004 tarihinde Anonim Şirket şeklinde kurulmuş ve faaliyete geçmiştir.

Konya Teknokent; araştırma-geliştirme faaliyeti yürüten, özellikle yeni ve yüksek teknolojilerde mal ve hizmet üretimi gerçekleştiren firmalara uluslararası standartlarda teknopark hizmetleri sunmayı amaçlamaktadır. Bölge içinde, Konya bölgesinin özellikleri ve geleceğe yönelik hedefleri göz önüne alınarak bilişim teknolojisi, tarımsal teknolojiler, biyoteknoloji, tasarım teknolojileri, çevre ve enerji teknolojileri, savunma sanayi alanlarında ar-ge faaliyeti yürüten kuruluşların yer almasına öncelik verilmektedir. Ar-ge ve inovasyon konusunda danışmanlık sunan uzman sayısının yetersizliği, bölgede ar-ge ve inovasyona yeterli düzeyde harcama yapılmasını engellemekte, bölge içindeki firmaların yenilikçilik kapasiteleri geliştirilememekte veya kullanılamamaktadır.

Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme Başkanlığı (KOSGEB)

KOSGEB, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlı olarak Ankara merkezli Başkanlık yapılaşmasıyla küçük ve orta ölçekli işletmelere ilgili mevzuatına göre destek sağlama yönünde faaliyet göstermektedir. Kurum, KOBİ'lerin rekabet güçlerini geliştirmeye ve girişimcilik kültürünü yaygınlaştırmaya yönelik nitelikli hizmet ve destekler sunarak, KOBİ'lerin ekonomik ve sosyal kalkınmadaki paylarını artırmayı amaçlamaktadır.

KOSGEB tarafından sağlanan hizmetler ve desteklerin sağlanmasında, Türkiye genelinde 81 il merkezinde bulunan Hizmet Merkezi Müdürlükleri ve Sinerji Odakları vasıtasıyla hizmet sunulmaktadır. Ayrıca, KOSGEB bünyesinde faaliyet gösteren Laboratuvar Müdürlükleri vasıtasıyla, KOBİ'lere teknik hizmetler de sağlanmaktadır.

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK)

TKDK tarafından, AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamında 5. bileşen olan Kırsal Kalkınma bileşeninde (IPARD) tarım ve gıda sektöründeki işletmelerin AB standartlarında üretim yapmasına yönelik destek mekanizmaları yürütülmekte, bu konuda firmaların durumunun geliştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenmektedir.

Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA)

T.C. Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA), hazırlayacağı Bölge Planı kapsamında belirlenen önceliklere göre mali destek mekanizmaları yürütmekte, bu mekanizmalar sayesinde firmalara iş geliştirme konusunda yardımcı olmaktadır.

Tanıtım Grubu

TR52 Düzey 2 Bölgesinde yer alan Konya ilinde, ilin tanıtımına yönelik olarak tanıtım faaliyetlerinin koordinasyonuna yönelik olarak birçok bölgede görülen Tanıtım Grubu/Grupları kurulması yönünde kapasite eksikliği bulunmaktadır.

Konya Ticaret Borsası (KTB)

Konya Ticaret Borsası'nın kuruluşu 1912 yılına dayanmakla birlikte, bu yılda başlanan faaliyetler gelişen olaylar ve I. Dünya Savaşı'na katılmamız nedeniyle 1914 yılında askıya alınmıştır. Borsanın tekrar kuruluşu 1924 yılına rastlamakta ve kuruluşundan bu yana Konya ilinde ve ilçelerinde faaliyet göstermektedir. Borsaya bağlı olarak Sarayönü, Çumra, Kadınhanı, Beyşehir, Kulu ve Yunak ilçelerinde şubeler vasıtasıyla hizmet sunulmaktadır.

Konya Ticaret Borsası "borsaya dâhil tarımsal ürünlerin satıcı ve alıcılarını bir araya getirerek serbest piyasa oluşumunu sağlayan, ilgilileri sektörel açıdan bilgilendiren, sosyal sorumluluk projeleri gerçekleştiren, bu bağlamda tarımsal gelişmeye ve ekonomiye katkıda bulunan ve böylece sektörde güçlü teknik donanımı ve yönetsel yapısıyla öncülük görevini üstlenen kamu tüzel kişiliğine sahip kurum" olarak tanımlanmaktadır.

Markalaşma ve Tanıtım Firmaları

Konya ili markalaşma ve tanıtım konusunda faaliyet gösteren kuruluşlar açısından yeterli altyapıya sahiptir.

İşbirliği Kurumları

Ambalajlı Süt Üreticileri Derneği (ASÜD)

Dernek, Türkiye’de süt ve süt ürünleri sektöründe faaliyet gösteren 13 sanayi kuruluşunun bir araya gelmesiyle 06.03.2009 tarihinde kurulmuş ve faaliyetlerine başlamıştır. Ambalajlı Süt ve Süt Ürünleri Sanayicileri Derneği (ASÜD), kuruluşunun üzerinden kısa bir süre geçmesine rağmen, bugün 78’e yükselen ve yaklaşık 3 milyon ton süt işleme kapasitesine sahip kurumsal üyeleriyle sektörünün en büyük sivil toplum kuruluşu olma hüviyetini kazanmıştır.

ASÜD’ün ana misyonu, hangi büyüklükte olursa olsun, ülkemizde faaliyet gösteren ve gelişmeyi amaçlayan sektör kuruluşlarıyla birlikte süt ürünleri sektörün sürdürülebilir büyümesini desteklemek ve halkımızın beslenme ihtiyaçlarını gıda güvenliği şartları yerine getirilerek karşılayan üretim zincirinin oluşmasına katkı sağlamak olarak belirlenmiştir. Ülkemizin her alandaki gelişiminin sürdürülebilir kırsal kalkınma hedeflerine ulaşıldığı gün gerçekleşeceği inancında olan dernek, zincirin en önemli halkası olan çiftçilerimizin ve süt üretiminde istihdam edilen tarımsal nüfusun gelişimine katkı sağlamak, derneğin ana hedefi olarak kabul edilmektedir.

ASÜD; Ulusal Süt Konseyi, Türkiye Gıda ve İçecek Sanayi Dernekleri Federasyonu (TGDF) ve IDF-International Dairy Federation (Uluslararası Sütçülük Federasyonu) üyesidir. Dünya ve AB ile entegrasyonu öncelikleri arasına alan ASÜD, kuruluşunu müteakiben IDF-Uluslararası Sütçülük Federasyonu (International Dairy Federation) üye olarak, ülkemizin sesini uluslararası platformlarda daha güçlü duyurmak, lobi gücümüzü arttırmak ve ihracatımızın önündeki engellerin kaldırılması yolundaki ilk adımı atmıştır. Konya merkezli olarak faaliyette bulunan, Akbel, Akova, Aynes, Enka ve İzi Süt gibi firmalar da Ambalajlı Süt ve Süt Ürünleri Sanayicileri Derneği üyesi olarak çalışmalarına katkı sağlamaktadır.

Türkiye Süt Et ve Gıda Sanayicileri Birliği (SETBİR)

Et ve süt hayvancılığı sektöründe önde gelen sanayicilerin ve üreticilerin bir araya gelmesiyle 1976 yılında Türkiye Süt Et ve Gıda Sanayicileri Birliği adıyla kurulan Birlik, kısaca SETBİR adıyla anılmaktadır. Birliğin güncel durumda süt işleme ve et işleme konusunda faaliyette bulunan Türkiye’nin önde gelen kuruluşları arasında yer alan 61 üyesi bulunmaktadır.

SETBİR üyeleri içerisinde, Türkiye’de sektörün öncüsü konumunda bulunan Süttaş, Ekici, Eker, Pınar, Yörsan, Moova, Dimes, Aytaç, Ülker (Hero Baby) ve Mado gibi birçok ünlü marka ve büyük üretici yer almaktadır. Birlik üyeleri tarafından, Türkiye’de üretilen sütün 1/3’ünden fazlası işlenmekte olduğundan sektöre yön veren bir kuruluş olmanın avantajları sağlanmaktadır. Birlik, bu avantajı da kullanarak toplam 61 üyesiyle sektör içerisindeki ağırları destekleme ve Hükümet-Sanayi arasındaki aracı rolünü üstlenerek bilgi alışverişini sağlama ve iletişim köprüsü işlevi görmek açısından olumlu katkılar sağlamaktadır. Temel olarak süt, et ve gıda sanayinin gelişmesi, ürün isleyen fabrikaların teknoloji altyapılarının Avrupa Birliği standartlarına kavuşması için destek sağlamayı, bu yönde çalışmalar gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır.

Birliğin Konya ilinde süt işleme konusunda faaliyette bulunan 6 üyesi bulunmaktadır. Bu üyeler, sektörde ciddi anlamda süt üretimi ve süt işleme faaliyeti gerçekleştiren Akbel, Akova, Enka, Şekersüt, Torunoğlu gibi büyük markalardan oluşmaktadır.

Tüm Süt Et ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Derneği (TÜSEDDAD)

Tüm Süt, Et ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Derneği (TÜSEDDAD) ülke hayvancılığının geliştiği ve sektörleşmeye çalıştığı günümüzde; işletmelerimizin sağlam alt yapı, temellerle oluşması için kurulmuş bir dayanışma derneğidir. Dernek, Türkiye tarım ve hayvancılık sektörlerinde doğru, objektif

ve güncel bilgiye ulaşımaya yönelik olarak seminerler, web sitesi ve e-posta bilgilendirme gibi vasıtalarla hizmet sunulması hedeflenmektedir.

Türkiye'nin süt ürünleri, et ve damızlık hayvan ihracatını mümkün kılmak için çalışmak ve yatırım yapmayı amaçlayan, soğutma kazanı, merkezi sağım sistemi ve 50 baş ve daha yüksek kapasiteli ahır bulunan veya ahır kurmayı planlayan herkesin dernek üyesi olabilmektedir.

TÜSEDDAD tarafından, dernek üyelerinin gerek kendilerini geliştirmek gerekse de diğer sivil toplum kuruluşları ve Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığıyla ortak çalışarak ilerlemeye, sağlam sektörleşmeye ve birbirlerine destek vermek istemekte oldukları belirtilmektedir. Bilgi alışverişi platformu olan ve bu amaca katkıda bulunmak isteyen tüm işletme sahiplerinin üyeliğinin beklendiği de ilave edilmiştir. Dernek tarafından dış ticareti mümkün kılacak uluslararası standartlarda, kalitede ve fiyatta ürünün sağlanmasına yönelik tedbirlerin alınması hedeflenmektedir.

Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği ve Merkez Birliği

Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği, 4631 sayılı Hayvan Islah Kanunu hükümlerine göre, 1988 yılında mevcut olan 16 il birliğinin üyeliğiyle kurulmuş ve faaliyetlerine başlamıştır. Ülkemizde, il yapılaşmasında Holstein, Montofon ve Simental damızlık sığır yetiştirici birlikleri, merkezde de Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği kurulmuştur. Merkez birliğe Aralık 2010 itibarıyla, toplam 76 il birliğinin üyeliği ile merkez birliğinin faaliyetleri daha geniş alanda sunulmaktadır.

Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliği ve Merkez Birliği

Konya ili Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliği, Konya ilinde damızlık koyun-keçi yetiştiricilerinin örgütlenmesine, üyelerin bilgilendirilmesi ve hizmet ihtiyaçlarının karşılanması yönünde 2006 yılında 32 kurucu üyenin katılımıyla kurulmuş ve faaliyete geçmiştir. Birlik bünyesinde 5 teknik personel ile üyelerin bilgilendirilmesi ve hizmet sunulması yönünde faaliyet gösterilmektedir. Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği, 61 ilde bulunan birliğin katılımıyla kurulmuş olup, halihazırda Merkez Birliği Başkanı seçimine yönelik çalışmalar sürmektedir. TDKYMB Başkanı Nihat Çelik tarafından yapılan açıklamalarda 2 milyon kişiye yakın üyelerinin bulunduğu belirtilmektedir.

Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri

Ülkemizde, tarımsal kalkınma, tarım kredi ve tarım satış kooperatifleri olmak üzere tarım sektöründe çiftçilerin üyelikleriyle kurulan 3 temel tarımsal kooperatif çeşidi bulunmaktadır. Pancar Ekicileri, Su Ürünleri, Sulama, Tarımsal Kalkınma ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin kurulmaları ve denetimi Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından gerçekleştirilmektedir. Tarım Satış Kooperatiflerinin kuruluş ve denetimi ise Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından gerçekleştirilir.

Süt üreticileri ve hayvancılıkla uğraşan çiftçilerin bir araya gelmesiyle kurulan Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri, çok amaçlı, tarım, hayvancılık, ormancılık ve çay gibi çeşitlerde kurulmaktadır. Çok amaçlı kooperatif özelliği taşıyan bu yapılaşmada, hayvancılık, seracılık, depolama, nakliye gibi önemli tarımsal faaliyetleri bulunduran tarımsal kalkınma kooperatifleri çiftçi gelirlerini doğrudan etkilemektedir. Ülkemizde, süt sektöründe ihale ile çalışılan bölgelerde, çiftçiler tarımsal kalkınma kooperatiflerince temsil edilmekte ve pazarlık gücünün artırılması söz konusu olabilmektedir.

Tarımsal kalkınma kooperatifleri, üyeleri olan tarımsal üreticilerin ürünlerinin değerlendirilmesine veya çeşitli ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik olarak kurulmaktadır. Ülkemizde hayvancılık sektöründe uygulanan bazı desteklemelerin uygulanmasında tarımsal kalkınma kooperatifleri özellikle desteklenmektedir. Tarımsal kalkınma kooperatifleri; çiftçi işletmelerinin verimliliğinin artırılması, her türlü ürün ve mamulleri pazarlayarak kazancı artırmak, ortakların tüketim ihtiyaçlarını karşılama, doğal kaynaklardan faydalanılmasına yönelik çalışmalar yapmayı amaçlamaktadır.

Hayvancılık Kooperatifleri Birlikleri ve Merkez Birliği (HAY-KOOP)

Hayvancılık Kooperatifleri Birliği'ne bağlı kooperatiflerin amacı küçükbaş, büyükbaş, kanatlı hayvanlar ile arı ve bunlara ait ürünlerinin üretimi, işlenmesi, pazarlanması ve verimliliklerinin artırılmasına

yönelik ıslah çalışmalarının gerçekleştirilmesini amaçlamaktadır. Diğer hedefleri ve uygulamaları, sektörün rekabet gücünü arttırmak ve hayvansal üretimin ekonomik olmasını sağlamaktır. Soy kütüğü kayıtlarının yapılması ile hayvan ırklarının ıslahını damızlıkların sağlıklı ve hijyenik koşullarda yetiştirilmesini ve hastalıklardan arı bir şekilde üreticilere intikali ve korunmasını bölge birlikleri aracılığıyla sağlamaktadır.

Bölgedeki faaliyetleri yürütmek üzere, Merkez Birliğine bağlı olarak S.S. Konya Karaman Bölgesi Hayvancılık Kooperatifleri Birliği kurulmuş olup, toplam 171 kooperatif üyesi ile faaliyetlerini yürütmektedir. Birliğin kurucu üyeleri; Akşehir Altuntaş, Ilgın-Beykonak, Beyşehir Sadıkhacı, Derbent(Merkez), Karapınar-İkikuyu, Karapınar-Sırnık-Kamışağılı ve Karatay-Karakaya Tarımsal Kalkınma Kooperatifi olmak üzere 7 adet kooperatiften oluşmaktadır. Konya-Karaman Bölgesi Hayvancılık Kooperatifleri Birliği, Hayvancılık Kooperatifleri Merkez Birliği üyesi olarak faaliyet göstermekte, bölgede tarımsal kalkınmaya yönelik olarak üreticilerin çıkarlarını korumayı ve tarımsal üretimi artırmayı amaçlamaktadır.

Köy Kalkınma ve Diğer Tarımsal Amaçlı Kooperatif Birlikleri ve Merkez Birliği (KÖY-KOOP)

Köy-Koop, Köy Kalkınma ve Diğer Tarımsal Amaçlı Kooperatiflerin merkezi kuruluşu olarak, 1971 yılında kurulmuş ve fiili olarak 1975 yılında faaliyet göstermeye başlamıştır. Merkez birliğini oluşturan kooperatif birlikleri 1969 yılından itibaren 1169 sayılı Kooperatifler Kanunu hükümlerine göre kurulmuş ve faaliyetlerini yürütmeye başlamıştır. 12 Eylül askeri darbesi sonrasında 1984 yılında feshedilme yoluna gidilen Köy-Koop, 1999 yılında birkaç ilde kurulu bulunan birlikler, merkezi birliği tekrar kurarak faaliyete geçirmişlerdir.

Köy-Koop Merkez Birliği, tarımsal konulardan hayvancılık, süt üretimi ve işleme, seracılık, halı-kilim, zeytin ve zeytinyağı, bal, çeltik, çiçekçilik, fidan, salça, reçel, konserve üretimi vb. birçok alanda etkinlik gösteren Köy Kalkınma ve Diğer Tarımsal Amaçlı Kooperatiflerin birlik yapılaşmasında bir araya gelmesiyle kurulmuştur. Merkez Birliğine bağlı; 25 birlik, 1 merkez şubesi, 2.700 birim kooperatif bulunmaktadır. Köy-Koop ortaklarının çıkarlarını Türkiye içinde ve dışındaki makamlar ve kuruluşlar karşısında korumak ve geliştirmek için uğraş vermektedir.

Konya Ticaret Borsası (KTB)

Konya Ticaret Borsası, tarım ve gıda işleme sektörüne yönelik olarak serbest piyasa oluşumu, sektördeki aktörlerin bilgilendirilmesi ve eğitilmesi, sosyal sorumluluk projeleri ile tarımsal gelişme ve ekonominin canlandırılmasında işbirliği yapılacak kuruluşlar arasında yer almaktadır.

Konya Ticaret Odası (KTO)

İlk etapta Ticaret ve Sanayi Odası olarak kurulan Konya Ticaret Odası'nın kuruluşu 1925 yılına dayanmakta, 20.000 kişiden fazla sanayici ve tüccar üyesi ve 75 meslek komitesiyle Konya'ya hizmet etmektedir. KTO, üyelerine ve Konya halkına yönelik olarak fuarlar, yurtiçi ve yurtdışı fuar gezileri, bilgilendirme toplantıları, seminerler vb. gibi faaliyetlerle bölge gelişimine katkı sağlamaktadır.

Konya Sanayi Odası (KSO)

1925 yılında kurulan Konya Ticaret ve Sanayi Odası olarak sanayicilere verilen hizmetler, 1974 yılında Konya Sanayi Odası'nın kurulması sonrasında bu oda tarafından sunulmaya başlanmıştır. KSO, sanayiye yönelik araştırmalar, sektörel araştırmalar, bilgilendirme toplantıları, fuar katılımları ve ziyaretleri, konferans ve seminerler, eğitim programları vb. birçok kültürel etkinlik düzenlemekte ve Konya sanayisinin gelişimi yolunda en yüksek katkıyı sağlamaktadır. Konya Sanayi Odası'nın halihazırda 25 meslek komitesi ile 1.373 adet aktif üyesine hizmet sunmaktadır.

Veteriner Hekimler Odası

Konya Veteriner Hekimler Odası, Veteriner Hekimleri arasında mesleki deontoloji ve dayanışmayı korumak Veteriner Hekimliğinin kamu ve kişi yararına uygulanıp gelişmesini sağlamak ve meslek mensuplarının hak ve yararlarını korumak amaçlarıyla kurulmuştur. Oda, 871 Veteriner Hekim

üyesiyle, Türkiye genelinde kurulu bulunan 55 odanın katılımıyla oluşturulan üst kuruluş Veteriner Hekimleri Birliği'ne bağlı olarak faaliyet göstermektedir.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası ve Konya Şubesi

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne bağlı olarak 1954 yılında kurulan Ziraat Mühendisleri Odası'nın halihazırda 26 ilde bulunan şubeleriyle Ziraat Mühendislerinin meslek kuruluşu olarak faaliyet göstermektedir. Odanın Konya Şubesi 1997 yılında kurulmuş olup, bu tarihten itibaren Konya ilinde Ziraat Mühendislerinin üye olduğu meslek kuruluşu olarak görev yapmaktadır.

Gıda Mühendisleri Odası ve Konya Şubesi

Gıda Mühendisliği bölümlerinin ilk mezunları, 1979 yılında verilmiş ve bu tarihten sonra 1990 yılına kadar Ziraat Mühendisleri Odası' kayıtlı olarak faaliyet göstermişler, 1996 yılında Gıda Mühendisleri Odası'nın kurulmasına kadar da Kimya Mühendisleri Odası'na kayıt yaptırarak faaliyet göstermişlerdir. 1996 yılında Gıda Mühendisleri Odası'nın kurulmasıyla bu çatı altında birleşilmiş ve gıda mühendislerinin örgütlenmesi ve haklarının korunması yönünde faaliyetler başlatılmıştır. Odanın, 2 bölge şubesi ve 5 il şubesi bulunmakta, Türkiye genelindeki mühendisler bu odalara üye olarak faaliyetlerini yürütmektedir.

Süt Birlikleri ve Türkiye Süt Üreticileri Merkez Birliği (TSÜMB)

Süt Birlikleri; 06.07.2004 tarih ve 25514 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5200 Sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu ile yasal bir zemine kavuşmuş ve Türkiye genelinde süt üreticilerinin örgütlü olarak hareket etmelerine ciddi manada katkılar sağlamaya başlamıştır. 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu ile tarım üreticilerinin, ürün veya ürün grubu bazında bir araya gelerek, tüzel kişiliği haiz tarımsal üretici birlikleri kurmalarını sağlamak amaçlanmaktadır.

Ulusal yapılanma anlamında, Türkiye Süt Üreticileri Merkez Birliği (TSÜMB) 5200 sayılı Kanun kapsamında 07.09.2005 tarihinde ülke genelindeki birlikleri kapsayacak merkez birliği olarak faaliyetine başlamıştır. Merkez Birliği, üye birliklerin ürettikleri sütün ulusal düzeyde üretim planlamasını yapmak, sütün pazarlanmasına ilişkin kurallara uyulmasında birlik üyelerine yardımcı olmak ve üyelerini yönlendirmek, Merkez Birliği'nin üyesi olan Süt Üretici Birliklerinin faaliyetlerini desteklemek, izlemek ve değerlendirmek, üyelerini yurt içinde ve yurt dışında temsil etmek, Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin süt konusunda yapacağı çalışmalara katılmak ve danışma kuruluna temsilci göndermek yönünde faaliyetlerde bulunmayı amaçlamaktadır. Yurt genelinde merkez birliğe üye 50 farklı ilde 180 süt üretici birliği bulunmakta ve 455 ilçede faaliyet göstermektedir.

Konya ilinde kurulmuş ve faaliyetlerini halen yürütmekte olan Bozkır, Çumra, Ereğli, Ilgın, Kadınhanı, Karapınar, Karatay, Meram ve Sarayönü ilçelerinde toplam 9 adet süt birliği bulunmaktadır. Ayrıca Selçuklu ilçesinde kuruluş işlemleri tamamlanmış ve örgütlenme aşamasında bulunan Selçuklu Süt Üreticileri Birliği henüz faaliyete geçmemiştir.

Gıda-İş Sendikası

Gıda sektöründe çalışan işçilerin örgütlenmesine ilişkin olarak toplam 3 sendika bulunmakta, bunlar DİSK Gıda-İş Sendikası, Öz Gıda-İş Sendikası ve Tek Gıda-İş Sendikası şeklinde sıralanmaktadır. Bu sendikalar, gıda sanayiinde istihdam edilen işçilerin örgütlenmesi için kurulmuş, birbirinden bağımsız ayrı yapıda bulunmaktadır. Belirtilen üç sendikanın da Konya ilinde taşra örgütlenmesi bulunmamaktadır.

Tesis Sağlayıcılar

Konya Selçuk Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi (Konya Teknokent)

Araştırma-geliştirme ve yenilik konusunda faaliyet gösteren kuruluş, ar-ge ve inovasyon konusunda faaliyet gösterecek firmalara uygun maliyetli ve 4691 sayılı Kanun kapsamı desteklerden yararlanılmasına yönelik olarak yer tahsisi yapmaktadır.

Organize Sanayi Bölgesi (OSB)

Konya ilinde Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren toplam 9 adet Organize Sanayi Bölgesi bulunmaktadır. Bu bölgelerde hayvancılık faaliyetleri dışında, gıda işleme yönelik yatırım yapacak kişi, firma, kurum ve kuruluşlara yatırım yeri tahsis etmektedir.

İhtisas Organize Sanayi Bölgesi (Organize Tarım ve Hayvancılık Bölgesi)

Konya ilinde Saraçoğlu Mahallesi civarında kurulması planlanan Organize Tarım ve Hayvancılık Bölgesi ile ilgili çalışmalara halen devam edilmektedir. Bölgede oluşturulan parsellerin yatırımcılara tahsisine ilişkin işlemler, 12 adet büyük parsel için bitirilmiş olup, ikinci merhalede daha küçük ölçekteki parsellerin tahsisi için halihazırda ilana çıkılmış bulunmaktadır.

Küçük Sanayi Siteleri

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlı hizmet sunan Konya İl Müdürlüğü verilerine göre küçük ve orta ölçekte faaliyet gösteren esnaf ve sanatkarlar ile sanayicilere yönelik hizmet sunan, Konya ili genelinde 38 küçük ölçekli sanayi sitesi, 6.800 adet işyeri kapasitesiyle faaliyet göstermektedir. Bu sanayi sitelerinden 15 adedi Konya il merkezinde, kalan 23 adedi de ilçelerde yer almaktadır.

Konya Milli Emlak Müdürlüğü

Konya Milli Emlak Müdürlüğü, mülkiyeti hazineye veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait arazilerin yatırımlara tahsisine yönelik olarak Konya Defterdarlığı bünyesinde faaliyet göstermektedir. İlgili mevzuat kapsamında, kamuya ait taşınmazlar üzerinde irtifak hakkı tesisi, kullanım izni verilmesi, kiralama ve satış işlemlerinin gerçekleştirilmesi konusunda, Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak işlevlerini yerine getirmektedir.

Fon Sağlayıcılar

Türkiye Ziraat Bankası A.Ş.

Ziraat Bankası'nın kuruluşu 1863 yılında kurulan Memleket Sandıkları'na kadar uzanmakta, günümüzde tarım sektörünün kredi ihtiyaçlarının karşılanması için ilgili mevzuat kapsamında sübvansiyonlu krediler kullanılmaktadır. Bankanın Türkiye genelinde hemen her il ve ilçe merkezinde şubeleri bulunmakta, Türk çiftçisinin ihtiyaçları doğrultusunda faaliyet göstermektedir.

Tarım Kredi Kooperatifleri

Ülkemizde, tarımsal kalkınma, tarım kredi ve tarım satış kooperatifleri olmak üzere tarım sektöründe çiftçilerin üyelikleri ile kurulan 3 temel tarımsal kooperatif çeşidi bulunmaktadır. Pancar Ekicileri, Su Ürünleri, Sulama, Tarımsal Kalkınma ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin kurulmaları ve denetimi Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından gerçekleştirilmektedir.

Tarım Kredi Kooperatifleri, çiftçi ortaklarının tarımsal faaliyetlerinde kullanmaları amacıyla her türlü ihtiyaçlarının sağlanması yoluyla üretimlerine katkıda bulunmak, kooperatif ilkeleri çerçevesinde dayanışmayı teşvik etmek ve Türkiye tarımına ve ekonomisine hizmet edinmeyi amaçlamaktadır. Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği, 16 adet Bölge Birliği vasıtasıyla, ülkemiz genelindeki tüm illerde bulunan tarım kredi kooperatifleriyle hizmetlerini yürütmektedir. Konya ilinde kurulu bulunan bölge birliğine ve merkez birliğe bağlı 71 adet tarım kredi kooperatifi bulunmaktadır. Konya bölge birliğine Aksaray, Niğde ve Karaman illerindeki kooperatifler de üyedir.

Bankalar

Türkiye genelinde faaliyet gösteren yerli ve yabancı bankalar, tarım ve sanayi sektörlerine finansman imkanları sağlamaktadır.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (Kırsal Kalkınma)

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren Tarım Reformu Genel Müdürlüğü ve illerdeki Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlükleri, hayvan sağlığı, tarım, tarım

ekonomisi ve laborant liselerinin yanı sıra kimi durumlarda araştırma kurumları ve üniversitelerle işbirliği yapmaktadır. Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün bir diğer faaliyet konusu ise Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından uygulamaya konulan Kırsal Kalkınma Planı kapsamında çıkarılan Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında ekonomik yatırımlar ile makine-ekipman alımlarına hibe destekleri sağlanmaktadır.

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün rutin programı kooperatif hizmetlerinin ve etkinliklerinin organizasyonu, tarım kesimindeki kadınların eğitimi, araştırmacılar, yayımcılar ve çiftçiler arasındaki ilişkilerin iyileştirilmesi gibi alanları kapsamaktadır. Tarımsal yayım hizmetleri çoğunlukla devlet kuruluşları tarafından sağlansa bile, bu hizmetlerin etkililiği bütçe sınırlamaları, personelin motivasyon eksikliği ve Bakanlık bünyesindeki yayımcı sayısının azalması gibi nedenlerden ötürü istenilen düzeyin gerisindedir.

Ekonomi Bakanlığı (Teşvik)

Ekonomi Bakanlığı tarafından süt hayvancılığı ile süt işleme sektörlerini ilgilendiren konularda destek mekanizmalarının uygulanmasına yönelik faaliyetlerde bulunulmakta, ülke genelinde belirlenen şartlar dahilinde yatırımların ve ihracatın desteklenmesine yönelik faaliyetler yürütülmektedir.

KOSGEB

KOSGEB tarafından sağlanan hizmetler ve desteklerin sağlanmasında, Türkiye genelinde 81 il merkezinde bulunan Hizmet Merkezi Müdürlükleri ve Sinerji Odakları vasıtasıyla, ilgili mevzuatı kapsamında belirli projelere ve/veya faaliyetlere mali destek sağlamaktadır.

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK)

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu, AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamında 5. bileşen olan Kırsal Kalkınma bileşeninde (IPARD) tarım ve gıda sektöründeki işletmelerin AB standartlarında üretim yapmasına yönelik olarak mali destek sağlamaktadır.

Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA)

T.C. Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA), hazırladığı Bölge Planı kapsamında belirlenen önceliklere göre mali destek programları yürütmekte ve bu programlar ile belirlenen hedef gruplara hibe desteği sağlamaktadır.

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Kurumu (TÜBİTAK)

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Kurumu (TÜBİTAK) tarafından araştırma-geliştirme ve inovasyon içerikli projelere mali destek sağlanmakta, bunun yanında da yenilikçiliğe dayalı olarak patent vb. işlemlerin yapılmasına da çeşitli destekler yürütülmektedir.

Kurum, Avrupa Birliği Çerçeve Programları ve diğer programlar kapsamında ulusal koordinasyon ofisini bünyesinde barındırmakta, bu programlara başvuracak yurtiçinde yerleşik kişi, kurum ve kuruluşlara destek sağlamaktadır. Ayrıca, birçok araştırma kuruluşuyla ortak projeler yürütmektedir.

Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV)

1991 yılından beri özel sektörümüzün Ar-Ge ve Teknolojik Yenilik projelerine destek sağlamakta olan Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV), kamunun araştırma ve geliştirme desteklerini özel sektöre ulaştırmada ihtiyacı hissedilen yenilikçi ve dinamik aracı kanal vazifesi görmektedir. Ulusal hedefler doğrultusunda kamu ve özel sektör mevzuatları arasında köprü ihtiyacını gideren TTGV, kamu fonlarının yönetiminde özel sektörün katılımına imkan veren, şeffaf, izlenebilir ve etkin bir mekanizma olarak varlığını sürdürmektedir.

1.1.6.3 Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Stratejik Yol Haritası

Proje-1	Süt ve Süt Ürünleri Kümelenme Komitesinin Oluşturulması
Projenin Adı	Süt ve Süt Ürünleri Kümelenme Komitesinin Oluşturulması
Projenin Amacı	Küme gelişme planının uygulanması ve sürdürülebilirliğini sağlamak üzere, Küme Koordinasyon Merkezinin oluşturulması
Projenin Süresi	24 ay
Sorumlu Kuruluş	MEVKA (lider)
Katılımcılar	Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü; Konya Sanayi Odası; Konya Ticaret Odası; KOSGEB; Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Konya İl Müdürlüğü; TKDK; TR52 Bölgesindeki Üniversiteler; Sektörün önde gelen girişimcileri; ASÜD (Ambalajlı Süt - Üreticileri Derneği); Damızlık Koyun/Keçi Yetiştiricileri Birliği; Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği; Veteriner Hekimler Odası; Ziraat Mühendisleri Odası; Konya Ticaret Borsası; Gıda Mühendisleri Odası; Süt Birlikleri; Gıda-İş Sendikası; SETBİR (Süt ve Et Üreticileri Birliği); Tarım Kredi Kooperatifi; Hay-Kop; Ziraat Mühendisleri Odası
Muhammen Bedel	150.000 TL
Faaliyetler	<ol style="list-style-type: none">1. Yerel Süt ve Süt Ürünleri Kümelenme Komitesinin kurulması2. Küme liderinin koordinasyonunda, küme sekreteryaya hizmetlerinin yürütülmesi3. Stratejik yol haritasının hazırlanması4. Kümelenme Komitesinin hukuki statü (Dernek) kazanması5. Kümelenme Komite sekreteryaya hizmetlerinin MEVKA'dan Derneğe devredilmesi6. Küme Koordinasyon Merkezinin kurulması ve gerekli ekibin görevlendirilmesi7. Küme Koordinasyon Merkezinin, danışmanlık, Ar-Ge, eğitim, vb faaliyetleri planlaması ve yürütmesi8. Kümenin sürdürülebilirlik planının hazırlanması9. Küme izleme ve değerlendirme faaliyetlerinin yürütülmesi
Beklenen Sonuçlar	<ol style="list-style-type: none">1. Yerel Süt ve Süt Ürünleri Kümelenme Komitesi oluşturuldu ve küme geliştirme faaliyetleri başlatıldı.2. Stratejik yol haritası hazırlandı.3. Süt ve Süt Ürünleri Kümelenme Derneği kuruldu, sekreteryaya hizmetleri Derneğe devredildi.4. Küme Koordinasyon Merkezi kuruldu ve ekip görevlendirildi.5. Danışmanlık, Ar-Ge, eğitim vb faaliyetler planlandı ve hizmet paşladı.6. Kümenin sürdürülebilirlik planı hazırlandı.7. İzleme ve değerlendirme sistemi kuruldu.

KONYA – SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ KÜMESİ		YIL-1				YIL-2			
	Faaliyetler	I. çeyrek	II. çeyrek	III. çeyrek	IV. çeyrek	I. çeyrek	II. çeyrek	III. çeyrek	IV. çeyrek
Proje-1	Süt ve Süt Ürünleri Kümelenme Komitesinin Oluşturulması								
1	Yerel Süt ve Süt Ürünleri Kümelenme Komitesinin kurulması								
2	Küme liderinin koordinasyonunda, küme sekretarya hizmetlerinin yürütülmesi								
3	Stratejik yol haritasının hazırlanması								
4	Kümelenme Komitesinin hukuki statü (Dernek) kazanması								
5	Kümelenme Komite sekretarya hizmetlerinin MEVKA'dan Derneğe devredilmesi								
6	Küme Koordinasyon Merkezinin kurulması ve gerekli ekibin görevlendirilmesi								
7	Küme Koordinasyon Merkezinin, danışmanlık, Ar-Ge, eğitim, vb faaliyetleri planlaması ve yürütmesi.								
8	Kümenin sürdürülebilirlik planının hazırlanması								
9	Küme izleme ve değerlendirme faaliyetlerinin yürütülmesi								

Proje-2	Mandracılara yönelik Mesleki Eğitim Merkezinin Kurulması
Projenin Adı	Mandracılara yönelik Mesleki Eğitim Merkezinin Kurulması
Projenin Amacı	Uluslararası standartlarda, hayvan yetiştiriciliği ve süt ve süt ürünleri üretimi konusunda kapasitenin geliştirilmesi
Projenin Süresi	24 ay
Sorumlu Kuruluş	Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği (veya Damızlık Koyun/Keçi Yetiştiricileri Birliği)
Katılımcılar	MEVKA; Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü; Konya Sanayi Odası; Konya Ticaret Odası; KOSGEB; Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Konya İl Müdürlüğü; TKDK; TR52 Bölgesindeki Üniversiteler; Sektörün önde gelen girişimcileri; ASÜDER (Ambalajlı Süt -Üreticileri Derneği); Veteriner Hekimler Odası; Ziraat Mühendisleri Odası; Konya Ticaret Borsası; Gıda Mühendisleri Odası; Süt Birlikleri; Gıda-İş Sendikası; SETBİR (Süt ve Et Üreticileri Birliği); Tarım Kredi Kooperatifi; Hay-Kop; Ziraat Mühendisleri Odası
Muhammen Bedel	2.000.000 TL
Faaliyetler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mesleki Eğitim Merkezinin yerinin belirlenmesi ve inşaat ile tadilat faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi 2. Eğitim ihtiyaçlarının tespit edilmesi 3. Merkezin yöneticisi ile eğitim faaliyetlerinin koordinasyonunun sağlanmasında görevli ve diğer personelin işe alımı ve eğitimi 4. Eğitim Merkezi için ihtiyaç duyulan makine ve ekipman alımı ve kurulumu 5. Eğitim Merkezinin duyurularının ve tanıtımının yapılması 6. Eğitim programlarının planlanması ve düzenli periyotlarda gerçekleştirilmesi 7. Eğitim programlarının performansının izleme ve değerlendirilmesi 8. Merkezin sürdürülebilirlik planının hazırlanması
Beklenen Sonuçlar	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mesleki Eğitim Merkezinin yeri belirlendi, inşaat tadilat faaliyetleri tamamlandı. 2. Eğitim ihtiyaçları tespit edildi. 3. Merkezin yöneticisi ile eğitim faaliyetlerinin koordinasyonunun sağlanmasında görevli ve diğer personelin işe alımları ve eğitimleri tamamlandı. 4. Eğitim Merkezi için ihtiyaç duyulan makine ve ekipman alındı ve kuruldu. 5. Eğitim Merkezinin duyuruları ve tanıtımı yapıldı. 6. Eğitim programları planlandı ve düzenli periyotlarda gerçekleştirilmesi sağlandı. 7. Eğitim programlarının performansının izleme ve değerlendirilmesi tamamlandı. 8. Merkezin sürdürülebilirlik planı hazırlandı.

KONYA – SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ KÜMESİ		YIL-1				YIL-2			
	Faaliyetler	I. çeyrek	II. çeyrek	III. çeyrek	IV. çeyrek	I. çeyrek	II. çeyrek	III. çeyrek	IV. çeyrek
Proje-2	Mandıracılara yönelik Mesleki Eğitim Merkezinin Kurulması								
1	Mesleki Eğitim Merkezinin yerinin belirlenmesi ve inşaat ile tadilat faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi								
2	Eğitim ihtiyaçlarının tespit edilmesi								
3	Merkezin yöneticisi ile eğitim faaliyetlerinin koordinasyonunun sağlanmasında görevli ve diğer personelin işe alımı ve eğitimi								
4	Eğitim Merkezi için ihtiyaç duyulan makine ve ekipman alımı ve kurulumu								
5	Eğitim Merkezinin duyurularının ve tanıtımının yapılması								
6	Eğitim programlarının planlanması ve düzenli periyotlarda gerçekleştirilmesi								
7	Eğitim programlarının performansının izleme ve değerlendirilmesi								
8	Merkezin sürdürülebilirlik planının hazırlanması								

Proje-3	Yatırımcı Portalı ve Bilgi Ağının Oluşturulması
Projenin Adı	Yatırımcı Portalı ve Bilgi Ağının Oluşturulması
Projenin Amacı	Ulusal ve uluslararası pazarlara açılma ve ortak yatırım işbirliklerini geliştirme
Projenin Süresi	24 ay
Sorumlu Kuruluş	MEVKA
Katılımcılar	Konya Sanayi Odası; Konya Ticaret Odası; KOSGEB; Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Konya İl Müdürlüğü; Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü; TKDK; TR52 Bölgesindeki Üniversiteler; Sektörün önde gelen girişimcileri; ASÜD (Ambalajlı Süt -Üreticileri Derneği); Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği; Damızlık Koyun/Keçi Yetiştiricileri Birliği; Veteriner Hekimler Odası; Ziraat Mühendisleri Odası; Ticaret Borsası; Gıda Mühendisleri Odası; Süt Birlikleri; Gıda-İş Sendikası; SETBİR (Süt ve Et Üreticileri Birliği); Tarım Kredi Kooperatifi; Hay-Kop; Ziraat Mühendisleri Odası
Muhammen Bedel	3.000.000 TL
Faaliyetler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Süt ve süt ürünlerine yönelik yatırımcı portalı içeriği için analiz yapılması ve portal kapsamı ile ilgili sistemin tasarımı 2. Gerekli yazılım, donanım ve iletişim ekipmanlarının temin edilmesi 3. Sistemin kurulması ve kullanıcı eğitimlerinin verilmesi 4. Yatırımcı Portalı'nın duyurularının ve tanıtımının yapılması 5. Yatırımcı Portalı'nın hizmete girmesi 6. Yatırım, ticaret, mevzuat, finansman, teknoloji vb. ile ilgili Yatırımcı Portalı'nın hizmete girmesi 7. Ağ yapılanma bölümünün hizmete girmesi 8. Yatırımcı Portalı'nın işletim ve güncelleme faaliyetlerinin Süt ve Süt Ürünleri Kümelenme Derneği'ne devredilmesi 9. Sistemin sürekli güncelliğinin sağlanması 10. Küme içi ve diğer kümeler ile işbirliği sisteminin kurulması
Beklenen Sonuçlar	<ol style="list-style-type: none"> 1. Süt ve süt ürünlerine yönelik yatırımcı portalı içeriği için analiz yapıldı ve portal kapsamı ile ilgili sistem tasarlandı. 2. Gerekli yazılım, donanım ve iletişim ekipmanları temin edildi. 3. Sistem kuruldu ve kullanıcı eğitimleri verildi. 4. Yatırımcı Portalı'nın duyuruları ve tanıtımı yapıldı. 5. Yatırımcı Portalı'nın veri bankası ve ağ yapılanma bölümleri hizmete girdi. 6. Yatırımcı Portalı'nın işletim ve güncelleme faaliyetleri, Süt ve Süt Ürünleri Kümelenme Derneği'ne devredildi. 7. Sistemin sürekli güncelliği sağlandı. 8. Küme içi ve diğer kümeler ile işbirliği sistemi kuruldu.

KONYA – SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ KÜMESİ		YIL-1				YIL-2			
	Faaliyetler	I. çeyrek	II. çeyrek	III. çeyrek	IV. çeyrek	I. çeyrek	II. çeyrek	III. çeyrek	IV. çeyrek
Proje-3	Yatırımcı Portalı ve Bilgi Ağının Oluşturulması								
1	Süt ve süt ürünlerine yönelik yatırımcı portalı içeriği için analiz yapılması ve portal kapsamı ile ilgili sistemin tasarımı								
2	Gerekli yazılım, donanım ve iletişim ekipmanlarının temin edilmesi								
3	Sistemin kurulması ve kullanıcı eğitimlerinin verilmesi								
4	Yatırımcı Portalı'nın duyurularının ve tanıtımının yapılması								
5	Yatırımcı Portalı'nın hizmete girmesi								
6	Yatırım, ticaret, mevzuat, finansman, teknoloji vb ile ilgili portalin hizmete girmesi								
7	Ağ yapılanma bölümünün hizmete girmesi								
8	Yatırımcı Portalı'nın işletim ve güncelleme faaliyetlerinin Süt ve Süt Ürünleri Kümelenme Derneği'ne devredilmesi								
9	Sistemin sürekli güncelliğinin sağlanması								
10	Küme içi ve diğer kümeler ile işbirliği sisteminin kurulması								

Proje-4	Girişimcilik ve İnovasyon Kùltürünü Geliştirmek üzere Merkez Kurulması
Projenin Adı	Girişimcilik ve İnovasyon Kùltürünü Geliştirmek üzere Merkez Kurulması
Projenin Amacı	Sektöre yönelik girişimcilik, inovasyon, bilgi temeli ve kùltürünün geliştirilmesi
Projenin Süresi	24 ay
Sorumlu Kuruluş	Konya Selçuk Üniversitesi (MEVKA fon desteği ile)
Katılımcılar	MEVKA; Konya Sanayi Odası; Konya Ticaret Odası; KOSGEB; Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlüğü; Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü; TKDK; TR52 Bölgesindeki diğer Üniversiteler; Sektörün önde gelen girişimcileri; ASÜD (Ambalajlı Süt -Üreticileri Derneği); Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği; Damızlık Koyun/Keçi Yetiştiricileri Birliği; Veteriner Hekimler Odası; Ziraat Mühendisleri Odası; Konya Ticaret Borsası; Gıda Mühendisleri Odası; Süt Birlikleri; Gıda-İş Sendikası; SETBİR (Süt ve Et Üreticileri Birliği); Tarım Kredi Kooperatifi; Hay-Kop; Ziraat Mühendisleri Odası
Muhammen Bedel	75.000 TL
Faaliyetler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sektörün paydaşları ile beraber “girişimcilik ve inovasyonun geliştirilmesi konusunda” ihtiyaçların belirlenmesi 2. Belirlenen ihtiyaçlara yönelik Merkez faaliyetlerinin tasarımı 3. Gerekli mevzuat çalışmalarının tamamlanması ve YÖK den onay alınması 4. Merkezin duyurularının ve tanıtımının yapılması 5. Pilot uygulamaların yürütülmesi 6. Girişimcilik ve inovasyon ile ilgili konferans ve seminerlerin organizasyonu 7. Girişimcilik ve inovasyon ile ilgili eğitimlerin programlanması ve yürütülmesi 8. Merkez faaliyetlerinin izleme ve değerlendirilmesi 9. Projenin sürdürülebilirliğinin Selçuk Üniversitesi tarafından yürütülmesini sağlayacak planın hazırlanması
Beklenen Sonuçlar	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sektörün paydaşları ile beraber “girişimcilik ve inovasyonun geliştirilmesi konusunda” ihtiyaçlar belirlendi. 2. Belirlenen ihtiyaçlara yönelik Merkez faaliyetleri tasarlandı. 3. Gerekli mevzuat çalışmaları tamamlandı ve YÖK den onay alındı. 4. Merkezin duyuruları ve tanıtımı yapıldı. 5. Girişimcilik ve inovasyon ile ilgili konferans ve seminerler organize edildi, eğitimler programlandı ve tamamlandı. 6. Merkez faaliyetlerinin izleme ve değerlendirilmesi tamamlandı. 7. Projenin sürdürülebilirliğinin Selçuk Üniversitesi tarafından yürütülmesini sağlayacak plan hazırlandı.

KONYA – SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ KÜMESİ		YIL-1				YIL-2			
	Faaliyetler	I. çeyrek	II. çeyrek	III. çeyrek	IV. çeyrek	I. çeyrek	II. çeyrek	III. çeyrek	IV. çeyrek
Proje-4	Girişimcilik ve İnovasyon Kültürünü Geliştirmek üzere Merkez Kurulması								
1	Sektörün paydaşları ile beraber “girişimcilik ve inovasyonun geliştirilmesi konusunda” ihtiyaçların belirlenmesi								
2	Belirlenen ihtiyaçlara yönelik Merkez faaliyetlerinin tasarımı								
3	Gerekli mevzuat çalışmalarının tamamlanması ve YÖK den onay alınması								
4	Merkezin duyurularının ve tanıtımının yapılması								
5	Pilot uygulamaların yürütülmesi								
6	Girişimcilik ve inovasyon ile ilgili konferans ve seminerlerin organizasyonu								
7	Girişimcilik ve inovasyon ile ilgili eğitimlerin programlanması ve yürütülmesi								
8	Merkez faaliyetlerinin izleme ve değerlendirilmesi								
9	Projenin sürdürülebilirliğinin Selçuk Üniversitesi tarafından yürütülmesini sağlayacak planın hazırlanması								

Proje-5	Süt ve Süt Ürünleri için Test Laboratuvarı Kurulması
Projenin Adı	Süt ve Süt Ürünleri için Test Laboratuvarı Kurulması
Projenin Amacı	AB standartlarında ürün üretilmesinin sağlanması
Projenin Süresi	24 ay
Sorumlu Kuruluş	Konya Selçuk Üniversitesi (MEVKA fon desteği ile)
Katılımcılar	MEVKA; Konya Sanayi Odası; Konya Ticaret Odası; KOSGEB; Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlüğü; Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü; TKDK; TR52 Bölgesindeki diğer Üniversiteler; Sektörün önde gelen girişimcileri; ASÜD (Ambalajlı Süt -Üreticileri Derneği); Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği; Damızlık Koyun/Keçi Yetiştiricileri Birliği; Veteriner Hekimler Odası; Ziraat Mühendisleri Odası; Konya Ticaret Borsası; Gıda Mühendisleri Odası; Süt Alıcıları Platformu; Gıda-İş Sendikası; SETBİR (Süt ve Et Üreticileri Birliği); Tarım Kredi Kooperatifi; Hay-Kop; Ziraat Mühendisleri Odası
Muhammen Bedel	4.400.000 TL
Faaliyetler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Laboratuvar alanının yerinin belirlenmesi ve inşaat ile tadilat faaliyetlerinin yerine getirilmesi. 2. Laboratuvar için gerekli makine ekipmanın satın alınması ve kurulması 3. Akreditasyon süreci ile ilgili işlemlerin yürütülmesi. 4. Laboratuvarda çalışacak ekibin işe alınması ve gerekli eğitimlerin sağlanması. 5. Laboratuvarın hizmete girmesi. 6. Test analiz faaliyetlerinin performansının izleme ve değerlendirilmesi ile ilgili bir model kurulması ve izleme değerlendirmenin yapılması. 7. Test laboratuvarının duyuru ve tanıtımının yapılması 8. Merkezin sürdürülebilirlik planının hazırlanması
Beklenen Sonuçlar	<ol style="list-style-type: none"> 1. Laboratuvar alanının yeri belirlendi ve inşaat ile tadilat faaliyetleri tamamlandı. 2. Laboratuvar için gerekli makine ekipman temin edildi ve kurulumu yapıldı. 3. Akreditasyon süreci ile ilgili işlemler yürütülerek tamamlandı. 4. Laboratuvarda çalışacak ekip işe alındı ve gerekli eğitimler tamamlandı. 5. Laboratuvar hizmete girdi. 6. Test analiz faaliyetlerinin performansının izleme ve değerlendirilmesi tamamlandı. 7. Test laboratuvarının duyuru ve tanıtımı yapıldı. 8. Merkezin sürdürülebilirlik planı hazırlandı.

KONYA – SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ KÜMESİ		YIL-1				YIL-2			
	Faaliyetler	I. çeyrek	II. çeyrek	III. çeyrek	IV. çeyrek	I. çeyrek	II. çeyrek	III. çeyrek	IV. çeyrek
Proje-5	Süt ve Süt Ürünleri için Test Laboratuvarı Kurulması								
1	Laboratuvar yerinin belirlenmesi ve inşaat ile tadilat faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi								
2	Paydaşlar arasında mülakat yoluyla ihtiyaçlarının tespit edilmesi								
3	Merkezin yöneticisi ile diğer personelin işe alımı ve eğitimi								
4	Test laboratuvarı için ihtiyaç duyulan makine ve ekipman alımı ve kurulumu								
5	Laboratuvarın hizmete girmesi								
6	Test analiz faaliyetlerinin performansının izleme ve değerlendirilmesi								
7	Test laboratuvarının duyuru ve tanıtımın yapılması								
8	Merkezin sürdürülebilirlik planının hazırlanması								

1.1.6.4 Örnek Proje Tanımlama Formu (2 Adet)

TR 52 PROJE TANIMLAMA FORMU - 1

1. Faaliyet Başlığı

Konya'da Süt ve Süt Ürünleri Test Laboratuvarının Kurulması

2. Faaliyetin Uygulamasında Sorumlu Kuruluş

Selçuk Üniversitesi

3. Faaliyetin Tarifi

3.1 Faaliyetin amacı

Gıda ihracatında akreditasyon sürecine katkıda bulunarak TR52 bölgesi firmalarının kapasitesinin ve ihracatının artırılması, toplum sağlığının korunması

3.2 Faaliyetin hedefi

İhracat potansiyeli olan ürünler için akredite edilmiş bir referans laboratuvarı ile sanayicinin ihtiyaçlarının karşılanması ve firmaların bu alana yönelmesinin teşvik edilmesi.

3.3 Yer

TR 52 bölgesi

3.4 Süre

2 yıl

3.5 Hedef Grupları

Tüm tarım ürünleri üreticisi firmaları (özellikle ihracat yapan ve ihracat potansiyeli olan)

3.6 Projenin tarifi ve arka planı

- Konya'nın süt üretim potansiyelinin olması
- Selçuk Üniversitesinin gelişmiş insan kapasitesinin değerlendirilmesi
- Firmaların güvenilirliği, itibarlarının korunması açısından bu tür bir laboratuvara ihtiyaç duyulması
- Selçuk Üniversitesi öğrencilerine staj imkanı sağlayacak bir altyapıya ihtiyaç duyulması

3.7 Sonuçlar

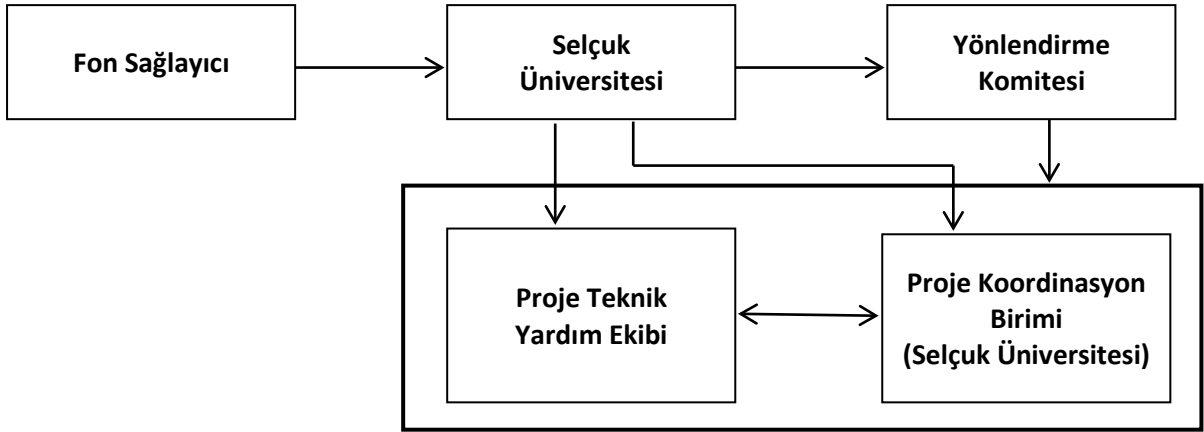
- 1) Laboratuvar alanının yeri belirlendi ve inşaat ile tadilat faaliyetleri tamamlandı.
- 2) Laboratuvar için gerekli makine ekipman temin edildi ve kurulumu yapıldı.
- 3) Akreditasyon süreci ile ilgili işlemler yürütülerek tamamlandı.
- 4) Laboratuvarda çalışacak ekip işe alındı ve gerekli eğitimler tamamlandı.
- 5) Laboratuvar hizmete girdi.
- 6) Test analiz faaliyetlerinin performansının izleme ve değerlendirilmesi tamamlandı.
- 7) Test laboratuvarının duyuru ve tanıtımı yapıldı.
- 8) Merkezin sürdürülebilirlik planı hazırlandı.

3.8 Faaliyetler

1. Laboratuvar alanının yerinin belirlenmesi ve inşaat ile tadilat faaliyetlerinin yerine getirilmesi.
2. Laboratuvar için gerekli makine ekipmanın satın alınması ve kurulması.
3. Akreditasyon süreci ile ilgili işlemlerin yürütülmesi.
4. Laboratuvarda çalışacak ekibin işe alınması ve gerekli eğitimlerin sağlanması.
5. Laboratuvarın hizmete girmesi.
6. Test analiz faaliyetlerinin performansının izleme ve değerlendirilmesi ile ilgili bir model kurulması ve izleme değerlendirmenin yapılması.
7. Test laboratuvarının duyuru ve tanıtımının yapılması.
8. Merkezin sürdürülebilirlik planının hazırlanması.

4. Uygulama Düzenlemeleri

4.1 Kurumsal çerçeve

4.2 Önerilen izleme yapısı

- İç denetim komitesi kurulması (iç denetim+rapor)
- Fon için rapor verilecek

5. Riskler ve Varsayımlar

Riskler;

- Kanun ve mevzuat ile ilgili düzenlemelerin kısıtlanması
- Kaynak temininin elde olmayan sebeplerden dolayı yapılamaması
- Proje yönetimi ile ilgili sorunların yaşanması

Varsayımlar;

- Bölgesel bazda talebin artmaya devam edeceği varsayılmakta,

6. Faaliyetin Hedef Grup Üzerindeki Beklenen Etkisi/Çarpan Etkisi

- İhracat gelirinin arttırılması
- Üreticilerin artışı

- Üretici kapasite artışı
- Diğer sanayi kollarının büyümesi
- Sektörün büyümesi
- Üretimde kalitenin artması

7.Sürdürülebilirlik

- Çok paydaşlı ancak Selçuk Üniversitesi bünyesinde kurulan laboratuvarın hizmet gelirleri ve ayrıca uluslararası fonlara sunacağı projeler ile fon sağlaması varsayılmaktadır.

8.Bütçe Kırılımları

Bütçe Başlığı	Fon Sağlayıcı Kuruluş (AVRO)	Yerel Katkı (AVRO)	Toplam (AVRO)
İnşaat İşleri	120.000	40.000	350.000
Makine Ekipman	630.000	210.000	1.250.000
Teknik Yardım	210.000	70.000	250.000
Danışmanlık	12.000	4.000	150.000
Toplam AVRO	1.122.000	374.000	2.000.000

TR 52 PROJE TANIMLAMA FORMU - 2

1. Faaliyet Başlığı

Mandıracılara Yönelik Mesleki Eğitim Merkezinin Kurulması

2. Faaliyetin Uygulamasında Sorumlu Kuruluş

Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği (veya Damızlık Koyun/Keçi Yetiştiricileri Birliği)

3. Faaliyetin Tarifi

3.1 Faaliyetin amacı

Uluslararası standartlarda, hayvan yetiştiriciliği ve süt ve süt ürünleri üretimi konusunda kapasitenin geliştirilmesi

3.2 Faaliyetin hedefi

Mandıracıların yüksek standartta bir mesleki eğitim merkezine kavuşturulması

3.3 Yer

TR 52 bölgesi

3.4 Süre

2 yıl

3.5 Hedef Grupları

Süt işlenen mandıralar ve mandıra sahipleri

3.6 Projenin tarifi ve arka planı

- Konya'nın süt üretim potansiyelinin olması
- Selçuk Üniversitesinin gelişmiş insan kapasitesinin değerlendirilmesi
- Mandıraların ara eleman ihtiyacı

3.7 Sonuçlar

1. Mesleki Eğitim Merkezinin yeri belirlendi, inşaat tadilat faaliyetleri tamamlandı.
2. Eğitim ihtiyaçları tespit edildi.
3. Merkezin yöneticisi ile eğitim faaliyetlerinin koordinasyonunun sağlanmasında görevli ve diğer personelin işe alımları ve eğitimleri tamamlandı.
4. Eğitim Merkezi için ihtiyaç duyulan makine ve ekipman alındı ve kuruldu.
5. Eğitim Merkezinin duyuruları ve tanıtımı yapıldı.
6. Eğitim programları planlandı ve düzenli periyotlarda gerçekleştirilmesi sağlandı.
7. Eğitim programlarının performansının izleme ve değerlendirilmesi tamamlandı.
8. Merkezin sürdürülebilirlik planı hazırlandı.

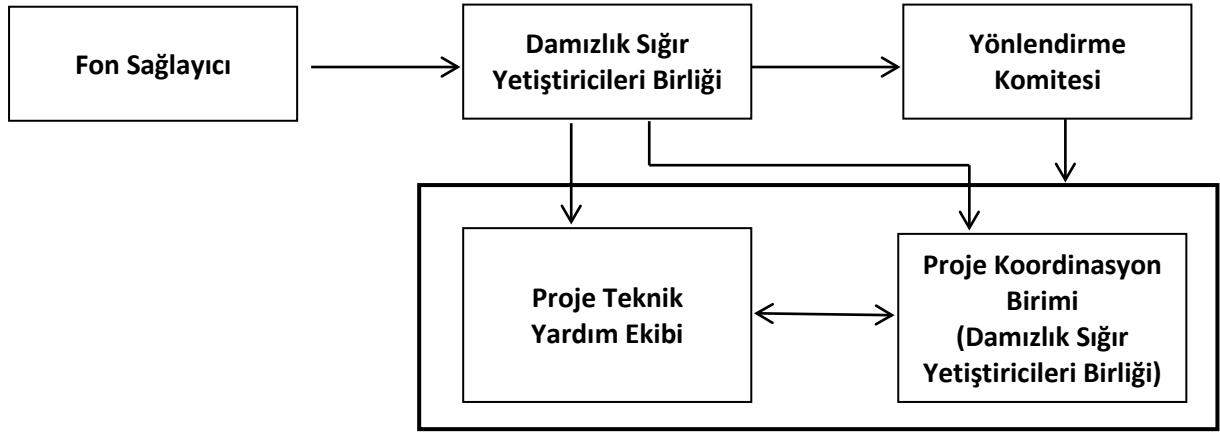
3.8 Faaliyetler

1. Mesleki Eğitim Merkezinin yerinin belirlenmesi ve inşaat ile tadilat faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi
2. Eğitim ihtiyaçlarının tespit edilmesi

3. Merkezin yöneticisi ile eğitim faaliyetlerinin koordinasyonunun sağlanmasında görevli ve diğer personelin işe alımı ve eğitimi
4. Eğitim Merkezi için ihtiyaç duyulan makine ve ekipman alımı ve kurulumu
5. Eğitim Merkezinin duyurularının ve tanıtımının yapılması
6. Eğitim programlarının planlanması ve düzenli periyotlarda gerçekleştirilmesi
7. Eğitim programlarının performansının izleme ve değerlendirilmesi
8. Merkezin sürdürülebilirlik planının hazırlanması

4. Uygulama Düzenlemeleri

4.1 Kurumsal çerçeve

4.2 Önerilen izleme yapısı

- İç denetim komitesi (iç denetim+rapor)
- Fon için raporlama birimi

5. Riskler ve Varsayımlar

Riskler;

- Kanun ve mevzuat ile ilgili düzenlemelerin kısıtlanması
- Kaynak temininin elde olmayan sebeplerden dolayı yapılamaması
- Proje yönetimi ile ilgili sorunların yaşanması

Varsayımlar;

- Bölgesel bazda nitelikli ara eleman talebinin artmaya devam edeceği varsayılmakta,

6. Faaliyetin Hedef Grup Üzerindeki Beklenen Etkisi/Çarpan Etkisi

- Nitelikli ara eleman istihdamı imkanı
- Üretimde kalitenin artması
- Üretim maliyetlerinin düşmesi

7.Sürdürülebilirlik

Mesleki eğitim merkezinin hizmet gelirleri elde etmesi ve istihdam sağlayanlar tarafından finanse edilmesi suretiyle sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

8.Bütçe Kırılımları

Bütçe Başlığı	Fon Sağlayıcı Kuruluş (AVRO)	Yerel Katkı (AVRO)	Toplam (AVRO)
İnşaat İşleri	300.000	100.000	400.000
Makine Ekipman	50.000	150.000	200.000
Teknik Yardım	37.500	112.500	150.000
Danışmanlık	12.000	4.000	16.000
Toplam AVRO	191.500	574.500	766.000

2 SONUÇ

Konya süt ve süt ürünleri değer zinciri çalışmasıyla, sektörün tüm aşamaları detaylı olarak incelenmiş, bölgeye ilişkin üretilen veriler güncel olarak derlenmiş ve süt değer zinciri analizi çalışması tamamlanmıştır. Süt ve süt ürünleri üretiminin, bölgenin geleceğinde çok önemli rol oynayacağı bu çalışma sonrasında bir kez daha teyit edilmiştir. Süt ve süt ürünleri sektörüne ilişkin elmas modeli analizi yardımıyla uluslararası rekabetçilik analizi de yapılmıştır.

Sektör, girdi koşulları bakımından incelendiği zaman, özellikle kaliteli ve sürdürülebilir hammadde tedariki anlamında orta düzey rekabetçiliğe sahiptir.

Diğer yandan üretilen ürünlere mamul ya da yarı mamul olarak bölgesel ve ulusal talebin varlığında bir sorun bulunmamaktadır. Girdi maliyetlerinin yüksekliği ve pazara giriş engelleri gibi nedenlerle uluslararası pazarın talebi çok zayıf seviyededir. Sektörde yer alan firmalar beraber hareket etme noktasında sorunlar yaşamalarına rağmen, küme oluşturabilecek bir potansiyel taşımaktadırlar. Sektörü destekleyen diğer kuruluşlar, yeterli sayıda bulunmasına rağmen, vasıf sorunları taşımaktadırlar.

Süt işleyen işletmeler için en önemli girdi süt iken, süt üreten işletmeler için yemdir. Çoğu zaman süt ürünlerin maliyetini süt fiyatı ve sütün fiyatını da yem fiyatı belirlemektedir.

Sektörün gelişebilmesi değerler zincirinin bu aşamalarındaki maliyetlerini minimize etmesi ve kalite sorunlarını gidermesi gerekmektedir.

Süt üretim sektörünün ihtiyacı olan yem, otlama, kaba yem ve kesif yem şeklinde karşılanabilmektedir. Değer zincirinde ifade edildiği gibi Konya ili çayır-mera ve kaba yem üretim imkanları bakımından zengin bir bölgedir. Ancak, meraların ıslahı ve aktif kullanımının sağlanması ile kaba yem üretiminin artırılması gerekmektedir.

Diğer önemli bir sorun, sütün sıcak zincirde taşınmasına bağlı olarak süt ürünlerinde kalite sorunları yaşanmasıdır. Bu noktada sektörün birlikte ve kararlı hareket etmesi gerekmektedir. Bölgede var olan hayvan sayısının son yıllarda hem vasıf bakımından, hem de sayı bakımından arttığı gözlenmektedir. Diğer yandan işletmelerin, köy tipi işletmelerden nitelikli süt işletmelerine döndüğü ve dolayısıyla süt maliyetinin azaldığı ve kalitesinin arttığı gözlenmektedir. Bütün bu gelişmeler, yem maliyetlerindeki düşüşle beraber sektörün kaliteye odaklanması gerektiğini göstermektedir. Kısa vadede maliyetlerin yurtdışı pazara ürün satışını mümkün kılacak seviyeye gelmesi beklenmemekle beraber, artan yurtiçi talep süt ve süt ürünleri sektörünün gelişimine yeterli olacaktır.

Şekil 25: Süt ve Süt Ürünleri Değer Zinciri

